

Službeni list

Europske unije

C 80

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 66.

3. ožujka 2023.

Sadržaj

II. Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2023/C 80/01 Obavijest Komisije – Smjernice za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU 1

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Vijeće Europske unije

2023/C 80/02 Obavijest namijenjena osobama na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene u Odluci Vijeća 2014/119/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/457, i u Uredbi Vijeća (EU) br. 208/2014, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/449 o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini 48

2023/C 80/03 Obavijest ispitanicima na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene u Odluci Vijeća 2014/119/ZVSP i Uredbi Vijeća (EU) br. 208/2014 o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini 50

Europska komisija

2023/C 80/04 Tečajna lista eura – 2. veljače 2023. 52

2023/C 80/05 Sažetak odluka Europske komisije o autorizacijama za stavljanje na tržište radi uporabe i/ili za uporabu tvari navedenih u Prilogu XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) (objavljeno na temelju članka 64. stavka 9. Uredbe (EZ) br. 1907/2006) (¹) 53

(¹) Tekst značajan za EGP.

2023/C 80/06	Komunikacija Komisije u okviru provedbe Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) (<i>Objava naslova i upućivanja na europske norme u unosu 27. (nikal) u Prilogu XVII. Uredbi REACH</i>) ⁽¹⁾	54
--------------	--	----

Revizorski sud

2023/C 80/07	Tematsko izvješće br. 05/2023 – „Financijska struktura EU-a – Niz pojedinačnih sastavnica koje zahtijevaju dodatno pojednostavnjenje i više odgovornosti”.....	55
--------------	--	----

V. Objave

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM ZAJEDNIČKE TRGOVINSKE POLITIKE

Europska komisija

2023/C 80/08	Obavijest o pokretanju revizije zbog predstojećeg isteka antidampinskih mjera koje se primjenjuju na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine	56
--------------	---	----

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM POLITIKE TRŽIŠNOG NATJECANJA

Europska komisija

2023/C 80/09	Prethodna prijava koncentracije (Predmet M. 11052 – MACQUARIE GROUP / WPD / LUWEI WIND POWER / CHUNGWEI WIND POWER / TONGWEI WIND POWER / CHINFENG WIND POWER / ANWEI WIND POWER) – Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka ⁽¹⁾	67
2023/C 80/10	Prethodna prijava koncentracije (Predmet M.10891 – BUNGE / SC FRICH ENVOL / SC ONE / BZ GROUP) – Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka ⁽¹⁾	69

DRUGI AKTI

Europska komisija

2023/C 80/11	Objava zahtjeva za odobrenje izmjene specifikacije proizvoda koja nije manja u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	71
2023/C 80/12	Objava zahtjeva za registraciju naziva u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	79
2023/C 80/13	Objava zahtjeva za registraciju naziva u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	84

Ispravci

2023/C 80/14	Ispravak objave Kamatna stopa koju primjenjuje Europska središnja banka u svojim glavnim operacijama refinanciranja: 2,50 % na dan 1. ožujka 2023. – Tečajna lista eura (SL C 78, 2.3.2023.)	88
--------------	--	----

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

OBAVIJEST KOMISIJE

Smjernice za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU

(2023/C 80/01)

Od donošenja Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost ⁽¹⁾ geopolitički kontekst znatno se promijenio. Ničim izazvana ruska vojna agresija na Ukrajinu suočila je energetske uniju EU-a s golemim izazovima i tako pogoršala gospodarske i socijalne posljedice krize uzrokovane bolešću COVID-19. Radi svladavanja tih izazova i na zahtjev Europskog vijeća Komisija je 18. svibnja 2022. predložila jačanje kapaciteta Mehanizma za oporavak i otpornost u okviru plana REPowerEU.

Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost, kako je izmijenjena Uredbom o poglavljima o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost, koja će uskoro stupiti na snagu („Uredba o planu REPowerEU“), poboljšat će se sposobnost Mehanizma za oporavak i otpornost da djelotvorno doprinosi ostvarenju ciljeva plana REPowerEU, energetske sigurnosti, diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, povećanju upotrebe obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, povećanju kapaciteta za skladištenje energije i potrebnom smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima prije 2030. Uredba o planu REPowerEU pruža okvir koji je potreban da bi se ulaganja i reforme za jačanje energetske otpornosti EU-a što prije provela. Njome se utvrđuju posebni ciljevi plana REPowerEU na koje bi se trebala odnositi ulaganja i reforme što će se u postojeće planove za oporavak i otpornost uključiti u okviru posebnih poglavlja o planu REPowerEU. Osim toga, Uredbom se osiguravaju namjenski izvori za financiranje relevantnih mjera.

Mehanizam za oporavak i otpornost i njegova nova komponenta REPowerEU bit će važni i za jačanje konkurentnosti industrije EU-a. Mehanizam nudi znatne mogućnosti dodatnog financiranja kako bi se ubrzao prelazak industrije EU-a na tehnologije s nulnim ili niskim emisijama ugljika na putu prema nultoj neto stopi emisija ugljika te kako bi se potaknula ulaganja u nove proizvodne kapacitete za čistu tehnologiju. Među ciljevima politike u Uredbi o planu REPowerEU izričito se navode i oni koji su izravno relevantni za ubranu i pravednu industrijsku tranziciju prema klimatskoj neutralnosti, uključujući industrijsku dekarbonizaciju, zelene vještine i razvoj lanaca vrijednosti u tehnologijama koje su strateški važne za zelenu tranziciju. S obzirom na hitnu potrebu za svladavanjem tih izazova i imajući na umu opću ravnotežu prioriteta plana REPowerEU, države članice poziva se da u svoje izmijenjene planove uključe mjere koje doprinose sadašnjoj i budućoj konkurentnosti industrija čiste tehnologije. Kako je navedeno u Komunikaciji ⁽²⁾ koju je donijela Komisija, one bi se ponajprije trebale sastojati od regulatornih mjera za ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola za projekte u području čistih tehnologija, poreznih olakšica ili drugih oblika financijske potpore s ciljem poticanja projekata u području čiste tehnologije te intenzivnijeg usavršavanja radne snage za te čiste tehnologije.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

⁽²⁾ Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija od 1. veljače 2023. (COM(2023) 62). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52023DC0062>

Uredbom o planu REPowerEU države članice dobit će i dodatnu fleksibilnost u okviru programskog razdoblja kohezijske politike 2014.–2020. zahvaljujući mjerama SAFE (podupiranje cjenovno pristupačne energije). To znači da će nepotrošenim sredstvima moći izravno pomoći ranjivim kućanstvima te malim i srednjim poduzećima da podnesu povećane troškove energije. Te mjere nisu obuhvaćene ovim Smjernicama.

U ovim se Smjernicama objašnjavaju postupak izmjene postojećih planova i načini pripreme poglavlja o planu REPowerEU. U I. dijelu ovih Smjernica objašnjava se pravna osnova za izmjenu donesenih planova za oporavak i otpornost, a II. dio odnosi se na pripremu i sadržaj poglavlja o planu REPowerEU. U njemu se navode i informacije koje bi države članice trebale dostaviti Komisiji o razlozima, ciljevima i prirodi izmjena svojih planova za oporavak i otpornost. Ove Smjernice zamjenjuju smjernice koje je Komisija objavila u svibnju 2022., a općenite smjernice za pripremu planova za oporavak i otpornost iz siječnja 2021. ⁽³⁾. vrijede i dalje.

Pri pripremi izmjena planova za oporavak i otpornost radi unošenja poglavlja o planu REPowerEU važno je imati u vidu sljedeća načela:

- brza provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je najvažniji prioritet. Države članice trebale bi i dalje činiti sve što mogu kako bi na vrijeme podnijele zahtjeve za plaćanje i ostvarile napredak u provedbi reformi i ulaganja jer to omogućuje pravodobnu isplatu sredstava;
- kako bi se omogućilo brzo uvođenje mjera iz plana REPowerEU, države članice trebale bi najkasnije do 30. travnja 2023. dostaviti izmijenjene planove za oporavak i otpornost s poglavljima o planu REPowerEU. Države članice trebale bi svaku reviziju svojih planova za oporavak i otpornost dostaviti u okviru jedne dopune. U poglavljima o planu REPowerEU trebalo bi sveobuhvatno odgovoriti na izazove s kojima se države članice suočavaju,
- kako bi se omogućio brz napredak u postizanju ciljeva plana REPowerEU, države članice trebale bi dati prednost mjerama koje se već provode i koje se mogu dovršiti do 2026. Države članice trebale bi obratiti pozornost i na mogući učinak izmjena postojećih planova za oporavak i otpornost na profil isplate. Općenito bi isto trebale preispitati raspored provedbe postojećih mjera kako bi bile sigurne da će se one dovršiti u skladu s dogovorenim vremenskim okvirom,
- preostali zajmovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost omogućuju dodatno financiranje reformi i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU. Kako bi se ti zajmovi optimalno raspodijelili, države članice trebale bi iskazati interes za uzimanje zajma što prije, a najkasnije 30 dana nakon stupanja na snagu Uredbe o planu REPowerEU,
- izmjenama planova za oporavak i otpornost na temelju članaka 18. i 21. ne bi se trebala smanjiti njihova ukupna razina ambicije, posebno kad je riječ o mjerama koje se odnose na preporuke za pojedinu zemlju i koje doprinose postizanju zelenih i digitalnih ciljeva. Dodatna ulaganja i reforme uključene u revidirane planove za oporavak i otpornost trebale bi biti usmjerene na ciljeve plana REPowerEU,
- države članice poziva se i da sagledaju te s Komisijom rasprave svoja dosadašnja iskustva u provedbi Mehanizma kako bi se utvrdilo bi li izmjene njihovih nacionalnih provedbenih okvira pospješile provedbu reformi i ulaganja.

⁽³⁾ https://commission.europa.eu/system/files/2021-01/document_travail_service_part1_v2_en.pdf

Sadržaj

I. DIO:	DODATNO FINANCIRANJE I IZMJENA PLANOVA ZA OPORAVAK I OTPORNOST	4
I.	Uvod	4
II.	Dodatno financiranje	4
III.	Pretfinanciranje	9
IV.	Izmjena plana kako bi se uzelo u obzir ažuriranje novog maksimalnog financijskog doprinosa	9
V.	Izmjena ili zamjena plana jer plan ili dio plana više nije moguće provesti zbog objektivnih okolnosti ..	10
II. DIO:	SMJERNICE ZA IZRADU I PRIKAZ DOPUNE	11
I.	Poglavlje o planu REPowerEU	13
II.	Opće smjernice za izmjenu planova za oporavak i otpornost	24
PRILOG I.:	FINANCIJSKI INSTRUMENTI	35
PRILOG II.:	PREDLOŽAK IZJAVE O NAMJERI U POGLEDU ZAJMOVA U OKVIRU MEHANIZMA ZA OPORAVAK I OTPORNOST	37
PRILOG III.:	PREDLOŽAK IZJAVE O NAMJERI U POGLEDU PRIJENOSA IZ PRIČUVE ZA PRILAGODBU BREXITU ...	38
PRILOG IV.:	PREDLOŽAK DOPUNE PLANA ZA OPORAVAK I OTPORNOST	39
PRILOG V.:	PREDLOŽAK POGLAVLJA O PLANU REPOWER EU	44

I. DIO

DODATNO FINANCIRANJE I IZMJENA PLANOVA ZA OPORAVAK I OTPORNOST**I. Uvod**

Države članice potiče se da planove za oporavak i otpornost izmijene u odnosu na konsolidiranu verziju svojeg početnog plana, koja bi trebala uključivati izmjene uvedene u fazi ocjenjivanja i biti potpuno u skladu s relevantnim provedbenim odlukama Vijeća. Države članice koje nisu konsolidirale početni plan pozivaju se da to učine prije njegove izmjene. Države članice trebale bi dostaviti izmijenjene planove u obliku dopune svojih konsolidiranih planova. Prilog IV. ovim Smjernicama sadržava poseban predložak za tu dopunu.

Svaka izmjena planova podrazumijevat će novo ocjenjivanje koje provodi Komisija u skladu s člankom 19. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. U skladu s člankom 20. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost bit će potrebno donijeti provedbenu odluku Vijeća o odobrenju pozitivne ocjene plana na prijedlog Komisije. Zatim, prema potrebi, slijedi potpisivanje novog ili izmijenjenog sporazuma o financiranju i/ili zajmu između Komisije i predmetne države članice te, prije plaćanja, potpisivanje operativnih aranžmana.

Države članice poziva se da se prije dostavljanja izmijenjenih planova za oporavak i otpornost uključe u neformalni dijalog sa službama Komisije. Cilj je tog dijaloga, sličnog onom koji se vodi prije dostavljanja početnih planova za oporavak i otpornost, pomoći državama članicama u pripremi izmjena planova za oporavak i otpornost.

Države članice preporučuje se da izmijenjene planove za oporavak i otpornost dostave najkasnije do travnja 2023., prije isteka propisanog roka do 31. kolovoza 2023. za dostavljanje izmijenjenih planova za oporavak i otpornost sa zahtjevom za zajam. S obzirom na to da se obveze u pogledu raspoloživih iznosa u okviru preostalih 30 % dodijeljenih bespovratnih sredstava moraju preuzeti do kraja 2023., državama članicama se, neovisno o tome jesu li zatražile zajam, nipošto ne preporučuje da izmijenjene planove za oporavak i otpornost dostave nakon kolovoza 2023. jer se u tom slučaju ne može jamčiti da će se postupak ocjenjivanja i donošenja dovršiti na vrijeme da se 2023. potpiše sporazum o financiranju i/ili zajmu. U tom slučaju država članica izlaže se riziku od gubitka 30 % dodijeljenih bespovratnih sredstava i pristupa zajmovima.

II. Dodatno financiranje

Nakon stupanja na snagu Uredbe o planu REPowerEU svaki izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji bi podrazumijevao dodatnu financijsku potporu u obliku zajmova, sredstava iz sustava trgovanja emisijama u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i/ili prijenosâ iz pričuve za prilagodbu Brexitu uspostavljene Uredbom (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća trebao bi sadržavati poglavlje o planu REPowerEU u skladu s člankom 21.c Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Dodatna financijska potpora povezana s poglavljem o planu REPowerEU isplatit će se zajedno s preostalim financijskim doprinosom iz Mehanizma za oporavak i otpornost i, prema potrebi, s potporom u obliku zajma u skladu sa zajedničkim rasporedom obroka.

Sredstva iz sustava trgovanja emisijama za plan REPowerEU

Uredbom o planu REPowerEU uvodi se nova kategorija bespovratne financijske potpore. Tim se sredstvima mogu financirati isključivo reforme i ulaganja uključeni u poglavlje o planu REPowerEU iz članka 21.c stavka 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (vidjeti poseban odjeljak u II. dijelu) – osim mjera obuhvaćenih odstupanjem od načela nenanošenja bitne štete. Za pristup toj dodatnoj bespovratnoj financijskoj potpori potrebno je ostvariti dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti, koje treba uključiti u raspored obroka za svaku provedbenu odluku Vijeća. U profilu isplate neće biti razlike među izvorima financiranja.

Kao što je to već učinila za početne planove za oporavak i otpornost, Komisija će u skladu s člankom 21.a stavkom 3. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost odbiti udio od dodatne bespovratne financijske potpore koji proizlazi iz sredstava iz sustava trgovanja emisijama za pokrivanje administrativnih rashoda.

Tablica 1

Dodatna bespovratna sredstva u okviru plana REPowerEU po državi članici

Država članica	Udio (% ukupnog iznosa)	Iznos (u EUR, sadašnje cijene)
Belgija	1,41 %	282 138 922
Bugarska	2,40 %	480 047 020
Češka	3,41 %	681 564 712
Danska	0,65 %	130 911 150
Njemačka	10,45 %	2 089 555 318
Estonija	0,42 %	83 422 597
Irska	0,45 %	89 598 110
Grčka	3,85 %	769 221 929
Španjolska	12,93 %	2 586 147 350
Francuska	11,60 %	2 320 955 407
Hrvatska	1,35 %	269 441 467
Italija	13,80 %	2 760 000 000
Cipar	0,26 %	52 487 457
Latvija	0,62 %	123 982 817
Litva	0,97 %	194 020 453
Luksemburg	0,15 %	30 000 000
Mađarska	3,51 %	701 565 457
Malta	0,15 %	30 000 000
Nizozemska	2,28 %	455 041 644
Austrija	1,05 %	210 620 057
Poljska	13,80 %	2 760 000 000
Portugal	3,52 %	704 419 725
Rumunjska	7,00 %	1 399 326 315
Slovenija	0,58 %	116 909 535
Slovačka	1,83 %	366 959 257
Finska	0,56 %	112 935 884
Švedska	0,99 %	198 727 417

Prijenosi i druge mogućnosti financiranja povezane sa sredstvima EU-a

Fondovi s podijeljenim upravljanjem obuhvaćeni Uredbom o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.

Člankom 7. stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost predviđa se mogućnost da države članice prenesu do 5 % svojih početnih dodijeljenih sredstava iz svakog fonda obuhvaćenog Uredbom (EU) 2021/1060 (Uredba o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.), osim Fonda za pravednu tranziciju, u Mehanizam za oporavak i otpornost u skladu s uvjetima iz Uredbe o zajedničkim odredbama. U skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama najviše 5 % sredstava iz fondova obuhvaćenih Uredbom o zajedničkim odredbama za proračunsko razdoblje 2021.–2027. može se prenijeti u bilo koji drugi instrument EU-a kojim se izravno ili neizravno upravlja isključivo u korist predmetne države članice. Pritom se u cijelosti primjenjuju pravila instrumenta EU-a u koji se sredstva prenose. Ta odredba državama članicama omogućuje da povećaju svoja sredstva raspoloživa u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Države članice mogu zatražiti takve prijenose u okviru izmjene programa. Na temelju članka 26. stavka 3. Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. zahtjevi za takav prijenos u okviru izmjene programa moraju se propisno obrazložiti s obzirom na komplementarnost i učinak koji treba postići.

Ta mogućnost prijenosa do 5 % sredstava na temelju članka 26. Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. može se iskoristiti za nadoknadu smanjenja dodijeljenih financijskih sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u pogledu bilo koje mjere iz postojećeg plana za oporavak i otpornost. Može se iskoristiti i za reforme i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU (*).

Osim toga, u skladu s člankom 26.a Uredbe o zajedničkim odredbama, kako je izmijenjena Uredbom o planu REPowerEU, države članice za potporu ostvarivanju ciljeva plana REPowerEU mogu na temelju izmjene programa u skladu s člankom 24. Uredbe o zajedničkim odredbama iskoristiti najviše 7,5 % početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava u okviru Europskog fonda za ruralni razvoj, Europskog socijalnog fonda plus i Kohezijskog fonda, u skladu s pravilima za pojedine fondove.

Tablica 2

Raspoloživi iznosi za prijenose na temelju članka 26. Uredbe o zajedničkim odredbama

U milijunima EUR, zaokruženo	Raspoloživi potencijalni iznosi za prijenose na temelju članka 26. Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. (od prosinca 2022.) (*)
BE	134,7
BG	363,4
CZ	910,2
DK	25,9
DE	865,9
EE	153,7
IE	59,9
EL	412,8
ES	1 769,4
FR	842,6
HR	435,4
IT	2 104,9
CY	45,2
LV	214,6
LT	305,1
LU	2,9
HU	1 086,4
MT	24,9
NL	64,9
AT	57,5
PL	3 609,0
PT	1 112,6

(*) U skladu s člankom 26.a stavkom 1. Uredbe o zajedničkim odredbama države članice koje dostavljaju poglavlje o planu REPowerEU mogu zatražiti da se najviše 7,5 % njihovih početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Kohezijskog fonda uključi u prioritete koji doprinose postizanju ciljeva plana REPowerEU, kako je utvrđeno u članku 21.c Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, pod uvjetom da takva potpora doprinosi ostvarivanju posebnih ciljeva predmetnog fonda, kako je utvrđeno u uredbama o pojedinim fondovima. Međutim, tih 7,5 % nacionalnih sredstava dodijeljenih u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama za provedbu ulaganja koja doprinose postizanju ciljeva plana REPowerEU nije uključeno u poglavlja o planu REPowerEU ni u planove za oporavak i otpornost.

RO	1 461,0
SI	152,9
SK	617,9
FI	65,1
SE	96,3

(*) Na temelju dodijeljenih sredstava za Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond i Europski socijalni fond plus nakon prijenosa izvršenih u kontekstu donošenja sporazumâ o partnerstvu.

Pričuva za prilagodbu Brexitu

Država članica može u Mehanizam za oporavak i otpornost prenijeti i sva privremeno dodijeljena sredstva iz pričuve za prilagodbu Brexitu ili njihov dio kako bi financirala ulaganja i reforme iz svojeg poglavlja o planu REPowerEU isključivo u svoju korist. U okviru pričuve za prilagodbu Brexitu 80 % tih privremeno dodijeljenih sredstava isplaćuje se državama članicama kao pretfinanciranje, podijeljeno u tri tranše od 40 % (2021.), 30 % (2022.) i 30 % (2023.). Preostali iznos privremeno dodijeljenih sredstava isplatio bi se 2025. na temelju dokumentacije o dostatnim prihvatljivim rashodima.

Godišnje pretfinanciranje iz pričuve za prilagodbu Brexitu za 2022. i 2023. isplatit će se do kraja travnja. Kako bi se eventualne namjere prijenosa mogle uzeti u obzir prije isplate tranše pretfinanciranja iz pričuve za prilagodbu Brexitu za 2023., države članice moraju do 1. ožujka 2023. obavijestiti Komisiju o svakoj namjeri prijenosa sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu u Mehanizam za oporavak i otpornost. Tu bi obavijest trebalo sastaviti prema predlošku iz Priloga III i poslati e-poštom. Zahtjev bi trebao sadržavati općenito objašnjenje zajedničkih ciljeva pričuve za prilagodbu Brexitu i poglavlja o planu REPowerEU iz kojeg je vidljivo da su obje inicijative usmjerene na jačanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Od država članica ne očekuje se da dostave posebno obrazloženje za svaku pojedinu mjeru. Nakon što Komisija primi informacije, isplata tranše pretfinanciranja za 2023. stavit će se na čekanje.

Ovisno o iznosu koji država članica odluči prenijeti u Mehanizam za oporavak i otpornost primijenit će se jedan od sljedećih postupaka:

- ako je iznos koji se prenosi manji od preostalog iznosa privremeno dodijeljenih sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu koji još nije isplaćen (kao pretfinanciranje), za prienos će se upotrijebiti sredstva iz pričuve za prilagodbu Brexitu koja bi inače bila isplaćena 2023. i 2025.,
- ako je iznos koji se prenosi veći od dijela privremeno dodijeljenih sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu koji nije isplaćen, prvo će se prenijeti iznosi koji još nisu isplaćeni iz pričuve za prilagodbu Brexitu. Razlika će se zatim financirati (djelomično ili potpuno) iznosima koji su isplaćeni 2021. i 2022. kao pretfinanciranje iz pričuve za prilagodbu Brexitu i koje bi predmetna država članica najprije trebala vratiti. Države članice moći će izraziti želju da Komisija, u mjeri u kojoj je to moguće, taj povrat prebije smanjenjem odgovarajućih budućih plaćanja, među ostalim u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Tablica 3

Dodijeljena sredstva u okviru pričuve za prilagodbu Brexitu i isplaćeno pretfinanciranje iz te pričuve

U milijunima EUR, zaokruženo	Dodijeljena sredstva u okviru pričuve za prilagodbu Brexitu	Isplaćeno pretfinanciranje iz pričuve za prilagodbu Brexitu
BE	386,6	211,8
BG	15,4	8,4
CZ	54,9	
DK	275,0	150,7
DE	646,6	354,2
EE	6,6	3,6
IE	1 165,2	638,3
EL	38,6	21,2

ES	272,4	149,3
FR	735,6	403,0
HR	7,2	3,9
IT	146,8	80,4
CY	52,1	28,5
LV	10,9	6,0
LT	12,2	6,7
LU	128,5	70,4
HU	57,2	31,3
MT	44,3	24,3
NL	886,3	485,5
AT	27,7	15,2
PL	173,6	95,1
PT	81,4	44,6
RO	43,2	23,6
SI	5,3	
SK	36,3	19,9
FI	23,2	
SE	137,4	75,3
EU27	5 470,4	

Zahtjev za zajam u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost

Za potporu novim reformama i ulaganjima predloženima u izmijenjenim planovima države članice mogu iskoristiti financijska sredstva po vrlo povoljnim uvjetima financiranja zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Države članice posebno se potiče da iskoriste taj izvor financijskih sredstava, koja Komisija može dodijeliti do kraja 2023., za financiranje dodatnih reformi i ulaganja. Takvi su zajmovi posebno prikladni za pokrivanje većih financijskih potreba povezanih s provedbom reformi i ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva plana REPowerEU.

Krajnji je rok za dostavljanje zahtjeva za zajam, uključujući one koji se dodjeljuju na temelju članka 14. stavka 6. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, 31. kolovoza 2023., kako je utvrđeno u članku 14. stavku 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. U roku od 30 dana od stupanja na snagu Uredbe o planu REPowerEU države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o namjeri da zatraže zajam dopisom prema predlošku iz Priloga II. Ta se obveza odnosi i na države članice koje su već uzele zajmove do maksimalnog iznosa navedenog u članku 14. stavku 5. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (6,8 % njihova BND-a) ^(*). Tu bi obavijest, ako je moguće, trebalo dostaviti ranije te bi u njoj trebalo okvirno navesti iznos potpore u obliku zajma koji će se zatražiti, kao i početni popis ulaganja i reformi koje će se poduprijeti tim zajmovima. Time se želi olakšati planiranje proračuna i potaknuti države članice da traže takvu potporu u obliku zajma, poštujući pritom načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti te ne dovodeći u pitanje rok 31. kolovoza 2023. utvrđen u članku 14. stavku 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Komisija će na temelju informacija dobivenih od svih država članica Parlamentu i Vijeću bez nepotrebne odgode dostaviti pregled izraženih namjera i predložiti daljnje korake za raspodjelu raspoloživih sredstava, pritom uzimajući u obzir, među ostalim, potrebe država članica koje podnose zahtjev te zahtjeve za potporu u obliku zajma koje su već podnijele ili planiraju podnijeti druge države članice. U slučaju da zahtjevi za zajam premaše raspoložive iznose, Komisija će, u skladu s potrebom da planovi za oporavak i otpornost budu sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na gospodarsku i socijalnu situaciju u državama članicama, razmotriti doprinosi li zatraženo dodatno financiranje iznad gornje granice od 6,8 % poglavljima o planu REPowerEU.

^(*) BND za 2019. na datum zaključenja u svibnju 2020. u skladu s uvodnom izjavom [48.] Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i Prilogom I. toj uredbi.

U skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost potpora u obliku zajma može se dodijeliti do 31. prosinca 2023. U skladu s tim svi bi sporazumi o zajmu trebali stupiti na snagu do 31. prosinca 2023. Stoga bi prije tog datuma Komisija i predmetne države članice trebale potpisati sporazume o zajmu te bi Komisija trebala dobiti pravna mišljenja kojima se potvrđuje da su ispunjeni svi ustavni i pravni zahtjevi povezani sa stupanjem na snagu tih sporazuma.

Zahtjev za potporu u obliku zajma trebao bi biti pomno obrazložen i među ostalim sadržavati:

- obrazloženje većih financijskih potreba,
- popis dodatnih reformi i ulaganja s odgovarajućim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima,
- procjene troškova za revidirane planove za oporavak i otpornost.

Veće financijske potrebe mogu nastati:

- zbog dodatnih reformi i ulaganja, osobito onih kojima se rješavaju pitanja navedena u preporukama za pojedinu zemlju i izazovi iz plana REPowerEU,
- kad predmetna država članica zbog smanjenja svojeg maksimalnog financijskog doprinosa neke mjere preusmjeri s bespovratne potpore na zajmove kako ne bi smanjila ukupnu ambiciju svojeg plana – za obrazlaganje takvih zahtjeva za zajam ne bi bile potrebne dodatne reforme ni ulaganja,
- zbog zahtjeva za zajam za financiranje mjera iz poglavlja o planu REPowerEU.

III. Pretfinanciranje

Kako bi dobile pojačanu financijsku potporu na početku razdoblja i iskoristile je za brži odgovor na aktualnu energetska krizu, države članice mogu zatražiti maksimalno pretfinanciranje do najviše 20 % dodatnih sredstava potrebnih za financiranje mjera iz njihovih poglavlja o planu REPowerEU. Izvori dodatnog potrebnog financiranja mogu biti:

- prihodi iz novog sustava trgovanja emisijama u skladu s člankom 21.a,
- prenesena sredstva iz pričuve za prilagodbu Brexitu u skladu s člankom 21.b,
- prenesena sredstva iz programâ kohezijske politike u skladu s člankom 7.,
- zajmovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u skladu s člankom 14.,
- dodatna bespovratna potpora nakon ažuriranja u lipnju 2022. u skladu s člankom 18.

Pretfinanciranje će se isplatiti u najviše dvije tranše: prvo će se plaćanje izvršiti u roku od dva mjeseca nakon što Komisija preuzme pravnu obvezu iz članka 23. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, a drugo u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu provedbene odluke Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU.

Plaćanja koja odgovaraju pretfinanciranju ovisit će o raspoloživim sredstvima, osobito o raspoloživosti sredstava s računa instrumenta NextGenerationEU, stvarnom prethodnom prijenosu sredstava iz programâ s podijeljenim upravljanjem, sredstvima odobrenima u godišnjem proračunu EU-a i приходima na temelju članka 21.a. Nijedna od dviju tranši plaćanja pretfinanciranja za sredstva prenesena u skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama ne smije premašiti ukupan iznos od 1 milijarde EUR za sve države članice. Plaćanje pretfinanciranja izvršit će se nakon što se ocijene svi zahtjevi koje su podnijele države članice i prema potrebi razmjerno tako da se poštuje ukupna gornja granica od 1 milijarde EUR. Financijski doprinosi i, ako je primjenjivo, iznos potpore u obliku zajma koji treba isplatiti razmjerno će se prilagoditi s obzirom na to dodatno pretfinanciranje za poglavlja o planu REPowerEU.

IV. Izmjena plana kako bi se uzelo u obzir ažuriranje novog maksimalnog financijskog doprinosa

U skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost države članice mogu ažurirati svoje planove za oporavak i otpornost kako bi se uzelo u obzir ažurirani maksimalni financijski doprinos prema izračunu iz članka 11. stavka 2. Komisija je 30. lipnja 2022. objavila ažuriranje maksimalnog financijskog doprinosa za sve države članice ⁽⁶⁾.

⁽⁶⁾ Obavijest Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 30. lipnja 2022. „Mehanizam za oporavak i otpornost: Ažuriranje maksimalnog financijskog doprinosa”.

Važno je napomenuti da bi izmijenjeni planovi za oporavak i otpornost trebali biti jednako ambiciozni kao početni planovi (ili ambiciozniji) i nastaviti ispunjavati sve kriterije za ocjenjivanje iz Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Točnije, države članice moraju se nastaviti učinkovito svladavati sve izazove, ili znatan dio njih, utvrđene u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju te ostvarivati prioritete zelene i digitalne tranzicije.

U skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost države članice mogu predložiti prilagodbu mjera i njihovih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti s obzirom na reviziju maksimalnog financijskog doprinosa. Pri ocjenjivanju tih izmjena (prema potrebi u vezi s člankom 14. za dodatne mjere povezane s potporom u obliku zajma) Komisija će razmatrati:

- je li država članica dokazala povezanost predloženih izmjena i promjene maksimalnog financijskog doprinosa,
- ukupni učinak svih predloženih izmjena u revidiranom planu za oporavak i otpornost, uključujući nove i proširene mjere u poglavljima o planu REPowerEU, s obzirom na sve kriterije za ocjenjivanje koje plan mora ispunjavati.

Ažuriranje planova za oporavak i otpornost s obzirom na maksimalni financijski doprinos u skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost moguće je samo jednom, i to prije kraja 2023. Sporazum o financiranju trebalo bi izmijeniti 2023. da bi se uzelo u obzir ažuriranje maksimalnog financijskog doprinosa i pravno preuzela obveza u visini iznosa koji odgovara 30 % financijskog doprinosa izračunanog u skladu s Prilogom III. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Kako bi se taj postupak optimizirao, države članice potiče se da do 30. travnja 2023. dostave jedinstveni izmijenjeni plan koji će obuhvatiti izmjene prema članku 18. stavku 2. i uvođenje poglavlja o planu REPowerEU.

Primjeri vrsta promjena koje bi se mogle predložiti na temelju članka 18. stavka 2., uzimajući pritom u obzir sve navedeno, uključuju:

- povećanje iznosa potpore u obliku zajma ili prijenosa kako bi se nadoknadilo smanjenje financijskog doprinosa,
- povećanje ili smanjenje ciljnih vrijednosti ili koherentnog skupa ciljnih vrijednosti zajedno s razmjernom promjenom procijenjenog troška predmetnih mjera,
- dodavanje ili uklanjanje mjera zbog promjene financijskog doprinosa,
- promjene vremenskog okvira ključnih etapa i ciljnih vrijednosti ili prilagodbu opisâ mjere i ključne etape/ciljne vrijednosti na koju utječe izmjena financijskog doprinosa.

Države članice mogu predložiti i izmjene ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u više povezanih mjera s obzirom na promjenu financijskog doprinosa, na primjer objedinjavanjem više manjih, povezanih mjera. U tom bi slučaju država članica trebala zamijeniti određene ključne etape i ciljne vrijednosti te u skladu s tim dodati ili povećati ambiciju drugih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti pod uvjetom da ukupni procijenjeni troškovi plana odgovaraju ažuriranom financijskom doprinosu ili ga premašuju te da država članica dokaže povezanost promjene dodijeljenih sredstava i predloženih izmjena plana. Smanjenje ili promjena financijskog doprinosa moglo bi se uzeti u obzir pri opravdavanju smanjenja ambicije i procijenjenog troška nekih mjera u okviru komponente te istodobnog povećanja procijenjenih troškova i ambicija drugih mjera.

Korekcija naniže

Čak i ako se njihov konačan maksimalni financijski doprinos smanji, države članice potiče se da nastave provoditi svoje planove za oporavak i otpornost oslanjajući se na alternativne izvore financiranja. U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost važna su alternativa zajmova na temelju članka 14., kao i prijenosi iz drugih fondova EU-a ili iz nacionalnih izvora. Osim toga, države članice mogu u skladu s člankom 21.c stavkom 2. nadoknaditi smanjenje maksimalnog financijskog doprinosa dodatnim financiranjem za poglavlje o planu REPowerEU tako da u svoja poglavlja o planu REPowerEU uključe postojeće prihvatljive mjere, i to najviše do iznosa procijenjenih troškova jednakog smanjenju maksimalnog financijskog doprinosa u skladu s člankom 11. stavkom 2. To smanjenje izračunat će se usporedbom razlike između maksimalnog financijskog doprinosa na temelju prognoze BDP-a za 2020. i 2021. (umanjenog za administrativne rashode) i konačnog maksimalnog financijskog doprinosa koji je Komisija objavila nakon priopćenja konačnih podataka o BDP-u (umanjenog za administrativne rashode). U praksi će Komisija procijenjene troškove izračunavati na temelju procijenjenih troškova dijelova mjera koji su već uključeni u donesene provedbene odluke Vijeća i koji bi se prenijeli u poglavlje o planu REPowerEU (osim u slučaju novih mjera, za koje će biti potrebne nove procjene troškova).

Korekcija naviše

Države članice koje nakon ažuriranja imaju veći maksimalni financijski doprinos mogu iskoristiti dodatna raspoloživa sredstva predlaganjem relevantnih reformi i ulaganja ili proširenjem onih već predviđenih. Svakako se potiču da dodatne prihode u cijelosti namijene ciljevima plana REPowerEU, uzimajući pritom u obzir preporuke za pojedine zemlje za 2022. i, ako je primjenjivo, za 2023. Kako bi potpuno iskoristile povećani maksimalni financijski doprinos, procijenjeni troškovi njihovih izmijenjenih planova trebali bi odgovarati barem ažuriranom maksimalnom financijskom doprinosu.

Države članice s većim maksimalnim financijskim doprinosom mogu upotrijebiti članak 18. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost kako bi zatražile izmjenu postojećih mjera pod uvjetom da su opravdane izmjene potrebne kako bi se omogućilo uvođenje novih ili proširenih mjera, posebice onih u poglavljima o planu REPowerEU.

V. Izmjena ili zamjena plana jer plan ili dio plana više nije moguće provesti zbog objektivnih okolnosti

Prema članku 21. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost države članice mogu zatražiti izmjenu plana za oporavak i otpornost ako se zbog objektivnih okolnosti jedna ili više ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz tog plana više ne mogu ostvariti. No izmijenjeni planovi i dalje će morati ispunjavati sve ili znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju te sve druge kriterije za ocjenjivanje utvrđene Uredbom o Mehanizmu za oporavak.

Ruska agresija na Ukrajinu drastično je utjecala na cijene energije i građevinskog materijala. Osim toga, dodatno opterećuje globalne lance opskrbe. Ozbiljnost tih događaja nije se mogla predvidjeti u trenutku uspostave Mehanizma, kao ni u trenutku kad je većina država članica dostavila svoje planove za oporavak i otpornost. Te promjene mogu izravno utjecati na provedbu određenih ulaganja iz planova i mogu se navesti kao objektivne okolnosti u obrazloženju zahtjeva na temelju članka 21.

Objektivne okolnosti mogu onemogućiti da se neka mjera provede s procijenjenom razinom troška ili učinkovitosti ili pak ukazati na bolju alternativu, pogodniju za ostvarenje istih ciljeva Uredbe o Mehanizmu za oporavak ili ispunjenje 11 kriterija za ocjenjivanje. U takvim će slučajevima država članica morati navesti objektivne elemente koji uzrokuju neočekivane neučinkovitosti kad se izvorna mjera provodi prema prvotnom planu i dokazati da je predložena alternativa prikladnija za ostvarenje planiranih ciljeva te mjere. Mogla bi, primjerice, iznijeti dokaze da je alternativna mjera isplativija ili pogodnija za ostvarenje ciljeva politike reforme ili ulaganja.

Budući da su ciljevi plana REPowerEU važni za svladavanje postojećih izazova, u izmijenjenoj Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost izričito se navodi da objektivna okolnost na temelju članka 21. može biti i potencijalni sukob između postojeće mjere utvrđene u provedbenoj odluci Vijeća i ciljeva plana REPowerEU. Komisija će za svaki pojedinačni slučaj procijeniti je li država članica u tom pogledu iznijela činjenice koje se mogu objektivno provjeriti.

Ako se za izmjenu plana pozivaju na članak 21., države članice dužne su primjereno obrazložiti predložene promjene te mogu odabrati vrstu dokaza i informacija kojima žele potkrijepiti svoje argumente. Opseg informacija koje je potrebno dostaviti ovisit će o vrsti i prirodi izmjena te objektivnim okolnostima na koje se pozivaju. Na primjer, države članice ne moraju dostaviti dokaze za općepoznate okolnosti (npr. nestašice u lancima opskrbe), ali bi trebale dostaviti konkretne informacije o učinku tih događaja na mjere i na konkretne ključne etape i ciljne vrijednosti.

Sljedeći scenariji mogu poslužiti kao primjeri mogućih vrsta promjena na temelju članka 21. i vrsta informacija koje bi države članice trebale dostaviti ^(?):

- država članica predlaže promjenu ciljne vrijednosti koja se odnosi na broj zgrada ili tlocrtnu površinu koje treba obnoviti zbog znatnog poskupljenja građevinskih materijala. Kako bi potkrijepila zahtjev, navela je podatke o inflaciji u građevinskom sektoru u svojem gospodarstvu te želi prilagoditi ciljnu vrijednost razmjerno povećanim troškovima ili ukinuti mjeru ili zatražiti dodatno financiranje da se pokriju povećani procijenjeni troškovi (za svaki od tih slučajeva dala je potrebne dokaze o troškovima),

(?) Primjeri služe isključivo za ilustraciju i ni na koji način ne prejudiciraju Komisijinu ocjenu obrazloženja države članice.

- država članica predlaže da se izbaci ulaganje u nabavu superračunala zbog nestašica u lancu opskrbe poluvodičima. Zahtjevu je priložila sažet pregled pokušaja nadležnih tijela da nabave relevantni proizvod i raspoložive dokaze o neuspjelom postupku nabave,
- država članica predlaže promjenu uvjeta ključne etape koja se odnosi na zamjenu kotlova u kućanstvima s namjerom da se iz područja primjene potpore isključe plinski kotlovi jer je njihova nabava protivna ciljevima plana REPowerEU, što su objektivne okolnosti prema Uredbi o planu REPowerEU,
- država članica ustanovila je da postoji mnogo isplativiji način izgradnje prometnog čvorišta i željela bi promijeniti relevantne tehničke specifikacije u odgovarajućoj ključnoj etapi. Tom zahtjevu priložila je bilješku s objašnjenjem analize kojom je utvrđeno da bi se novom metodom na isplativiji način postigli isti ukupni rezultati,
- država članica želi promijeniti karakteristike hidroelektrane jer bi onda mogla proizvoditi znatno više energije unatoč nešto višim troškovima. Dostavila je kratku analizu utjecaja novih karakteristika hidroelektrane na povećanje njezina ukupnog kapaciteta i ažuriranu procjenu troškova mjere.

Predložene izmjene ne bi smjele smanjiti ukupnu razinu ambicije planova za oporavak i otpornost i trebale bi zajamčiti da su planovi i dalje u skladu s preporukama za pojedine zemlje te da se provedba neće pretežno pomaknuti prema posljednjim godinama Mehanizma za oporavak i otpornost. Nadalje, mjere kojima se zamjenjuju mjere koje se smatraju neprovedivima trebale bi doprinositi ostvarenju ciljeva plana REPowerEU (npr. prelazak s plinskih kotlova na dizalice topline) koliko je to moguće.

Scenarij	Pravna osnova
Dodavanje poglavlja o planu REPowerEU u plan za oporavak i otpornost	članak 21.c
Prilagodba mjera iz plana za oporavak i otpornost nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa	članak 18. stavak 2.
Izmjena mjera iz plana za oporavak i otpornost zbog objektivnih okolnosti koje su onemogućile provedbu tih mjera	članak 21.
Dodavanje mjera u plan za oporavak i otpornost radi dobivanja dodatnih zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost	članak 14.
Kombinacija bilo kojih od navedenih scenarija	članak 14., članak 18. stavak 2., članak 21. ili 21.c

II. DIO

SMJERNICE ZA IZRADU I PRIKAZ DOPUNE

U ovom su odjeljku navedene opće smjernice za izradu i prikaz dopune plana za oporavak i otpornost, uključujući pripremu poglavlja o planu REPowerEU. U cijelom ovom dijelu pojam „izmjena” upotrebljava se za sve promjene plana za oporavak i otpornost neovisno o pravnoj osnovi. Pri izmjeni svojih planova države članice trebale bi dostaviti dokaze povezane s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost te ažurirane informacije iz članaka 18. i 21.c Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Opseg novih dostavljenih informacija trebao bi biti razmjernan izmjenama predloženima u dopuni. Ako predložene izmjene ne utječu na određeni odjeljak, nije potrebno ispuniti povezani dio predložka. Poglavlje o planu REPowerEU trebalo bi se dostaviti u obliku dodatne komponente za te posebne reforme i ulaganja. Nije potrebno restrukturirati već doneseni plan i trebalo bi izbjegavati bilo kakva ponavljanja.

II. dio podijeljen je na dva glavna odjeljka: prvi sadržava smjernice za pripremu poglavlja o planu REPowerEU, a drugi smjernice o informacijama koje bi trebalo dostaviti u okviru opće izmjene planova za oporavak i otpornost.

I. Poglavlje o planu REPowerEU

1. Reforme i ulaganja

Mjere iz poglavlja o planu REPowerEU moraju biti nove reforme i ulaganja s početkom od 1. veljače 2022. ili prošireni dio reformi i ulaganja uključenih u već donesene provedbene odluke Vijeća (s datumom početka od 1. veljače 2020.). U potonjem bi slučaju u poglavlje o planu REPowerEU bio uključen samo prošireni dio postojeće mjere. Države članice na koje se odnosi smanjenje maksimalnog financijskog doprinosa u skladu s člankom 11. stavkom 2. mogu uključiti i mjere iz već donesenih provedbenih odluka Vijeća koje nisu proširile, i to najviše do iznosa procijenjenih troškova jednakog smanjenju maksimalnog financijskog doprinosa. U praksi to znači da bi poglavlje o planu REPowerEU u tim slučajevima sadržavalo dijelove mjera uključenih u već donesene provedbene odluke Vijeća čiji ukupni troškovi nisu viši od smanjenja maksimalnog financijskog doprinosa.

Razina ambicije proširene mjere trebala bi biti znatno veća u odnosu na početnu mjeru. To bi se trebalo vidjeti iz definicije ili razine odgovarajućih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Na primjer, država članica mogla bi zadržati mjeru u postojećoj komponenti plana za oporavak i otpornost, ali znatno povećati ciljnu vrijednost u poglavlju o planu REPowerEU kako bi iskoristila nova raspoloživa financijska sredstva. Na primjer, povećanje kapaciteta proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora s 1 000 MW na 1 300 MW prikazalo bi se kao proširenje mjere za 300 MW. Povećanje broja obnovljenih zgrada (i ušteda energije veća od 30 %) s 20 000 na 30 000 stambenih objekata smatralo bi se proširenjem mjere za 10 000 stambenih objekata.

Valja napomenuti i da bi reforme i ulaganja trebali doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili velikog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje, uključujući one koje je Vijeće donijelo u okviru ciklusa semestra za 2022., 2023. i nadalje, prije nego što država članica dostavi revidirani plan za oporavak i otpornost. Preporuke za pojedine zemlje za 2022. odnose se, među ostalim, na energetske izazove s kojima se suočavaju države članice. Planovi za oporavak i otpornost, uključujući one s poglavljem o planu REPowerEU, koji ne ispunjavaju kriterije za ocjenjivanje na zadovoljavajući način ne mogu se pozitivno ocijeniti i za njih se ne može staviti na raspolaganje dodatno financiranje.

S obzirom na hitnost izazova s kojima se EU suočava i kratke rokove za dovršetak mjera u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (posljednje ključne etape/ciljne vrijednosti moraju se dovršiti do kolovoza 2026.), države članice potiče se da što više nadograđuju mjere koje su već uključene u donesene provedbene odluke Vijeća kako bi pravodobno doprinijele ciljevima plana REPowerEU.

2. Primjeri reformi koje se mogu uključiti u poglavlja o planu REPowerEU

- (a) *Poboljšanje energetske infrastrukture i objekata kako bi se zadovoljile neposredne potrebe za sigurnošću opskrbe plinom, uključujući ukapljeni prirodni plin, te osobito kako bi se omogućila diversifikacija opskrbe u interesu Unije u cjelini*

Taj se cilj odnosi na energetska infrastrukturu i objekte koji omogućuju diversifikaciju opskrbe plinom u državama članicama kako bi se zadovoljile neposredne potrebe za sigurnošću opskrbe a da se pritom ne dovedu u pitanje dugoročni energetska i klimatska ciljeva EU-a. To uključuje terminale za ukapljeni prirodni plin (UPP) kao što su plutajuće jedinice za skladištenje i uplinjavanje UPP-a, plinovode i ostale dijelove plinske mreže kao što su mjerne stanice, kompresorske stanice ili skladišta plina.

Osim toga, mjere povezane s naftnom infrastrukturom i objektima koji su potrebni za zadovoljavanje neposrednih potreba za sigurnošću opskrbe mogu se uključiti isključivo u poglavlja o planu REPowerEU država članica koje zbog zemljopisnog položaja posebno ovise o ruskoj sirovoj nafti i kojima je odobreno iznimno privremeno odstupanje od zabrana navedenih u članku 3.m stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) br. 833/2014.

Ulaganja u plinsku i naftnu infrastrukturu predmetnih država članica trebala bi biti što više u skladu s rezultatima procjene potreba za dodatnom energetska infrastrukturu kako je navedeno u Komunikaciji Komisije o planu REPowerEU od 8. ožujka 2022. i raspravama s državama članicama u regionalnim skupinama na visokoj razini koje djeluju u kontekstu politike TEN-E, čiji je rezultat uključen u Prilog III. planu REPowerEU od 18. svibnja 2022.

Budući da su usmjerene na neposredne potrebe za sigurnošću i pod uvjetom da Komisija da pozitivnu ocjenu, na mjere za poboljšanje energetska infrastrukture i objekata koji su ključni za zadovoljavanje potrebe za sigurnošću opskrbe energijom moći će se primijeniti odstupanje od načela nenanošenja bitne štete. U tu će svrhu države članice morati dostaviti relevantne informacije kako bi obrazložile prihvatljivost za to odstupanje (vidjeti točku B) u nastavku).

Države članice poziva se i da vode računa o kibersigurnosti projekata povezanih s mjerama koje doprinose sigurnosti opskrbe energijom kako bi se što više smanjili potencijalni rizici od poremećaja u energetske sektoru.

(b) *Povećanje energetske učinkovitosti u zgradama i ključnoj energetskoj infrastrukturi, dekarbonizacija industrije, povećanje proizvodnje i upotrebe održivog biometana te vodika iz obnovljivih ili nefosilnih izvora te ubrzanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora*

1. To uključuje mjere kao što su energetska obnova zgrada, uključujući mjere za povećanje energetske učinkovitosti ili integraciju obnovljivih izvora energije, dekarbonizacija sustava grijanja i hlađenja ili mjere za povećanje energetske učinkovitosti u sustavima učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja ili troškovno učinkovita poboljšanja energetske učinkovitosti za poduzeća, osobito ona kojima se provode preporuke proizašle iz energetskih pregleda. Takve bi mjere smanjile ovisnost o fosilnim gorivima i potaknule uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Cilj bi se na primjer mogao ostvariti na sljedeće načine:

- pružanjem potpore obnovi i tehnologijama za poboljšanje energetskih svojstava zgrada za, na primjer, u prosjeku najmanje 30 % (uz povlašteni pristup za zgrade s najlošijim svojstvima i kućanstva s niskim dohotkom),
- dekarbonizacijom sustava grijanja i hlađenja kako bi postali učinkoviti, na primjer uvođenjem dizalica topline (uključujući hibridne dizalice topline), centraliziranog grijanja i hlađenja visoke energetske učinkovitosti iz obnovljivih izvora, fotonaponskih sustava, skladištenja energije iz obnovljivih izvora na lokaciji ili pametnih termostata,
- uvođenjem posebnih financijskih instrumenata ili doprinosom jamstvu InvestEU za potporu ulaganjima u energetske obnovu zgrada (kao što su obnova stambenih i nestambenih zgrada s najlošijim svojstvima, dekarbonizacija sustava grijanja i ugradnja obnovljivih izvora energije na lokaciji),
- uspostavljanjem nacionalnih ili regionalnih mehanizama za pružanje tehničke pomoći kojima bi se poticao razvoj opsežnog portfelja financijski stabilnih projekata u području energetske učinkovitosti i obnove zgrada koji bi privukli privatne ulagatelje,
- uspostavljanjem ili jačanjem postojećih nacionalnih fondova za energetske učinkovitost s namjenskim financijskim instrumentima za energetske učinkovitost i obnovu zgrada,
- ažuriranjem zakonodavstva u području građevinarstva i zgradarstva uvođenjem zahtjeva za većom energetskom učinkovitosti novogradnji i projekata obnove,
- zakonodavnim mjerama kojima se zahtijeva obvezna ugradnja pametnih brojila potrošnje energije u zgrade.

2. Cilj dekarbonizacije industrije detaljnije je opisan u okviru u nastavku.

3. Cilj pružanja potpore uvođenju održivog biometana i vodika obuhvaća ulaganja u povećanje kapaciteta za proizvodnju i upotrebu održivog biometana (uključujući veze koje omogućuju njegovo miješanje u plinskoj infrastrukturi) i u povećanje kapaciteta za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora ⁽⁸⁾ (uključujući povećanje odgovarajućeg kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora koji je potreban za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora). Ti se ciljevi odnose i na ulaganje u kapacitet za proizvodnju vodika iz nefosilnih izvora ⁽⁹⁾ i u namjensku infrastrukturu za vodik, uključujući plinovode, skladišta i lučke terminale.

Odgovarajuće reforme mogle bi obuhvaćati poticaje za ulaganja u proizvodnju ili upotrebu održivog biometana i bioplina (kvote, ugovor za razlike) ili reforme radi uspostave odgovarajućeg zakonodavnog okvira i regulatornih sustava za proizvodnju, upotrebu, prijevoz i skladištenje vodika iz obnovljivih ili nefosilnih izvora, pri čemu bi se, u skladu sa strategijom EU-a za vodik, posebna pozornost posvetila sektorima koje je teško dekarbonizirati.

⁽⁸⁾ Vodik iz obnovljivih izvora znači vodik proizveden s pomoću energije iz obnovljivih izvora u skladu s metodologijama utvrđenima za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena upotrebi u prometu u Direktivi (EU) 2018/2001 i povezanim provedbenim i delegiranim aktima.

⁽⁹⁾ Kao referentni izvor o vodiku iz nefosilnih izvora vidjeti „Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu” (2022/C 426/01). U okviru cilja koji se odnosi na proizvodnju i upotrebu vodika iz obnovljivih i nefosilnih izvora ne može se podupirati vodik proizveden pirolizom plina ili parnim reformiranjem metana s hvatanjem i skladištenjem ugljika.

4. Cilj povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora i ubrzanja njezinog uvođenja obuhvaća mjere za povećanje kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, povećanje kapaciteta ili unapređenje mreže koje je potrebno radi integracije obnovljivih izvora energije i odgovarajućeg skladištenja te reforme za ubrzanje postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, uključujući njihovo povezivanje s mrežom.

Svrha reformi trebalo bi biti pojednostavnjenje i ubrzanje izdavanje dozvola za projekte u području obnovljivih izvora energije, primjerice digitalizacijom postupaka ili uvođenjem jedinstvene kontaktne točke za izdavanje okolišnih dozvola, ili poboljšanje (prostornog) planiranja, među ostalim određivanjem područja koja su posebno prikladna za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Kako bi administrativno osoblje moglo podnijeti to ubrzanje i povećan broj zahtjeva za dozvole, reforme bi trebalo pratiti potrebno usavršavanje i povećanje broja tog osoblja te druge mjere za poboljšanje administrativnih kapaciteta, kao što su bolji alati i jednostavniji radni postupci.

Kad je riječ o sektoru grijanja, cilj se može ostvariti na sljedeće načine:

- posebnim financijskim instrumentima ili drugim oblicima potpore, subvencijskim ili poreznim poticajima za ulaganja u grijanje iz obnovljivih izvora i centralizirano grijanje visoke energetske učinkovitosti, uključujući poticaje potrošačima za ugradnju dizalica topline i solarnih toplinskih jedinica ili za povezivanje s modernim, učinkovitim centraliziranim grijanjem i hlađenjem koje koristi toplinu iz obnovljivih izvora i otpadnu toplinu,
- planiranim programima za zamjenu sustavâ grijanja na fosilna goriva tehnologijama koje koriste obnovljive izvore energije (toplina iz obnovljivih izvora, centralizirano grijanje koje koristi obnovljive izvore energije, upotreba mreža u kojima se koristi industrijska otpadna toplina i hladnoća),
- modernizacijom sustavâ centraliziranog grijanja radi zamjene fosilnih goriva dizalicama topline ili obnovljivim izvorima, optimizacijom radnih temperatura, smanjenjem gubitaka topline u centraliziranoj mreži, nadogradnjom toplinskih podstanica, primjenom pametnog upravljanja i proširenjem mogućnosti skladištenja topline.

(ba) *Borba protiv energetske siromaštva*

U skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava poglavlja o planu REPowerEU mogu sadržavati i mjere za strukturno otklanjanje temeljnih uzroka **energetskog siromaštva** dugoročnim ulaganjima i reformama, među ostalim u području energetske učinkovitosti, mjerama za obnovu zgrada te mjerama za zaštitu i jačanje položaja potrošača. U okviru takvih reformi i ulaganja trebalo bi osigurati dostatnu razinu financijske potpore za strukturno smanjenje potražnje za energijom kućanstava s niskim dohotkom (do 100 % troškova) i ranjivih poduzeća, uključujući mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), i poduzeća u energetski intenzivnim industrijama koja se suočavaju s velikim poteškoćama zbog visokih računa za potrošnju energije.

Ti se ciljevi mogu, među ostalim, ostvariti sljedećim mjerama ⁽¹⁰⁾:

- financijskom potporom programima energetske učinkovitosti, među ostalim namjenskim financijskim instrumentima,
- programima za smanjenje potražnje za električnom energijom kućanstava i poduzeća, uključujući MSP-ove, koja se suočavaju s poteškoćama zbog visokih računa za potrošnju električne energije,
- dodatnim financijskim sredstvima za druge programe u okviru planova za oporavak i otpornost radi intenzivnije potpore ranjivim kućanstvima, npr. za obnovu radi povećanja energetske učinkovitosti,
- programima subvencioniranja energetske obnove ili ugradnje sustava za grijanje,
- podupiranjem i promicanjem energetskih zajednica,
- edukacijskim programima kojima se javnost informira o štednji energije, osobito onima koji zahvaćaju obrasce korištenja i potrošače kojima je svojstvena visoka potrošnja energije,
- uvođenjem jedinstvenih kontaktnih točaka za pružanje praktičnih savjeta i pomoći (a ne samo informacija) o mogućnostima za obnovu zgrada, energetskim certifikatima i preporukama iz energetskih pregleda,
- reformama kojima se uređuje da se pri određivanju najamnine za stambene objekte i poslovne nekretnine u obzir uzima razina energetske učinkovitosti.

⁽¹⁰⁾ Za dodatne primjere mjera vidjeti „Paket mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije”, COM(2021) 660 final

(bb) *Poticanje smanjenja potražnje za energijom*

Cilj poticanja smanjenja potražnje za energijom odnosi se na mjere usmjerene na proizvodne procese/pružanje usluga u *poduzećima* te je povezan s pitanjima navedenima u posebnoj odjeljku u nastavku („Jačanje europske industrijske baze”). Primjer kombiniranja relevantnih troškova energije sa strukturnim mjerama mogla bi biti privremena financijska naknada za gubitke u proizvodnji zbog kratkoročnog smanjenja potražnje za električnom energijom uz zahtjev da se provedu ulaganja s dugoročnim učincima koja doprinose ciljevima plana REPowerEU (npr. smanjenje intenziteta stakleničkih plinova iz proizvodnje poduzeća ⁽¹⁾ do sredine 2026., primjerice prelaskom na energiju iz obnovljivih izvora ili mjerama za uštedu energije).

Ulaganja u smanjenje potražnje za energijom mogla bi se dopuniti i reformama kojima se uvode regulatorni poticaji za dugoročna poboljšanja energetske učinkovitosti kao što su:

- uvođenje jedinstvenih kontaktnih točaka za pružanje savjeta i pomoći (a ne samo informacija) o mogućnostima za obnovu zgrada, energetskim certifikatima i preporukama iz energetskih pregleda,
- programi kojima se potiče energetska obnova zgrada ili ugradnja sustava za grijanje kako je opisano u odjeljku (b) točki 1.

(c) *Uklanjanje unutarnjih i prekograničnih uskih grla u prijenosu i distribuciji energije, podupiranje skladištenja električne energije, ubrzavanje integracije obnovljivih izvora energije te podupiranje prometa s nultim emisijama i pripadajuće infrastrukture, uključujući željeznice*

Primjeri mjera povezanih s prijenosom, distribucijom i skladištenjem energije uključuju:

- objekte za skladištenje električne energije, osobito radi podrške uvođenju obnovljivih izvora i/ili kako bi se što više smanjila zagušenja,
- razvoj nacionalnih mreža za distribuciju i prijenos električne energije, posebno kako bi se uklonila uska grla i promicala daljnja integracija obnovljivih izvora energije,
- izgradnju interkonekcijskih vodova za električnu energiju,
- reforme tarifa i olakšavanje provedbe projekata povezivanja s mrežom,
- reforme za povećanje fleksibilnosti elektroenergetskog sustava,
- utvrđivanje transparentnih rasporeda ažuriranja mreža za distribuciju i prijenos i dražbi energije iz obnovljivih izvora.

Primjeri mjera povezanih s prometom s nultim emisijama uključivali bi ulaganja i reforme za:

- uvođenje vozila bez ispušnih plinova, kao što su 100 % električna vozila ili vozila s gorivnim ćelijama na vodik i plovila/zrakoplovi s nultim emisijama,
- obnovu prijevoznih resursa s nultim emisijama i preinačavanje prijevoznih resursa u resurse s nultim emisijama te uvođenje infrastrukture za vozila i plovila/zrakoplove bez ispušnih plinova,
- uvođenje željezničkih vozila s nultim emisijama te željezničku infrastrukturu i povezane podsustave za željeznička vozila s nultim emisijama, postavljanje mjesta za punjenje električnom energijom, modernizaciju priključaka na električnu mrežu, postavljanje postaja za punjenje vodikom ili uvođenje električnih cestovnih sustava,
- provedbu reformi regulatornog okvira kojima bi se potaknulo preinačavanje malih automobila s unutarnjim izgaranjem u električna vozila ubrzavanjem homologacije naknadne ugradnje električnog pogona, davanje poticaja poduzećima koja se bave naknadnom ugradnjom električnih pogona i potrošačima koji se odluče na to (porezni poticaji, povoljni krediti ili subvencije za početna ulaganja), osmišljavanje informativne kampanje,
- ulaganja u proizvodnju zrakoplovnih goriva iz vodika iz obnovljivih izvora i reforme za poticanje proizvodnje

(d) *Podupiranje ciljeva iz odjeljaka (a), (b), (ba), (bb) i (c) ubrzanom prekvalifikacijom radne snage radi stjecanja zelenih vještina i povezanih digitalnih vještina te podupiranje lanaca vrijednosti u području kritičnih sirovina i tehnologija povezanih sa zelenom tranzicijom*

⁽¹⁾ Na potporu za postrojenja obuhvaćena sustavom EU-a za trgovanje emisijama primjenjivat će se kriteriji utvrđeni u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete i prilozima provedbenim odlukama Vijeća.

Cilj koji se odnosi na zelene vještine i povezane digitalne vještine doprinosi tomu da radna snaga dobije vještine i kompetencije potrebne za ostvarenje energetske i klimatske ciljeve, posebno u ključnim industrijskim sektorima za prelazak na nulte neto stope emisija. Mogući primjeri mjera uključuju:

- usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage osposobljavanjem i alatima za predviđanje, uz posvećivanje posebne pozornosti nedovoljno zastupljenim skupinama,
- programe naukovanja, pripravnštva i praćenja rada, među ostalim u partnerstvu s relevantnim poduzećima,
- prilagodbu kurikuluma za obrazovanje i osposobljavanje te pružanje odgovarajućeg obrazovanja i profesionalnog usmjeravanja,
- poticaje za usavršavanje postojeće radne snage i osposobljavanje kvalificiranih stručnjaka u sektoru energije iz obnovljivih izvora i građevinskom sektoru.

Cilj podupiranja lanaca vrijednosti u području kritičnih sirovina i tehnologija povezanih sa zelenom tranzicijom, osobito tehnologija industrije s nultom neto stopom emisija, može se ostvariti mjerama za povećanje kapaciteta tehnološke i proizvodne baze Unije za materijale i komponente čiste tehnologije kako bi se povećali otpornost i suverenitet strateških lanaca vrijednosti EU-a, među ostalim jačanjem kružnog gospodarstva (vidjeti posebni okvir u nastavku).

Jačanje europske industrijske baze u kontekstu visokih cijena energije

Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 15. prosinca 2022. istaknulo važnost zaštite europske gospodarske, industrijske i tehnološke baze u kontekstu visokih cijena energije i jačanja globalnog tržišnog natjecanja. Kako bi se svladali ti izazovi i ojačala gospodarska otpornost i konkurentnost Europe, Europsko vijeće pozvalo je na koordinirani odgovor koji uključuje mobilizaciju svih relevantnih nacionalnih alata i alata EU-a.

U Uredbi o planu REPowerEU prepoznata je uloga industrije u poticanju prelaska EU-a s ovisnosti o fosilnim gorivima na raznovrsniju opskrbu energijom iz obnovljivih izvora. Prvo, proizvodni sektor odgovoran je za najveći udio emisija stakleničkih plinova (22 %) u EU-u, zbog čega je brza dekarbonizacija industrijskih procesa ključan čimbenik za postizanje klimatskih ciljeva i ciljeva plana REPowerEU. Drugo, snažna i inovativna proizvodna, industrijska i tehnološka baza EU-a u ključnim lancima vrijednosti čistih tehnologija važna je da EU pri prelasku s fosilnih goriva na obnovljive izvore energije ne postane prekomjerno ovisan o opremi, sastavnim dijelovima i materijalima iz trećih zemalja koji su ključni za gospodarstvo s nultom neto stopom emisija.

S obzirom na to države članice potiče se da, kao dio općeg uravnoteživanja prioriteta plana REPowerEU, u svojim poglavljima o planu REPowerEU predlože mjere i ulaganja koji bi poduprli prelazak industrije EU-a na tehnologije s nultim ili niskim emisijama ugljika na putu prema nultoj neto stopi emisija, očuvali postojeću i buduću konkurentnost ključnih industrija čiste tehnologije u EU-u, poduprli širenje njihova proizvodnog i inovacijskog kapaciteta, među ostalim u ključnom segmentu njihovih lanaca opskrbe i, općenitije, očuvali globalnu privlačnost EU-a kao mjesta za ulaganje u strateške industrije čiste tehnologije. Takvu potporu ulaganjima (npr. porezne olakšice ili drugi oblici potpore) trebalo bi kombinirati s dodatnim reformama kojima bi se pojačao učinak financijske potpore.

Valja napomenuti i da države članice mogu financirati ulaganja u dugoročnu imovinu te, pod određenim uvjetima, neke od privremenih operativnih rashoda povezanih s tim projektima (u postojećim planovima za oporavak i otpornost te poglavljima o planu REPowerEU). Da bi ti operativni troškovi bili prihvatljivi za potporu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, trebali bi biti sastavni dio reforme/ulaganja koji doprinosi ispunjavanju kriterija za ocjenjivanje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te biti ograničeni na postizanje planiranih dugoročnih rezultata ulaganja i razmjerni tom cilju (npr. vidjeti praktične primjere u nastavku koji bi mogli biti prikladni za svladavanje izazova koje su utvrdile države članice). U nastavku su navedeni neki ilustrativni primjeri vrsta mjera koje bi države članice mogle uključiti u poglavlja o planu REPowerEU, a povezane su s ciljevima plana REPowerEU.

Članak 21.c stavak 3. točka (b) – dekarbonizacija industrije te povećanje udjela i ubrzanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora

- Ulaganja u dekarbonizaciju proizvodnje čelika, primjerice zamjenom proizvodnih procesa koji se temelje na visokim pećima proizvodnim procesima s nultim ili niskim emisijama koji se temelje na elektrifikaciji ili vodikom. Taj bi projekt mogao obuhvatiti i proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora te pokriti operativne troškove povezane s tim ulaganjem. Prateća reforma mogla bi se sastojati od poreznih olakšica za istraživanje i razvoj novih revolucionarnih tehnologija s nultim emisijama.
- Potpora za proizvodnju sastavnih dijelova za vjetroturbine (lopaticice, temeljne stope, turbine, kabeli). To bi se moglo kombinirati s reformom kojom se utvrđuje obvezujući nacionalni cilj za opskrbu energijom vjetra i predvidljivije planiranje projekata i dražbi povezanih s energijom vjetra.
- Potpora za proizvodnju sastavnih dijelova za solarne fotonaponske sustave (polisilicij, ingot i poluvodičke pločice, ćelije, moduli, izmjenjivači), uključujući kapitalne rashode. To bi se moglo kombinirati s reformom kojom se uvodi obvezno postavljanje solarnih panela na krovove velikih zgrada iznad određene površine (npr. uredi, supermarketi, skladišta, parkirališta) ili obvezno postavljanje vertikalnih dvostranih solarnih panela na autocestama.

Članak 21.c stavak 3. točka (d) – poticanje smanjenja potražnje za energijom

- Programi subvencioniranja kupnje i ugradnje dizalica topline, uključujući industrijske dizalice topline. Financiranjem bi se mogli obuhvatiti i elementi povezani s promicanjem subvencija i kampanje za informiranje MSP-ova o energetske pregledima. Reforma koja upotpunjuje ulaganje mogla bi obuhvaćati određivanje datuma do kojeg treba postupno ukinuti upotrebu grijanja na fosilna goriva u industrijskim postrojenjima ili obvezujuće planove dekarbonizacije na razini svakog industrijskog sektora ili postrojenja.
- Ulaganja kojima se podupiru razvoj i upotreba najuspješnijih tehnologija za iskorištavanje otpadne topline u energetske intenzivnim industrijama. Potpora bi se mogla proširiti i na dodatnu potporu povezanu s ugradnjom (osmišljavanje projekta, licencije za patente, osposobljavanje osoblja) te bi mogla biti i u obliku poreznih olakšica. Države članice to bi mogle kombinirati s regulatornim poticajima, primjerice obvezom da određene vrste postrojenja proizvode otpadnu toplinsku energiju niske temperature.

Članak 21.c stavak 3. točka (e) – podupiranje skladištenja električne energije i ubrzanje integracije obnovljivih izvora energije

- Energetski centar u kojem se kombinira proizvodnja solarne energije i skladište energije velikog kapaciteta na istoj lokaciji u okviru industrijskog postrojenja. Potpora bi mogla pokriti i određene troškove povezani s ulaganjem, kao što su opskrba rezervnim dijelovima, troškovi rada povezani s izgradnjom postrojenja i administrativni troškovi. Prateće reforme mogle bi uključivati pojednostavnjenje izdavanja dozvola za izgradnju postrojenja i njihovo priključivanje na mrežu.
- Sustav za skladištenje energije koji omogućuje ponovnu upotrebu baterija (na primjer iz električnih vozila). Ulaganjem bi se mogli pokriti troškovi nabave ponovno upotrijebljenih ili recikliranih baterija. Moglo bi ga se dopuniti reformom kojom bi se proizvođačima električnih automobila uvele zahtjevnije obveze recikliranja.

Članak 21.c stavak 3. točka (f) – podupiranje lanaca vrijednosti u području kritičnih sirovina i tehnologija povezanih sa zelenom tranzicijom

- Tvornice litija bez fosilnih goriva iz geotermalne vode (postupkom izravne ekstrakcije litija), uključujući troškove pripremljene faze (npr. licencije za relevantne patente). To bi se moglo kombinirati s reformom kojom će se potaknuti upotreba litija proizvedenog bez fosilnih goriva, među ostalim u automobilskom sektoru i sektoru energije iz obnovljivih izvora.
- Tvornice baterijskih katoda i anoda, uključujući postrojenja za ponovnu upotrebu i recikliranje baterija, te proizvodnja proizvodne opreme za gigatvornice. To bi se moglo kombinirati s pojednostavnjenjem postupaka izdavanja dozvola za izgradnju tvornica te ambicioznim ciljevima za upotrebu recikliranih baterija i standardima učinkovite upotrebe resursa.

- Tehnološka poboljšanja rafinerija bakra koja omogućuju recikliranje prethodno obrađenog elektroničkog otpada (ili e-materijala) prvenstveno radi uporabe bakra, kositra, nikla i plemenitih metala koji su povezani sa zelenom tranzicijom. Mogli bi se obuhvatiti prijelazni troškovi prekvalifikacije postojećeg osoblja i troškovi povezani s prikupljanjem i prijevozom e-otpada. U mogućoj pratećoj reformi mogli bi se postaviti viši ciljevi za odvojeno prikupljanje i ponovnu upotrebu/recikliranje e-otpada.

Koji model potpore države članice mogu razmatrati?

Relevantni instrument financijske potpore trebao bi biti takav da sektori kojima je potrebna pomoć mogu brzo apsorbirati financijska sredstva. S obzirom na to, prije stvaranja novih financijskih instrumenata moglo bi se razmotriti proširenje postojećih programa i projekata potpore. Postojeći industrijski savezi na razini EU-a (posebno u području baterija, solarnih fotonaponskih sustava, kritičnih sirovina i vodika) često raspolažu portfeljima nacrtanih projekata koji bi se mogli razmotriti za financiranje u okviru takvih programa potpore ako je to potrebno i razmjerno. Slično tomu, potpora bi se mogla dodijeliti i projektima koji su bili pozitivno ocijenjeni u okviru Inovacijskog fonda, ali su bili ispod praga za financiranje.

Nadalje, zajmovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost nude konkurentne uvjete financiranja. Kako bi se ti povoljni troškovi kapitala prenijeli na poduzeća, moguća su razna rješenja, na primjer:

- usmjeravanje zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost preko međunarodnih financijskih institucija, multilateralnih razvojnih banaka i komercijalnih banaka kako bi se brzo primijenili, neoslanjanje na resurse javne uprave,
- primjena kreditnih jamstava kako bi se smanjio rizik za zajmodavce i kako bi im financiranje projekata čistih tehnologija bilo privlačnije,
- razvoj fonda u okviru kojeg se nude rješenja za prijelazno financiranje kako bi poduzeća mogla premostiti razdoblje između nastanka troškova i početka ostvarivanja prihoda od dugoročnih ulaganja.

3. Načelo nenanošenja bitne štete

Primjena načela nenanošenja bitne štete u okviru plana REPowerEU

Načelo nenanošenja bitne štete nastavlja se primjenjivati na reforme i ulaganja koji se podupiru Mehanizmom, u skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost, uz jedno ciljano odstupanje kako bi se zaštitila neposredna energetska sigurnost EU-a.

Mjere kojima se podupiru ciljevi plana REPowerEU koje su već uključene u donesene planove za oporavak i otpornost već su ocijenjene s obzirom na načelo nenanošenja bitne štete. Stoga neće biti potrebno ponovno ocjenjivati proširene dijelove tih mjera. Revidirana ocjena mogla bi biti potrebna samo ako postoji opasnost da bi priroda izmjena mjera mogla utjecati na ocjenu usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete. Za nove mjere države članice trebaju dostaviti informacije o tome kako su usklađene s načelom nenanošenja bitne štete.

U tu svrhu države članice trebale bi dostaviti ili izmijeniti samoprocjenu usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete za mjere u okviru plana REPowerEU u skladu s odjeljkom II. točkom 1.D) ovih Smjernica.

Poželjno je u poglavlje o planu REPowerEU uključiti samo one mjere koje su po svojoj prirodi usklađene s načelom nenanošenja bitne štete, što se može dokazati u samoprocjeni usklađenosti s tim načelom. Za takve mjere u opis mjera i/ili u odgovarajuće ključne etape i ciljne vrijednosti neće biti potrebno uključiti posebne zaštitne mjere povezane s načelom nenanošenja bitne štete.

Drugim riječima, o tome jesu li potrebne posebne zaštitne mjere povezane s načelom nenanošenja bitne štete odlučuje se na temelju prirode mjera i informacija koje dostave države članice.

Odstupanje od načela nenanošenja bitne štete u okviru plana REPowerEU

U slučaju pozitivne ocjene Komisije načelo nenanošenja bitne štete neće se primjenjivati na mjere za koje se očekuje da će doprinijeti poboljšanju energetske infrastrukture i objekata radi zadovoljavanja neposrednih potreba za sigurnošću opskrbe energijom.

Pri ocjenjivanju prihvatljivosti mjere za primjenu odstupanja od načela nanošenja bitne štete Komisija će razmotriti četiri uvjeta. Kako bi potkrijepila ocjenu, Komisija može od država članica zatražiti relevantne informacije.

- **Mjera je nužna i proporcionalna za zadovoljavanje neposrednih potreba za sigurnošću opskrbe u skladu s člankom 21.c stavkom 3. točkom (a), uzimajući u obzir čišća izvediva alternativna rješenja i rizike od učinaka ovisnosti.**

Pri ocjenjivanju nužnosti i proporcionalnosti mjere Komisija će uzeti u obzir procijenjene projekcije potražnje za plinom ili naftom u predmetnoj državi članici, interkonekcijske kapacitete i razmjene sa susjedima, kao i klimatske i energetske ciljeve za 2030. te učinak poremećaja uvoza iz Rusije. Nadalje, Komisija će razmotriti dodatni kapacitet i količinu energije koji će se dobiti mjerom, pripremljenost, rokove i postojanje komplementarnih projekata, među ostalim u susjednim državama članicama.

Od država članica traži se da dostave sve relevantne informacije kako bi Komisija mogla provesti ocjenjivanje. Na temelju informacija koje dostavi država članica Komisija će ocijeniti i postoje li tehnološki i gospodarski izvediva čišća alternativna rješenja, s istim kapacitetom, sličnim vremenskim okvirom i usporedivim troškovima. Na primjer, Komisija može zatražiti informacije o alternativnim rješenjima koja je razmatrala država članica, kao što su veliki projekti proizvodnje energije iz obnovljivih izvora jednakog energetskog kapaciteta. Nadalje, dodatna plinska infrastruktura trebala bi, kad god je to moguće, biti spremna za buduće promjene, odnosno za buduću prenamjenu na održiva goriva kako bi bila dugoročno održiva. Na primjer, države članice trebale bi objasniti bi li infrastruktura mogla raditi sa 100 % čistim vodikom ili njegovim derivatima te navesti relevantne razloge ako to nije moguće.

- **Država članica poduzela je zadovoljavajuće korake da ograniči moguću štetu za okolišne ciljeve u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, ako je izvedivo, i da tu štetu ublaži drugim mjerama, među ostalim onima iz poglavlja o planu REPowerEU.**

Komisija će u svojoj ocjeni razmotriti sva nastojanja države članice da ograniči štetu koju mjera uzrokuje za šest okolišnih ciljeva iz članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, među ostalim u okviru mjera iz poglavlja o planu REPowerEU.

Mjere iz poglavlja o planu REPowerEU trebalo bi poduzimati u skladu s primjenjivim pravnim okvirom EU-a i nacionalnim pravnim okvirom u području okoliša. To će pomoći u ublažavanju štete kontroliranjem i sprečavanjem onečišćenja te zaštitom bioraznolikosti i vodnih tijela, osobito procjenama utjecaja na okoliš. Ipak, država članica trebala bi u svoja nastojanja, ako je to moguće, uključiti elemente za ograničavanje moguće štete za okolišne ciljeve. Na primjer, kad je riječ o cilju ublažavanja klimatskih promjena, države članice potiču se da dostave informacije o planiranom kapacitetu i predviđenoj iskorištenosti projekta kako bi dokazale da njegov opseg nije veći nego što je potrebno za kratkoročno zadovoljavanje potreba EU-a za sigurnošću opskrbe energijom. Kad je riječ o prilagodbi, mogla bi se provesti odgovarajuća procjena klimatskih rizika kako bi se ograničio rizik od klimatskih nepogoda za rad projekta. Države članice trebale bi nastojati izbjeći bitnu štetu za ostale okolišne ciljeve.

- **Prema kvalitativnoj analizi, mjera ne ugrožava postizanje klimatskih ciljeva Unije do 2030. i cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050.**

Komisija će pri ocjenjivanju uzeti u obzir kapacitet projekta te će razmotriti je li osmišljen tako da se zadovolje neposredne potrebe za sigurnošću opskrbe energijom a da se vodi računa o općem cilju smanjenja ovisnosti o fosilnim gorivima iz Rusije i diversifikacije izvora opskrbe energijom. Razmatrat će se i je li mjera usklađena sa širom energetskom i klimatskom politikom koju je država članica utvrdila u nacionalnom energetskom i klimatskom planu. Usto, razmotrit će se širi skup mjera iz poglavlja o planu REPowerEU i plana za oporavak i otpornost s obzirom na njihov doprinos postizanju klimatskih ciljeva Unije za 2030. i cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050.

- **Planirano je da mjera bude u funkciji najkasnije do 31. prosinca 2026.**

Komisija će pregledati rokove svih podnesenih projekata kako bi bila sigurna da se očekuje da će mjera biti u funkciji najkasnije 31. prosinca 2026. U tu svrhu države članice potiče se da dostave informacije o statusu provedbe projekta i plan koji potvrđuju da je puštanje u funkciju moguće do 2026.

Kao što je propisano člankom 21.c stavkom 8., prihodi stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 10.e stavkom 1. Direktive 2003/87/EZ ne doprinose reformama i ulaganjima na koje se primjenjuje odstupanje od načela nenanošenja bitne štete. U tu svrhu Komisija će se pobrinuti da procijenjeni troškovi reformi i ulaganja na koje se ne primjenjuje odstupanje od načela nenanošenja bitne štete odgovaraju barem dodatnoj bespovratnoj financijskoj potpori dodijeljenoj državi članici za plan REPowerEU na temelju članka 21.a Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (prihodi iz sustava trgovine emisijama).

Nadalje, ukupni procijenjeni troškovi mjera na koje se primjenjuje odstupanje od načela nenanošenja bitne štete ne smiju premašiti 30 % ukupnih procijenjenih troškova mjera iz poglavlja o planu REPowerEU. Taj se prag može izračunati dijeljenjem zbroja procijenjenih troškova tih mjera sa zbrojem procijenjenih troškova svih mjera iz poglavlja o planu REPowerEU.

Ilustrativni primjeri vrsta informacija koje bi države članice mogle dostaviti:

Što će Komisija ocjenjivati?	Što države članice mogu dostaviti kako bi olakšale ocjenjivanje?
Nužnost i proporcionalnost mjere za zadovoljavanje neposrednih potreba za sigurnošću opskrbe	<ul style="list-style-type: none"> — opis učinka poremećaja uvoza plina/nafte iz Rusije te procijenjeni kapacitet i iskorištenost mjere za njegovu zamjenu, — projekcije potražnje za plinom/naftom, primjerice na temelju rada na ažuriranju nacionalnih energetske i klimatskih planova, — analizu čišćih alternativnih rješenja sa sličnim rokovima, troškovima i kapacitetom (npr. izvedivi veliki projekti u području energije iz obnovljivih izvora, kompatibilnost cjevovoda ili postrojenja za rad sa 100 % čistim vodikom kako bi se izbjegli učinci ovisnosti, projektiranje koje omogućuju prenamjenu), — objašnjenje doprinosa energetske sigurnosti Unije u cjelini ili više država članica, objašnjenje zašto opseg mjere nije veći nego što je potrebno za postizanje ciljeva mjere.
Sveukupna nastojanja države članice da ograniči moguću štetu za okolišne ciljeve	<ul style="list-style-type: none"> — relevantni dokazi o nastojanjima da se ograniči moguća šteta koju mjera uzrokuje za okoliš (npr. zaključci odgovarajuće procjene klimatskih rizika, rezultati procjena utjecaja na okoliš), — objašnjenje načina na koji se drugim mjerama, uključujući one u poglavlju o planu REPowerEU i planu za oporavak i sigurnost, sprečava šteta za okolišne ciljeve.
Da mjera ne ugrožava postizanje klimatskih ciljeva Unije do 2030. i cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050.	<ul style="list-style-type: none"> — doprinos drugih mjera, uključujući mjere iz poglavlja o planu REPowerEU i plana za oporavak i otpornost, klimatskim ciljevima i cilju klimatske neutralnosti, — usklađenost s klimatskim ciljevima iz paketa „Spremni za 55 %” i potencijalnu integraciju mjere u početne ili ažurirane nacionalne energetske i klimatske planove, jer to potvrđuje da mjera ne ugrožava postizanje klimatskih ciljeva i cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050.
Da je planirano da mjera bude u funkciji najkasnije 31. prosinca 2026.	<ul style="list-style-type: none"> — rokovi i plan projekta, uključujući očekivani operativni status 31. prosinca 2026. (status postupaka ugovaranja i odobrenja podnesenih projekata, dopuštenja i dozvola).

4. **Prekogranična i višedržavna dimenzija i učinak**

Prekogranična infrastruktura i višedržavni projekti važni su za ostvarenje ciljeva plana REPowerEU u srednjoročnom razdoblju pa se u njemu i potiču. Smatra se da mjere imaju prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak ako doprinose sigurnoj opskrbi energijom u cijeloj Uniji ili ako se njima smanjuje ovisnost o fosilnim gorivima i/ili potražnja za energijom.

Uredba o planu REPowerEU u članku 18. stavku 4. točki (h) sadržava dodatni zahtjev koji se odnosi na prekogranične ili višedržavne projekte. U svojim poglavljima o planu REPowerEU države članice moraju navesti za koje se mjere u poglavlju smatra da imaju prekograničnu ili višedržavnu dimenziju i učinak, uključujući među ostalim mjere za svladavanje izazova utvrđenih u najnovijoj Komisijinoj procjeni potreba. Usto, moraju navesti čine li ukupni procijenjeni troškovi tih mjera najmanje 30 % ukupnih procijenjenih troškova svih mjera iz poglavlja o planu REPowerEU. Ako procijenjeni troškovi tih mjera čine manje od 30 %, države članice trebaju to obrazložiti.

Prekogranični infrastrukturni projekti (u skladu s člankom 21.c stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost)

Prekogranični projekti obuhvaćaju infrastrukturne projekte (prijenosne i distribucijske mreže te infrastruktura za skladištenje) čiji je cilj osigurati opskrbu energijom uklanjanjem postojećih uskih grla. U tu svrhu Komisija će uzeti u obzir svoju najnoviju procjenu potreba iz svibnja 2022.

Pri ocjenjivanju Komisija će razmotriti i projekte s višedržavnom dimenzijom, npr. projekte koji se istodobno provode u različitim državama članicama, projekte koji su dio većeg koridora koji obuhvaća nekoliko država članica ili projekte koji se provode na nacionalnoj razini, ali imaju znatan učinak na susjedne države članice.

Kako bi se ciljevi plana REPowerEU ostvarili na najbolji način u ograničenom vremenskom okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, Komisija će primijeniti razmjern pristup i uzeti u obzir zemljopisni položaj te neposredne i dugoročne energetske izazove svake države članice.

Mjere za smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima i potražnje za energijom

Prekogranični ili višedržavni učinak mjera iz poglavlja o planu REPowerEU ne bi se trebao tumačiti u užem smislu, odnosno smatrati ograničenim na projekte koji uključuju prekograničnu infrastrukturu.

S obzirom na integraciju energetskih tržišta među državama članicama i dodatnu međuovisnost njihovih struktura izvora energije može se smatrati da projekti koji znatno utječu na potražnju i opskrbu energijom (ponajprije plinom i električnom energijom) utječu na ravnotežu ponude i potražnje u više zemalja te na prekogranične tokove.

Mjere koje doprinose smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima i/ili potražnje za njima, uklanjanju uskih grla u unutarnjim energetskim tokovima ili lakšem uvođenju i integraciji projekata u području obnovljivih izvora energije (kao što su prijenos električne energije, distribucijske mreže i resursi za skladištenje) obično imaju prekogranični učinak i uzimati u obzir za cilj od 30 %.

Komisija će stoga za potrebe procjene prekograničnih ili višedržavnih učinaka među ostalim razmotriti mjere koje se odnose na energetska učinkovitost, uvođenje obnovljivih izvora energije, upotrebu dizalica topline, dekarbonizaciju industrije, distribucijske mreže i vodik iz obnovljivih izvora/fosilnih goriva.

Država članica će za svaku mjeru morati ukratko objasniti prekograničnu dimenziju ulaganja, uključujući očekivani učinak na prekogranične energetske tokove.

5. **Ocjena poglavlja o planu REPowerEU**

Reforme i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU koji se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost sastavni su dio planova za oporavak i otpornost. Trebali bi ispunjavati sve uvjete iz članka 18. i na njih se primjenjuju svi kriteriji za ocjenjivanje utvrđeni u članku 19. i Prilogu V., osim ako je određeno drukčije, osobito u pogledu digitalnog označavanja na temelju članka 19. stavka 3. točke (f) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost te odjeljka 2.6. njezina Priloga V.

Kriterij za ocjenjivanje povezan s ciljevima plana REPowerEU

Reforme i ulaganja obuhvaćeni poglavljima o planu REPowerEU ocjenjivat će se na temelju dodatnog kriterija za ocjenjivanje utvrđenog u odjeljku 2.12. Priloga V. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost, koji se odnosi na njihov djelotvoran doprinos ciljevima plana REPowerEU. U skladu s Prilogom V. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost Komisija u svojoj ocjeni uzima u obzir i ocjenjuje sljedeće elemente:

— poboljšavaju li se mjerama energetska infrastruktura i objekti kako bi se zadovoljile neposredne potrebe za sigurnošću opskrbe plinom, uključujući ukapljeni prirodni plin, te osobito kako bi se omogućila diversifikacija opskrbe u interesu Unije u cjelini; ako se primjenjuje odstupanje iz članka 21.c stavka 3. točke (a), prihvatljiva su i poboljšanja naftne infrastrukture i objekata kako bi se zadovoljile neposredne potrebe za sigurnošću opskrbe, ili

- povećavaju li mjere energetske učinkovitost zgrada i ključne energetske infrastrukture, dekarbonizaciju industrije, proizvodnju i upotrebu održivog biometana i vodika iz obnovljivih ili nefosilnih izvora te udio energije iz obnovljivih izvora i ubrzanje njihova uvođenja, ili
- doprinose li mjere smanjenju energetske siromaštva i, prema potrebi, daju li odgovarajuću prednost potrebama osoba pogođenih energetske siromaštvom te smanjenju ranjivosti u budućim zimskim razdobljima, ili
- potiču li mjere smanjenje potražnje za energijom, ili
- uklanjaju li mjere unutarnja i prekogranična uska grla u prijenosu i distribuciji energije, te tako podupiru skladištenje energije i ubrzavaju integraciju obnovljivih izvora energije, ili doprinose prometu s nultim emisijama i pripadajućoj infrastrukturi, uključujući željeznice, ili
- pomažu li mjere ostvarenju tih ciljeva ubrzanom prekvalifikacijom radne snage radi stjecanja zelenih vještina i povezanih digitalnih vještina te podupiru li lance vrijednosti u području kritičnih sirovina i tehnologija povezanih sa zelenom tranzicijom.

Nadalje, države članice trebale bi dokazati i da su poglavlja o planu REPowerEU usklađena s njihovim drugim nastojanjima za postizanje ciljeva tog plana. Informacije koje države članice dostavljaju o tom pitanju trebale bi uključivati kratak opis glavnih reformi i ulaganja koja se ne financiraju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, a odnose se na ciljeve plana REPowerEU u vremenskom okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te objašnjenje povezanosti tih nastojanja s ciljevima plana REPowerEU.

Ocjenjivanje prekogranične i višedržavne dimenzije ili učinka

U skladu s izmijenjenim člankom 19. Komisijina ocjena izmijenjenog plana za oporavak i otpornost uključivat će dodatni kriterij za ocjenjivanje prekogranične ili višedržavne dimenzije ili učinka reformi i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU. Komisija će u skladu s Prilogom V. pri ocjenjivanju uzeti u obzir sljedeće elemente:

- 1) doprinosi li mjera sigurnosti opskrbe u Uniji rješavanjem izazova utvrđenih u najnovijoj Komisijinoj procjeni potreba te je li mjera u skladu s ciljevima plana REPowerEU, uzimajući u obzir financijski doprinos države članice i njezin zemljopisni položaj;

ILI

- 2) očekuje li se da će provedba predviđene mjere doprinijeti smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima (u smislu ponude i potražnje) i smanjenju potražnje za energijom (električne energije, plina, fosilnih goriva itd.).

U skladu s izmijenjenim člankom 20. stavkom 5. Komisija će u svoju ocjenu izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, uključiti sažetak predloženih mjera iz poglavlja o planu REPowerEU koje imaju prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak. Taj će sažetak biti utvrđen u provedbenoj odluci Vijeća.

Ako procijenjeni troškovi tih mjera čine manje od 30 % procijenjenih troškova svih mjera sadržanih iz poglavlja o planu REPowerEU, u sažetku se objašnjava zašto taj okvirni cilj nije postignut, primjerice dokazivanjem da se ciljevi plana REPowerEU bolje postižu drugim mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU te države članice ili da nije dostupno dovoljno realističnih projekata s prekograničnom ili višedržavnom dimenzijom ili učinkom, posebno s obzirom na trajanje Mehanizma.

Ažuriranje kriterija za ocjenjivanje povezanog s klimatskim ciljem od 37 %

Uz klimatski cilj od najmanje 37 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, i samim bi se poglavljem o planu REPowerEU trebao postići klimatski cilj od najmanje 37 % na temelju ukupnih procijenjenih troškova mjera uvrštenih u poglavlje o planu REPowerEU.

Taj se prag može izračunati dijeljenjem zbroja procijenjenih troškova mjera koje doprinose klimatskom cilju uvrštenih u poglavlje o planu REPowerEU sa zbrojem procijenjenih troškova svih mjera iz poglavlja o planu REPowerEU.

Izuzeće od obveze doprinosa digitalnom cilju od 20 %

U skladu s člankom 21.c stavkom 5. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost na reforme i ulaganja uvrštene u poglavlja o planu REPowerEU koji će se financirati u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost primjenjivat će se metoda za digitalno označivanje utvrđena u članku 19. stavku 3. točki (f) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i njezinu Prilogu VII. Ipak, potpora za mjere u okviru poglavlja o planu REPowerEU neće se uzimati u obzir pri izračunu je li postignut digitalni cilj od 20 %.

Iako su reforme i ulaganja predloženi u poglavljima o planu REPowerEU izuzeti iz izračuna digitalnog cilja, države članice trebaju dati kvalitativno objašnjenje načina na koji se očekuje da će mjere iz njihovih planova za oporavak i otpornost, uključujući mjere iz poglavlja o planu REPowerEU, pridonijeti digitalnoj tranziciji i izazovima koji iz nje proizlaze. Države članice pozivaju se da predlože ulaganja u području digitalnih tehnologija koja su relevantna za ciljeve plana REPowerEU. Takva bi se ulaganja na primjer mogla odnositi na:

- digitalizaciju energetske mreže, uključujući pametne mreže,
- uvođenje pametnih brojlara, pametnog punjenja, sustava i senzora za pametno upravljanje u kombinaciji s obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti,
- klimatsku neutralnost podatkovnih centara i mreža te ponovnu upotrebu njihove otpadne topline,
- kibersigurnost energetskog sustava, koja je od ključne važnosti za sigurnost opskrbe energijom,
- podatkovne infrastrukture za omogućivanje opsežnog razvoja upravljanja potrošnjom (npr. sa zajedničkim europskim prostorom za energetske podatke) i skladištenja energije,
- mjere za digitalizaciju prometa koje su djelomično namijenjene smanjenju emisija stakleničkih plinova,
- mjere za digitalizaciju obrade bespovratnih sredstava za obnove radi povećanja energetske učinkovitosti,
- mjere za digitalizaciju sustava socijalne sigurnosti koje omogućuju točnu identifikaciju kućanstava izloženih riziku od siromaštva i prilagodbu veličine financijske pomoći,
- digitalne vještine ili aplikacije za jačanje položaja potrošača energije.

Konačno, kako bi se zadržale digitalne ambicije Mehanizma za oporavak i otpornost, digitalno označivanje i dalje će se primjenjivati na sve mjere predložene u revizijama planova za oporavak i otpornost koje nisu obuhvaćene područjem primjene članka 21.c stavka 1. Uredbe o planu REPowerEU.

II. Opće smjernice za izmjenu planova za oporavak i otpornost

U odjeljcima u nastavku daje se pregled elemenata koje bi države članice trebale uzeti u obzir u svojim izmijenjenim planovima za oporavak i otpornost. U ovim se Smjernicama daju odgovori na najčešća pitanja država članica i praktične upute za strukturiranje dopune planovima za oporavak i otpornost u skladu sa zahtjevima iz članka 18. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Kako bi prikazi u dopuni i planu za oporavak i otpornost bili usklađeni, struktura u nastavku slijedi smjernice za pripremu planova za oporavak i otpornost iz siječnja 2021. Države članice potiče se da nastave upotrebljavati istu strukturu za svoje planove za oporavak i otpornost te da ograniče promjene u postojećim odjeljcima tih planova.

1. Ciljevi izmjena

Sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na gospodarsku i socijalnu situaciju/doprinos ostvarenju šest stupova

Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost trebao bi i dalje biti sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na gospodarsku i socijalnu situaciju te na odgovarajući način doprinosti ostvarenju svih šest stupova iz članka 3. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Promjene prvotnog plana trebale bi zadržati tu ravnotežu, a ako je mijenjaju, za tu promjenu treba dokazati da je u skladu s novim izazovima s kojima se država članica suočava i/ili s novom dodjelom financijskih sredstava toj državi članici. Država članica trebala bi u tu svrhu opisati na koji je način izmijenjeni plan za oporavak i otpornost i dalje sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na njezinu gospodarsku i socijalnu situaciju. Ako su izmjene plana neznatne, države članice mogu jednostavno pretpostaviti da je doprinos za šest stupova i dalje uravnotežen, bez potrebe za dodatnim detaljnim objašnjenjima.

Države članice trebale bi povezati nove mjere s odgovarajućim stupovima tako što će obrazložiti odgovarajući doprinos. Ako se u izmijenjenom planu određene mjere ukinu ili se smanji njihov opseg, trebale bi objasniti na koji će način ukupni doprinos plana zahvaćenim stupovima ostati dostatan. Prema potrebi, u tom bi objašnjenju trebalo prikazati veza između uklonjenih mjera i svih novih mjera predloženih kao zamjena za njih u odnosu na zahvaćene stupove.

U danim objašnjenjima trebalo bi uzeti u obzir sve nove promjene u državi članici ili u politikama EU-a koje utječu na šest stupova. Države članice posebno se potiče da razmotre utjecaj najnovijih geopolitičkih kretanja na dodatni doprinos plana stupu zelene tranzicije s obzirom na ciljeve plana REPowerEU. U tom su kontekstu prihvatljive dopune s dodatnim mjerama koje obuhvaćaju samo jedan ili dva stupa ako je to opravdavano zbog novih izazova s kojima se suočavaju države članice.

Povezanost s preporukama za pojedinu zemlju i europskim semestrom

U izmijenjenim planovima za oporavak i otpornost, uključujući dodatne reforme i ulaganja te zahtjeve za dodatna sredstva, trebali bi se uzeti u obzir svi izazovi utvrđeni u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju, uključujući one koje je Vijeće donijelo u ciklusima europskog semestra 2019. i 2020. te u kasnijim ciklusima semestra do datuma ocjene izmijenjenih planova za oporavak i otpornost ⁽¹²⁾. Nakon što ih Vijeće donese, posebno će važne biti, osobito za pripremu poglavlja o planu REPowerEU, preporuke za pojedinu zemlju izdane u ciklusu 2022. i ciklusu 2023. U godišnjim izvješćima za pojedinu zemlju analizira se napredak u provedbi mjera uvrštenih u planove za oporavak i otpornost te se ističu primjeri važnih reformi i ulaganja povezanih s ostvarenim ključnim etapama u skladu s prethodnim preporukama za pojedinu zemlju i utvrđuju ključni neriješeni ili novi izazovi koji nisu dostatno obuhvaćeni planovima za oporavak i otpornost, a koji su temelj za nove preporuke za pojedinu zemlju.

Pri reviziji svojih planova države članice moraju nastaviti djelotvorno rješavati sve ili znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju, uključujući one koje je Vijeće donijelo u ciklusu semestra 2022. i (ako je relevantno) 2023. te u okviru kasnijih ciklusa semestra do datuma ocjene izmijenjenog plana za oporavak i otpornost.

Korekcije maksimalnog financijskog doprinosa naniže ne utječu na potrebu za provedbom svih ili znatnog dijela relevantnih preporuka za pojedinu zemlju jer reforme u pravilu nisu skupe. Stoga bi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji ne zahtijeva dodatna sredstva trebao zadržati jednaku razinu ambicije kao prethodno doneseni plan, posebno kad je riječ o reformama koje su odgovor na preporuke za pojedinu zemlju.

Države članice čiji se maksimalni financijski doprinos u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (znatno) povećao trebale bi pri izradi dopuna prvotnih planova uzeti u obzir cijeli skup preporuka za pojedinu zemlju za 2019., 2020. i 2022. To se posebno odnosi na dodatne potrebe za reformama i ulaganjima utvrđene u okviru europskog semestra 2022., uključujući one povezane s potrebom za smanjenjem energetske ovisnosti.

Kad je riječ o državama članicama koje zajmove upotrebljavaju isključivo za potrebe plana REPowerEU i nemaju pravo na znatno povećanje bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost, Komisija će posebno razmotriti preporuke za pojedinu zemlju koje se odnose na energiju. Ako se dopune plana dostave nakon što Vijeće donese preporuke za pojedinu zemlju za 2023., i one će se morati uzeti u obzir. Podnošenje dopuna ujedno je prilika za rješavanje pitanja utvrđenih u prethodnim ciklusima europskog semestra koja nisu ili su samo djelomično zahvaćena prethodno donesenim planovima za oporavak i otpornost.

Pri pripremi dopuna države članice trebale bi voditi računa da učinak predloženih izmjena na fiskalnu održivost bude u skladu s najnovijom preporukom za pojedinu zemlju koja se odnosi na fiskalna i fiskalno-strukturna pitanja, kako ju je odobrilo Vijeće. Usto, države članice u europodručju trebale bi voditi računa da ažurirane mjere budu usklađene s prioritetima utvrđenima u najnovijoj preporuci o ekonomskoj politici europodručja koju je donijelo Vijeće, posebno s elementima koji se odnose na energiju.

⁽¹²⁾ Kao dio redovitog ciklusa europskog semestra Komisija obično predlaže preporuke za pojedinu zemlju krajem svibnja/početkom lipnja, Europsko vijeće ih potvrđuje i Vijeće ih konačno donosi početkom srpnja.

Ukupni učinak plana za oporavak i otpornost

U skladu sa smjernicama za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021. države članice trebale bi objasniti u kojoj se mjeri očekuje da će predložene promjene utjecati na ukupni učinak njihovih planova za oporavak i otpornost. U tom bi objašnjenju trebale prikazati očekivani učinak izmijenjenog plana za oporavak i otpornost u cjelini s obzirom na dodane ili uklonjene mjere. Trebalo bi obuhvatiti sljedeće elemente:

- makroekonomske i socijalne izglede,
- objašnjenje makroekonomskog i socijalnog učinka plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 4. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost,
- održivost,
- koheziju.

Države članice pozivaju se da dostave ažurirane brojčane podatke o učinku izmijenjenih planova za oporavak i otpornost ako su izmjene tih planova znatne po sadržaju i/ili veličini. Države članice pritom se mogu osloniti na informacije iz svojih nacionalnih programa reformi i prema potrebi mogu upućivati na druge izvore informacija. Opseg novih dostavljenih informacija trebao bi biti razmjeran promjenama predloženima u dopunama.

Koherentnost

Učinak predloženih izmjena na koherentnost izmijenjenog plana za oporavak i otpornost trebalo bi prikazati tako da se upućivanjem na zadržane i povučene mjere u izmijenjenom planu objasni interakcija između novih ili izmijenjenih mjera i mjera uključenih u prethodno doneseni plan za oporavak i otpornost. Države članice poziva se i da objasne kako se održava opća ravnoteža između reformi i ulaganja. Novim ili izmijenjenim mjerama ne bi se smjele stvoriti nedosljednosti ni pogoršati sveukupna koherentnost plana za oporavak i otpornost.

Mora se opisati i usklađenost s odobrenim sporazumima o partnerstvu i programima u području kohezijske politike, u skladu s člankom 17. stavkom 3., člankom 18. stavkom 4.n i uvodnom izjavom 62. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (vidjeti i tekst u nastavku).

Rodna ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve

Države članice trebale bi opisati kako promjene utječu na doprinos njihovih izmijenjenih planova za oporavak i otpornost postizanju ciljeva rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve. S obzirom na nedavne događaje ublažavanje rizika od energetske siromaštva od ključne je važnosti, posebno za skupine u nepovoljnom položaju.

Države članice trebale bi u tu svrhu slijediti smjernice za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021. i pritom uzeti u obzir nedavne događaje, na primjer:

- tako da razmotre kako najbolje uključiti ciljeve rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve u postupak provedbe i praćenja, uzimajući u obzir dosad stečeno iskustvo u provedbi planova,
- tako da omoguće sudjelovanje tijela za jednakost i nediskriminaciju u provedbi planova za oporavak i otpornost, primjerice u okviru relevantnih nadzornih tijela,
- tako da na bolji način uključe te ciljeve u revidirane ključne etape i ciljne vrijednosti, na primjer raščlanjivanjem po spolu, dobi, invaliditetu i rasnom ili etničkom podrijetlu ako je to moguće.

Opseg novih dostavljenih informacija trebao bi biti razmjeran promjenama predloženima u dopunama.

Državne potpore

Pravila o državnim potporama u potpunosti se primjenjuju na dodatne ili revidirane reforme i ulaganja. Svaka država članica dužna je pobrinuti se da su te reforme i ulaganja u skladu s pravilima EU-a o državnim potporama, posebno s načelom proporcionalnosti, i s primjenjivim postupcima povezanim s državnim potporama.

U tom kontekstu u Komisijinim Smjernicama o potporama za klimu, energiju i okoliš za 2022 ⁽¹³⁾, navodi se na koji će način Komisija ocijeniti spojivost mjera zaštite okoliša, uključujući zaštitu klime, i mjera potpore za energiju koje podliježu obvezi prijave u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a. Usto, u Uredbi o općem skupnom izuzeću, koja je trenutačno u postupku revizije, određene kategorije državnih potpora proglašene su spojivima s Ugovorom pod uvjetom da ispunjavaju jasne uvjete i te se kategorije izuzimaju od obveze prethodne prijave i odobrenja Komisije. Na primjer, kad je riječ o mjerama koje pridonose postizanju ciljeva plana REPowerEU, države članice potiče se da razmotre odredbe odjeljka 4. Uredbe o općem skupnom izuzeću koje se odnose na potpore za istraživanje, razvoj i inovacije i odjeljka 7. o potporama za zaštitu okoliša.

Privremeni okvir za državne potpore u kriznim situacijama, koji je Komisija donijela 23. ožujka 2022. kako bi se pružila potpora gospodarstvu EU-a u kontekstu ruske invazije na Ukrajinu, mogao bi biti relevantan i za ocjenu državne potpore za mjere u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u pojedinačnim slučajevima u kojima se potporom ublažavaju gospodarske posljedice ruske agresije na Ukrajinu. Komisija trenutačno razmatra moguća ažuriranja privremenog okvira za državne potpore u kriznim situacijama i Uredbe o općem skupnom izuzeću, primjerice proširenjem njihova područja primjene i podizanjem pragova za prijavu, što bi trebalo olakšati odobravanje mjera u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost/plana REPowerEU. Nadalje, budući da je mnogo država članica u svoje planove za oporavak i otpornost uvrstilo ulaganja povezana s važnim projektima od zajedničkog europskog interesa, odobrenje projekata povezanih s njima dodatno će se olakšati i pojednostavniti. To je važno zbog pravodobne provedbe takvih ulaganja i njihova dovršetka do roka utvrđenog u Uredbi o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, tj. do 31. kolovoza 2026. Pravodobna i uspješna provedba tih vodećih projekata bit će ključna za doprinos Mehanizma za oporavak i otpornost zelenoj i digitalnoj tranziciji te za njegov cjelokupni uspjeh.

U skladu sa smjernicama i predloškom za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021. države članice poziva se da u izmijenjenim planovima za oporavak i otpornost za sve nove ili revidirane reforme i ulaganja navedu smatraju li da je za mjeru potrebna prijava državne potpore i, ako jest, da navedu okvirno vrijeme pretprijave i prijave. Ako smatra da za mjeru nije potrebna prijava, država članica trebala bi uključiti upućivanje na postojeću odluku ili odredbe o odobrenju državne potpore u Uredbi o općem skupnom izuzeću ili drugim uredbama o skupnom izuzeću za koje se smatra da se primjenjuju na mjeru, zajedno s opravdanjem ili opisom razloga zbog kojih se mjera ne smatra državnim potporom. Pri predviđanju rokova za ostvarenje relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti države članice moraju ostaviti dovoljno vremena da Komisija može odobriti eventualne državne potpore koje bi mogle biti prisutne u relevantnim mjerama ulaganja i za koje je potrebna prijava državne potpore. Komisija je spremna pružiti državama članicama preliminarne smjernice o usklađenosti svakog ulaganja predviđenog u njihovim izmijenjenim planovima za oporavak i otpornost s regulatornim okvirom za državne potpore. Države članice potiče se da Komisiji dostave svoj plan (pret)prijave kako bi se osiguralo dovoljno vremena.

Na temelju prethodnog iskustva s mjerama koje su uključene u planove za oporavak i otpornost i revidirane sa stajališta državnih potpora rana komunikacija sa službama Komisije tijekom pripreme planova za oporavak i otpornost ključna je za brzu ocjenu državnih potpora za prijavljene mjere. Države članice poziva se da se uključe u rasprave sa službama Komisije kako bi u potpunosti iskoristile mogućnosti koje pružaju različiti okviri za državne potpore i kako bi osmislile mjere u skladu s primjenjivim pravilima.

Potpore kojima se smanjuju svakodnevni troškovi poduzeća dopuštene su samo u ograničenom broju situacija i pod strogim uvjetima. Države članice koje razmatraju mjeru koja uključuje tu vrstu potpore trebale bi se pobrinuti da ona zadovoljava primjenjive uvjete utvrđene u relevantnom okviru za državne potpore.

Iako se pravila o državnim potporama mogu mijenjati do 2026., valja podsjetiti na to da je u skladu s pravilima o državnim potporama mjeru relevantno ocijeniti u trenutku dodjele državne potpore, tj. kad se korisniku dodjeljuje zakonsko pravo na primanje potpore. Sve dok je odgovarajućim okvirom za državne potpore uređena osnova za spojivost mjere u tom trenutku, ona se može provesti (državna potpora može se isplatiti i ulaganja se mogu provesti), čak i ako se pravila o državnim potporama nakon toga promijene.

⁽¹³⁾ SEC(2022) 70 final – SWD(2022) 19 final – SWD(2022) 20 final.

2. Opis promjena

Uskladu sa smjernicama i predloškom za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021. ovaj bi odjeljak trebao biti strukturiran po komponentama. Odjeljak bi trebalo uključiti samo za one komponente u kojima je došlo do promjena. U njemu ne bi trebalo ponavljati informacije navedene u drugim odjeljcima, nego bi trebalo navesti učinjene promjene u usporedbi s prethodno donesenim planom za oporavak i otpornost (s točnim upućivanjima na odgovarajuće odjeljke i mjere). Države članice mogu se osloniti na postojeće komponente ako dodaju nekoliko reformi i ulaganja u okviru iste teme (npr. nova mjera obnove zgrada može se dodati postojećoj komponenti o energetskej obnovi). Države članice mogu dodati i potpuno nove komponente u slučaju novih ulaganja i reformi s različitim prioritetima.

Opis reformi i ulaganja

Za svaku komponentu u kojoj su promijenjene temeljne mjere države članice trebale bi navesti koja su ulaganja ili reforme „dodani”, „uklonjeni” ili „izmijenjeni” u odnosu na prethodne planove za oporavak i otpornost.

Upotreba financijskih instrumenata i proračunskih jamstava

Mjere u obliku financijskih instrumenata i proračunskih jamstava mogu biti privlačno rješenje za ostvarenje ulaganja predviđenih u planovima za oporavak i otpornost iz nekoliko razloga:

- financijski instrumenti mogu uključivati otplatu glavnice koju su primili korisnici državi članici, čime se dugoročno ograničava stvaranje javnog duga,
- instrumenti trebaju omogućiti ponovnu upotrebu tokova, uključujući prema potrebi otplatu glavnice (primjerice za fondove za zajmove i programe vlasničkog kapitala) za iste ciljeve politike, što uključuje otplatu nakon 2026. i/ili otplatu zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost,
- instrumenti mogu poslužiti za financiranje brojnih malih ulaganja unutar usklađenog okvira, kao što su javna jamstva i povoljni zajmovi za energetske učinkovitost zgrada, te olakšati dopiranje do potencijalnih korisnika putem decentraliziranih partnerskih struktura,
- instrumenti mogu pomoći u privlačenju dodatnih financijskih sredstava ili zajedničkih ulaganja, posebno od privatnih poduzeća i privatnih financijskih institucija.

Na temelju iskustva stečenog iz postojećih planova za oporavak i otpornost države članice mogle bi razmatrati sljedeće vrste financijskih instrumenata:

- jamstvene instrumente i povlaštene zajmove za smanjivanje troškova pozajmljenog kapitala za programe obnove radi povećanja energetske učinkovitosti,
- privatno-javne sporazume za ulaganja u obnovljive izvore energije,
- refinanciranje poduzeća za energetske usluge kako bi se potaknula poboljšanja energetske učinkovitosti u proizvodnim procesima, nestambenim zgradama i zgradama s više stanova,
- vlasnička ulaganja u poduzeća ili fondove vlasničkog kapitala kojima se podupire zelena tranzicija ⁽¹⁴⁾.

U Prilogu I. navedene su dodatne informacije o upotrebi financijskih instrumenata u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te o mogućnosti doprinosa jamstvu InvestEU s pomoću odjeljka „države članice” na temelju iskustva stečenog pripremom i provedbom početnih planova za oporavak i otpornost.

Zelena i digitalna dimenzija

Države članice trebale bi objasniti u kojoj će mjeri njihovi izmijenjeni planovi za oporavak i otpornost doprinijeti zelenoj tranziciji i smanjenju energetske ovisnosti EU-a, kao i digitalnoj tranziciji otpornoj na buduće promjene i snažnom jedinstvenom digitalnom tržištu, ili riješiti probleme koji iz njih proizlaze. To može uključivati istraživačke i inovacijske mjere s odgovarajućim vremenskim okvirom. Smatra se da se obje tranzicije međusobno nadopunjuju u skladu s konceptom usporedne tranzicije i Komisija će ih razmotriti zajedno.

⁽¹⁴⁾ Posebno za MSP-ove.

Zelena dimenzija mjera iz plana za oporavak i otpornost i dalje će se ocjenjivati primjenom kvalitativnog pristupa (povezanost tih mjera i energetske, klimatske i ekološke izazova svake države članice) i kvantitativnog pristupa (ukupni doprinos izmijenjenog plana za oporavak i otpornost klimatskim ciljevima, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, te zasebni doprinos poglavlja o planu REPowerEU moraju činiti najmanje 37 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana).

Države članice poziva se da objasne kako će njihovi izmijenjeni planovi za oporavak i otpornost doprinijeti postizanju klimatskih ciljeva EU-a utvrđenih u Zakonu o klimi i kako će se uzeti u obzir klimatski ciljevi dogovoreni na političkoj razini u prosincu 2022. i ostali dijelovi paketa „Spremni za 55 %” predloženi u srpnju i prosincu 2021. Paketom „Spremni za 55 %” utvrđene su zakonodavne mjere za prilagodbu politika u području klime, energetike, upotrebe zemljišta, prometa i oporezivanja cilju smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. i cilju postizanja klimatske neutralnosti, kako je utvrđen Europskim zakonom o klimi.

Digitalna dimenzija mjera iz plana za oporavak i otpornost nastavit će se ocjenjivati primjenom kvalitativnog i kvantitativnog pristupa. Europska komisija predstavila je 9. ožujka 2021. „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće”, strukturiran oko četiri glavne točke: vještine, sigurna i održiva digitalna infrastruktura, digitalna transformacija poduzeća i digitalizacija javnih usluga. Njime su utvrđeni ambiciozni ciljevi na razini EU-a za svaku od tih točaka s rokom do 2030. Zatim je slijedio Prijedlog odluke o programu politike do 2030. „Put prema digitalnom desetljeću”, koji je stupio na snagu 9. siječnja 2023. Programom bi se uspostavila upravljačka struktura u okviru koje bi države članice i Komisija strukturirano surađivale radi postizanja ciljeva i kojom bi se olakšala provedba višedržavnih projekata. Države članice poziva se da navedu kako bi dodatne ili izmijenjene mjere koje se odnose na digitalnu tranziciju ili izazove koji iz nje proizlaze doprinijele četirima glavnim točkama i postizanju ciljeva za 2030.

Kad je riječ o kvantitativnom pristupu, ukupni doprinos izmijenjenog plana za oporavak i otpornost digitalnim ciljevima mora iznositi najmanje 20 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, ne uzimajući u obzir mjere uključene u poglavlje o planu REPowerEU.

Praćenje klimatskih mjera i digitalno označivanje

Klimatski cilj od 37 % i digitalni cilj od 20 % utvrđeni u članku 19. stavku 3. točkama (e) i (f) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i dalje su obvezni u slučaju promjena plana za oporavak i otpornost, neovisno o razlozima za te promjene (ne uključujući trošak mjera uključenih u poglavlje o planu REPowerEU u pogledu digitalnog označivanja; mjere uključene u poglavlja o planu REPowerEU ne uzimaju se u obzir za izračun digitalnog cilja). Zato je važno da države članice pri revidiranju svojih planova za oporavak i otpornost, među ostalim kad god se revidirani financijski doprinos poveća ili smanji, uzmu u obzir ukupna sredstva dodijeljena u okviru plana za oporavak i otpornost.

Stoga bi države članice za svaku novu ili izmijenjenu mjeru trebale objasniti njezin doprinos klimatskom i digitalnom cilju prema smjernicama za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021. U slučaju promjene ukupnog procijenjenog troška plana za oporavak i otpornost ili troška bilo koje mjere s klimatskom ili digitalnom oznakom označivanje će se morati ponovno ocijeniti kako bi se provjerilo ostvaruju li se ta dva cilja i dalje. Ocjenjivanje označivanja morat će se provesti i u slučaju bilo kakvih promjena prvotnog područja primjene, prirode ili strukture postojeće mjere.

Važno je napomenuti da se oba cilja izračunavaju za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost *u cjelini*, koji se sastoji od prethodno donesenog plana za oporavak i otpornost i dopune, ne uključujući troškove mjera uključenih u poglavlje o planu REPowerEU u pogledu digitalnog označivanja. Klimatski i digitalni doprinosi ponovno će se izračunati za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uzimajući u obzir promjene mjera u planu za oporavak i otpornost i prethodno navedene ukupne procijenjene troškove. Klimatski doprinos usporedit će se s ukupnim sredstvima dodijeljenima u okviru plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU. Osim toga, klimatski cilj zasebno će se izračunati za poglavlje o planu REPowerEU. Digitalni doprinos usporedit će se s ukupnim sredstvima dodijeljenima u okviru plana za oporavak i otpornost, ne uključujući iznose za reforme i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU.

Na temelju iskustva s 27 donesenih planova za mjere koje obuhvaćaju više područja, kao što su horizontalne mjere, potrebno je, ako je to primjereno, primijeniti praćenje klimatskih mjera i digitalno označivanje na razini podmjera (zasebni dio mjere koji se odnosi na određeno područje intervencije) upotrebom različitih područja intervencije (u skladu s prilogima VI. i VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost).

Nadalje, valja podsjetiti na to da su u članku 19. stavku 3. točkama (e) i (f) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i njezinim priložima VI. i VII. utvrđeni primjenjivi koeficijenti za izračun potpore klimatskim i digitalnim ciljevima. U skladu s tim odredbama koeficijenti za potporu klimatskim ciljevima mogu se povećati (do ukupnog iznosa od 3 % za klimatsko označivanje) pod uvjetom da su popraćeni mjerama kojima se povećava njihov učinak. Države članice trebale bi upotrebu takvih odredaba prema potrebi dostatno opravdati.

Države članice trebale bi opisati poseban pristup koji predlažu za označivanje takvih mjera. Komisija može pomoći državama članicama da dobiju primjere kako su slične mjere označene u planovima za oporavak i otpornost koje je Vijeće prethodno donijelo.

Načelo nenanošenja bitne štete

Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete (SL L 58, 18.2.2021., str. 1.), u kojima se utvrđuju vodeća načela i načini primjene načela nenanošenja bitne štete u kontekstu Mehanizma za oporavak i otpornost, ostat će potpuno primjenjive, uzimajući u obzir njegova posebna obilježja. U njima je naveden i „kontrolni popis” koji treba slijediti pri samoprocjeni usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete koju za svaku mjeru treba uključiti u izmijenjeni plan za oporavak i otpornost. U ovom su odjeljku sažeti ključni elementi tih smjernica i objašnjena je njihova primjena na nove ili revidirane mjere. U njemu se navode i dodatna pojašnjenja na temelju iskustva s prethodno donesenim planovima za oporavak i otpornost.

Kako bi se načelo nenanošenja bitne štete trebalo primjenjivati u kontekstu revizija planova za oporavak i otpornost?

Države članice trebaju dostaviti samoprocjenu usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete za svaku novu ili izmijenjenu mjeru uključenu u izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, osim u slučajevima u kojima se to načelo ne primjenjuje (vidjeti i odjeljak 2.1. Tehničkih smjernica o primjeni načela nenanošenja bitne štete i njihov Prilog I.). Države članice poziva se i da u okviru samoprocjene usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete, kad god je to relevantno i moguće, dostave kvantitativnu procjenu utjecaja reforme ili ulaganja na okoliš. Trebalo bi uzeti u obzir sljedeća međusektorska razmatranja (vidjeti i Prilog s dodatnim informacijama o usklađivanju s načelom nenanošenja bitne štete):

- *nova alternativna rješenja s malim utjecajem na okoliš*: načela iz odjeljka 2.4., uključujući bilješku 25. iz Tehničkih smjernica o primjeni načela nenanošenja bitne štete, nastavljaju se primjenjivati za ocjenjivanje novih ili revidiranih mjera. U ocjeni usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete za te mjere trebalo bi uzeti u obzir informacije o alternativnim rješenjima s malim utjecajem na okoliš koje su dostupne u trenutku podnošenja izmijenjenog plana za oporavak i otpornost;
- *ne smije se povećati utjecaj na okoliš u usporedbi s početnom mjerom*: u slučaju izmjene postojeće mjere izmjenom se ne bi smio povećati njezin relativni utjecaj na okoliš u usporedbi s utjecajem početne mjere. Država članica trebala bi to dokazati. Ako je utjecaj povećan, država članica trebala bi dokazati da je mjera i dalje u skladu s načelom nenanošenja bitne štete unatoč njezinu većem utjecaju na okoliš.

Kako bi države članice u svojim planovima za oporavak i otpornost trebale pokazati da su mjere usklađene s načelom nenanošenja bitne štete?

U slučaju promjena mogla bi se predvidjeti dva glavna scenarija s različitim učinkom na postupak ocjene usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete:

- *uvođenje nove mjere*: ako država članica odluči dodati novu mjeru u svoj plan za oporavak i otpornost, trebala bi slijediti isti postupak kao i za početno podnošenje plana za oporavak i otpornost. Država članica trebala bi ispuniti kontrolni popis iz Priloga I. Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete kako bi potkrijepila svoju analizu toga utječe li nova mjera na okolišne ciljeve i u kojoj mjeri;
- *izmjena postojeće mjere*: države članice možda će htjeti promijeniti strukturu, prirodu ili područje primjene postojeće mjere. Države članice trebale bi dostaviti odgovarajuću ocjenu usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete i prema potrebi je izmijeniti kako bi se uključile izmjene mjere. Država članica trebala bi navesti upućivanje na odjeljak prethodno donesenog plana za oporavak i otpornost u kojem je navedena početna ocjena usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete.

3. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski okvir

Pri izmjeni svojih planova za oporavak i otpornost države članice trebale bi voditi računa da je svaka nova ili izmijenjena mjera za koju se prima potpora u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost popraćena odgovarajućim skupom ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Države članice trebale bi pri utvrđivanju novih ili predlaganju bilo kakvih izmjena postojećih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti slijediti načela navedena u smjernicama za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021., među ostalim u pogledu njihove specifičnosti i pouzdanosti.

Prijedlozi novih ili izmijenjenih ključnih etapa ili ciljnih vrijednosti proizlaze samo iz uključivanja novih ili izmijenjenih mjera u izmijenjeni plan za oporavak i otpornost.

Budući da se države članice potiče na sudjelovanje u prekograničnim ili višedržavnim projektima kojima se podupiru ciljevi plana REPowerEU, posebno treba voditi računa da se dobro definiraju povezane ključne etape i ciljne vrijednosti. S jedne strane, trebalo bi ih jasno podijeliti među državama članicama koje sudjeluju u takvim projektima kako bi se izbjegla preklapanja i kašnjenja u ocjeni i provedbi. Uspješan dovršetak jednog plana za oporavak i otpornost trebao bi biti neovisan o planu druge države članice. S druge strane, ključne etape i ciljne vrijednosti trebale bi biti dobro koordinirane kako bi se neizbježne međuovisnosti među državama članicama primjereno ocijenile i kako bi se postavili razboriti rokovi za provedbu. Komisija je spremna pomoći skupinama država članica koje sudjeluju u prekograničnim ili višedržavnim projektima kako bi bilo sigurno da su njihove ključne etape i ciljne vrijednosti primjereno osmišljene.

Razdoblje provedbe nekih nacionalnih ulaganja kojima se nastoje ostvariti ciljevi plana REPowerEU može trajati i nakon 2026. U takvim bi slučajevima povezane ključne etape i ciljne vrijednosti uključene u poglavlje o planu REPowerEU trebalo osmisлити tako da uključuju samo djelovanja koje se podupiru u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost tijekom trajanja tog mehanizma, dok bi pri osmišljavanju mjera trebalo jasno utvrditi koji će se koraci provedbe financirati nacionalnim sredstvima ili drugim sredstvima EU-a nakon 2026.

U slučaju da država članica predloži izmjenu plana za oporavak i otpornost na temelju članka 21., promjene postojećih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti moguće su samo ako su povezane s objektivnim okolnostima navedenima u obrazloženju te izmjene. Kako je objašnjeno u I. dijelu ovih Smjernica, trebala bi postojati uzročno-posljedična veza između objektivnih okolnosti i predloženih izmjena.

Administrativne pogreške otkrivene u provedbenoj odluci Vijeća mogu se prijaviti Komisiji i Vijeću u bilo kojem trenutku provedbe planova za oporavak i otpornost. Te će se pogreške uzeti u obzir u Komisijinu prijedlogu nove/izmijenjene provedbene odluke Vijeća ili u posebnoj ispravku.

4. **Financiranje i troškovi**

Nove mjere: države članice dostavljaju procijenjene ukupne troškove predloženih novih reformi i ulaganja u dopuni. Ta se obveza odnosi i na reforme i ulaganja koji su uključeni u poglavlja o planu REPowerEU.

Revidirane mjere: ako promjene utječu na procjene troškova, država članica dostavlja ažurirane procjene troškova za svaku revidiranu mjeru. Ako se promjena odnosi samo na opseg mjere, revizija procijenjenih troškova trebala bi se provesti razmjerno tomu.

Metodologija: pri izradi tih procjena troškova države članice trebale bi slijediti posebne upute iz smjernica za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021. U pravilu se od država članica ne očekuje da dostave revidirane procjene troškova za mjere koje nisu ni nove ni izmijenjene. Države članice mogu dostaviti potvrdu procjene troškova od neovisnog javnog tijela, što bi moglo povećati vjerodostojnost procjena.

5. **Komplementarnost i provedba planova za oporavak i otpornost**

Usklađenost s drugim inicijativama

U skladu s člankom 17. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost svi planovi za oporavak i otpornost, uključujući dopune, moraju biti usklađeni s relevantnim preporukama za pojedinu zemlju, kao i s informacijama iz nacionalnih programa reformi, nacionalnih energetskih i klimatskih planova i njihovih ažuriranih verzija u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999, teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju u skladu s Uredbom o Fondu za pravednu tranziciju, planovima provedbe Garancije za mlade, sporazumima o partnerstvu i operativnim programima.

— Za više informacija o usklađenosti s relevantnim preporukama za pojedinu zemlju i nacionalnim programima reformi vidjeti odjeljak o europskom semestru ovih Smjernica.

— Dopune će morati biti usklađene i s aktivnostima za klimatski neutralno gospodarstvo koje će biti utvrđene u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju.

- Naposljetku, dopune će morati biti usklađene sa sporazumima o partnerstvu i operativnim programima koji će biti doneseni u okviru Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. nakon donošenja početnih planova za oporavak i otpornost. Budući da su sve države članice donijele sporazume o partnerstvu i gotovo sve programe kohezijske politike, države članice trebale bi objasniti na koji način nove ili izmijenjene mjere iz plana za oporavak i otpornost dopunjuju provedbu programa u okviru Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027 ⁽¹⁵⁾.

Komplementarnost financiranja i izbjegavanje dvostrukog financiranja

Države članice trebale bi u svojim izmijenjenim planovima za oporavak i otpornost navesti jesu li se promijenili načini za osiguravanje komplementarnosti financiranja i usklađenosti s člankom 9. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. U tom se pogledu i dalje u potpunosti primjenjuju smjernice za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021.

Provedba

Provedbeni okvir ocijenjen je u okviru početnih planova za oporavak i otpornost te se pretpostavlja da će se države članice za provedbu izmijenjenih planova za oporavak i otpornost i dalje oslanjati na iste mehanizme. Ipak, potrebno je objasniti sve predložene izmjene provedbenog okvira.

U slučaju da su države članice dosad imale poteškoća u provedbi svojih planova za oporavak i otpornost (na primjer zbog nedostatka administrativnih kapaciteta, nerazvijenog informatičkog sustava ili nedovoljno jasnih ovlasti nadležnih tijela), potiče ih se da proaktivno ponovno razmotre svoje postojeće mehanizme kako bi povećale njihovu učinkovitost. Države članice poziva se i da s Komisijom rasprave dosad stečeno iskustvo kako bi se utvrdilo bi li neke promjene provedbenog okvira mogle doprinijeti boljoj provedbi reformi i ulaganja.

Ako država članica izmijeni svoj plan za oporavak i otpornost kako bi iskoristila veći financijski doprinos ili zajam, trebala bi dokazati da tijela zadužena za koordinaciju i provedbu plana imaju dostatne administrativne kapacitete i odgovarajuće ovlasti. Općenitije, države članice trebale bi se pobrinuti da imaju dostatne administrativne kapacitete za provedbu ulaganja iz planova za oporavak i otpornost te stoga mogućnost da u troškove svojih ulaganja ili reformi uračunaju ograničene privremene administrativne troškove ako su oni povezani s provedbom tog ulaganja ili reforme.

Za provedbu ulaganja i reformi iz poglavlja o planu REPowerEU države članice mogu se koristiti i Instrumentom za tehničku potporu, kako je objašnjeno u smjernicama za pripremu planova za oporavak i otpornost iz 2021. Države članice poziva se da navedu žele li primijeniti članak 7. stavak 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost u okviru određene reforme ili ulaganja na koje bi se odnosila tehnička potpora. Ako je država članica zatražila ili namjerava zatražiti horizontalnu potporu u okviru Instrumenta za tehničku potporu radi provedbe plana za oporavak i otpornost, npr. za komunikacijske mjere, poziva se da to navede u ovom odjeljku.

Postupak savjetovanja

Države članice trebale bi dostaviti sažetak postupka savjetovanja, provedenog u skladu s njihovim nacionalnim pravnim okvirima, na temelju kojeg je podnesen izmijenjeni plan za oporavak i otpornost/dopuna. Postupak savjetovanja trebao bi biti razmjernan opsegu promjena u planovima za oporavak i otpornost. Na primjer, za promjene koje odražavaju neznatno izmijenjenu dodjelu financijskih sredstava ne bi bila potrebna ista vrsta postupka savjetovanja kao za promjene kojima se zahtijeva znatan iznos zajma. Budući da se opseg savjetovanja u pripremi početnih planova za oporavak i otpornost razlikovao, posebno s obzirom na izvanrednu situaciju uzrokovanu bolešću COVID-19, države članice potiče se da pri izmjeni svojih planova za oporavak i otpornost taj postupak općenito poboljšaju. Trebale bi se pobrinuti da su dionici, uključujući lokalna i regionalna tijela, socijalne partnere, nevladine organizacije i prema potrebi dionike iz poljoprivrednog sektora, pravodobno i smisleno uključeni u osmišljavanje, provedbu i praćenje svih novih ili revidiranih mjera u skladu sa svojim nacionalnim pravnim okvirima.

Za provedbu relevantnih mjera može biti primjereno da države članice u ključne etape ili ciljne vrijednosti koje imaju geografsku dimenziju uključivaju uvjete povezane s regionalnim ili lokalnim aspektima (na primjer, dodavanjem posebnih uvjeta povezanih sa savjetovanjem s lokalnim i regionalnim tijelima). Mogu uključiti i slične uvjete za savjetovanje sa socijalnim partnerima i prema potrebi s dionicima iz poljoprivrednog sektora o provedbi relevantnih reformi ili ulaganja.

⁽¹⁵⁾ Vidjeti I. dio o načinima podnošenja zahtjeva za prijenos sredstava između Mehanizma za oporavak i otpornost i fondova kohezijske politike.

Usto, europski semestar bit će važan okvir za raspravu s dionicima o napretku provedbe planova za oporavak i otpornost u skladu s praksama i tradicijama svake države članice. Nadalje, države članice u svojim nacionalnim programima reformi mogu opisati dosad provedena i predviđena savjetovanja. Provedba planova za oporavak i otpornost bit će uspješna samo uz snažnu regionalnu i lokalnu odgovornost te potporu socijalnih partnera i civilnog društva.

Uobičajeni zahtjevi u pogledu savjetovanja, uključujući potrebu da se dostavi sažetak u kojem se opisuje kako su doprinosi dionika uzeti u obzir, primjenjivat će se i za pripremu poglavlja o planu REPowerEU. Države članice trebale bi u svojim sažecima navesti na koji je način ishod savjetovanja uzet u obzir u njihovim poglavljima o planu REPowerEU. Trebale bi opisati postupak savjetovanja, uključujući njegove glavne karakteristike, vrste dionika i glavne primljene informacije. Zatim bi trebale opisati kako su pri osmišljavanju mjera u okviru plana REPowerEU uzele u obzir primljene povratne informacije i navesti kako će ih nastaviti uzimati u obzir pri provedbi.

Bit će važno provesti opsežno savjetovanje i uključiti osobito dionike s relevantnim stručnim znanjem o pitanjima povezanim s planom REPowerEU. Trajanje postupka savjetovanja trebalo bi biti razmjerno hitnosti podnošenja poglavlja o planu REPowerEU.

Dodatno javno savjetovanje neće biti potrebno ako države članice prošire mjere, ali ih u bitnom ne izmijene, ili ako prenesu postojeće mjere u poglavlje o planu REPowerEU zbog smanjenog maksimalnog financijskog doprinosa.

Kontrole i revizija

Sustavi unutarnje kontrole ključni su za postizanje potpune usklađenosti planova za oporavak i otpornost s člankom 22. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. U tom kontekstu i s obzirom na izmjene koje proizlaze iz revizije plana za oporavak i otpornost bitno je da države članice točno obrazlože kako su uspostavljeni sustavi kontrole još prikladni i, prema potrebi, kako će se ti sustavi ojačati da resursi i strukture budu primjereni. Ključni zahtjevi sustava kontrole države članice navedeni su u Prilogu I. sporazumu o financiranju i zajmu sklopljenom između Komisije i države članice. Naime, ako izmijenjeni plan za oporavak i otpornost sadržava nove ili revidirane mjere, država članica trebala bi objasniti i dokazati da su kontrolne strukture i dalje primjerene ili, ako je to relevantno, kako će se njihovi kapaciteti, uključujući osoblje i postupke, povećati razmjerno povećanju plana za oporavak i otpornost.

Ako se dopunom financijski doprinos ne povećava znatno, ali se ipak uvode izmjene u odnosu na početni plan za oporavak i otpornost, države članice trebaju dostaviti ažurirano objašnjenje kontrolnih mehanizama i sustava, među ostalim repozitorijskog sustava za podatke o krajnjim primateljima.

Komunikacija

Države članice trebale bi nastaviti provoditi i prema potrebi ažurirati svoju komunikacijsku strategiju kako bi obuhvatile nove reforme i ulaganja i time osigurale informiranost javnosti o financiranju sredstvima Unije u skladu s člankom 34. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i člankom 10. sporazuma o financiranju. Države članice poziva se da pri podnošenju izmijenjenih planova za oporavak i otpornost opišu mjere koje su poduzele za provedbu tih obveza kako bi Komisiji olakšale praćenje usklađenosti s navedenim odredbama.

Komunikacijske kampanje trebale bi biti usmjerene na informiranje o ključnim reformama i ulaganjima u okviru europskog odgovora, posebno u kontekstu plana REPowerEU, te o planovima za oporavak i otpornost i njihovoj svrsi. Države članice potiče se da u svojim komunikacijskim aktivnostima u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost:

- objasne i podsjetu na ciljeve svojeg plana za oporavak i otpornost i njegove koristi za državu članicu,
- praktičnim primjerima pokažu zašto su reforme i ulaganja korisni za društvo, oporavak Europe, zelenu i digitalnu tranziciju te energetska sigurnost,
- pobrinu se za dostatnu vidljivost političke potpore najviših razina planu za oporavak i otpornost,
- komuniciraju o ključnim projektima i pripisu njihovu realizaciju Mehanizmu za oporavak i otpornost,
- potiču potencijalne korisnike da se prijave za financiranje u okviru plana za oporavak i otpornost,

- predstave ukupni napredak u provedbi reformi i ulaganja, posebno u kontekstu plana REPowerEU, među ostalim u okviru redovitih razmjena informacija sa socijalnim partnerima, zainteresiranim zajednicama i civilnim društvom u cjelini.

Usto, Komisija u okviru mreže Inform EU može pomoći državama članicama u provedbi njihovih nacionalnih komunikacijskih strategija, što uključuje i one koje se odnose na izmijenjene planove za oporavak i otpornost.

Transparentnost u pogledu krajnjih primatelja

Transparentnost u pogledu upotrebe sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost povećana je uključivanjem nove obveze transparentnosti u Uredbu o planu REPowerEU. Države članice morat će uspostaviti javno dostupan i jednostavan portal na kojem će objavljivati podatke o 100 krajnjih primatelja koji primaju najveći iznos sredstava za provedbu mjera u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Krajnjim primateljem trebao bi se smatrati posljednji subjekt koji prima sredstva, a nije ugovaratelj ili podugovaratelj. Pritom ga je potrebno razlikovati od korisnika, koji su, prema sustavu izravnog upravljanja u okviru mehanizma, države članice.

Ti bi podaci trebali uključivati pravno ime krajnjeg primatelja, uključujući ime i prezime ako je krajnji primatelj fizička osoba, iznos primljenih sredstava i povezane mjere u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost za koje su sredstva primljena. Za potrebe određivanja 100 najvećih primatelja u obzir bi trebalo uzeti samo sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost jer se neka ulaganja mogu djelomično financirati i iz drugih javnih sredstava.

Radi proporcionalnost i zaštite privatnosti u slučajevima kad su krajnji primatelji fizičke osobe, sve osobne podatke trebalo bi izbrisati dvije godine nakon završetka financijske godine u kojoj su krajnjem primatelju isplaćena posljednja sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Slično tomu, po analogiji se na Mehanizam za oporavak i otpornost primjenjuje nekoliko iznimaka od objave podataka predviđenih člankom 38. stavkom 3. Financijske uredbe. To se odnosi na sljedeće slučajeve:

- potpore za obrazovanje isplaćene fizičkim osobama i sve druge izravne potpore isplaćene fizičkim osobama kojima je pomoć najpotrebnija, kao što su nezaposlene osobe i izbjeglice (članak 191. stavak 4. točka (b) Financijske uredbe),
- ugovori vrlo male vrijednosti dodijeljeni stručnjacima odabranima na temelju njihove stručne sposobnosti (članak 237. stavak 2. Financijske uredbe) te ugovori vrlo male vrijednosti čiji je iznos manji od 15 000 EUR (iznos iz točke 14.4. Priloga I. Financijskoj uredbi),
- financijska potpora iz financijskih instrumenata u iznosu manjem od 500 000 EUR,
- ako se otkrivanjem podataka mogu ugroziti prava i slobode dotičnih osoba ili subjekata koji su zaštićeni Poveljom Europske unije o temeljnim pravima ili se može naštetiti komercijalnim interesima primatelja.

S obzirom na iznose obuhvaćene Mehanizmom za oporavak i otpornost, nije vjerojatno da će se iznimke utvrđene u prve tri točke primjenjivati na 100 najvećih primatelja. Ne očekuje se ni široka primjena četvrte iznimke. Budući da se objava podataka odnosi samo na velike primatelje, za koje se većinom očekuje da su pravne osobe, pitanje privatnosti fizičkih osoba trebalo bi odvagati u odnosu na potrebu za transparentnošću potrošnje sredstava EU-a. Treba još napomenuti da će upućivanje na članak 38. stavak 3. Financijske uredbe odražavati sve buduće izmjene te odredbe.

Uz to što se ti podaci objavljuju na portalima država članica, Komisija će ih centralizirati zajedno s poveznicama na portale država članica u tablici pokazatelja za oporavak i otpornost. Te će podatke trebati ažurirati dvaput godišnje, a Komisija će nastojati uskladiti vrijeme ažuriranja s postojećim polugodišnjim izvješćivanjem u travnju i listopadu. Prvo prikupljanje informacija provest će se usporedno s polugodišnjim izvješćivanjem u travnju 2023. Komisija će objaviti i interaktivnu kartu s prikazom različitih mjera i njihovih lokacija u državama članicama.

PRILOG I.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Države članice mogu odlučiti o vrsti financijskog instrumenta, njegovu ustroju i odabiru provedbenih/ovlaštenih subjekata te ih se potiče da sa službama Komisije rasprave o najboljoj metodi provedbe za predviđenu upotrebu financijskih instrumenata, uzimajući u obzir ciljeve mjera, postojeće strukture i povezanost s radom partnera.

Općenito, države članice mogu upotrijebiti financijske instrumente na dva osnovna načina: tako da novac iz Mehanizma za oporavak i otpornost prenesu u nacionalni odjeljak programa InvestEU ili da upotrijebe druge sustave, primjerice nacionalne. Uvjeti povezani s objema mogućnostima opisani su u Smjernicama za pripremu planova za oporavak i otpornost iz siječnja 2021. i dodatno razrađeni u nastavku.

Za doprinos odjeljku države članice u okviru programa InvestEU potrebno je sklopiti sporazum o doprinosu između države članice i Komisije. Jamstvo InvestEU provodi Komisija preko odabranih partnera u provedbi.

S obzirom na nacionalne financijske instrumente mogu se razlikovati sljedeće faze:

Prva faza: priprema mjere. Potrebno je osigurati da financijski instrumenti doprinose postizanju ciljeva plana za oporavak i otpornost, konkretno:

- opisivanjem investicijske politike koja će se podupirati (npr. za energetske učinkovitost, širokopojasne mreže i digitalizaciju MSP-ova), čime se određuje način upotrebe sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost u financijskom instrumentu i kako je to u skladu s područjem primjene Mehanizma za oporavak i otpornost i njegovim kriterijima za ocjenjivanje, te opisivanjem temeljnog tržišnog nedostatka zbog kojeg je potrebno upotrijebiti javna sredstva za privatna ulaganja,
- definiranjem financijskog instrumenta (i posebno definiranjem, među ostalim, politike rizika i povrata između Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih izvora financiranja u okviru financijskog instrumenta) i načina na koji će on doprinijeti postizanju ciljeva plana za oporavak i otpornost,
- pružanjem detaljne samoprocjene usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete i potrebnih zaštitnih mjera kako bi se osiguralo poštovanje načela nenanošenja bitne štete tijekom provedbe mjere,
- utvrđivanjem relevantnih odredaba o državnim potporama i moguće primjene Uredbe o općem skupnom izuzeću te povezanih kriterija koje financijski proizvodi moraju ispuniti,
- definiranjem jasnih ključnih etapa (povezanih s uspostavom i provedbom instrumenta) i ciljnih vrijednosti (povezanih s rezultatima/ishodima temeljnih projekata koji se financiraju iz instrumenta),
- određivanjem vrste potpore koja će se upotrebljavati (npr. zajmovi, jamstva, vlasnički kapital), ciljanih korisnika (npr. MSP-ovi, veća poduzeća, javno-privatna partnerstva) i ulaganja (npr. u inovacije, širokopojasne mreže i infrastrukturu) kako bi se utvrdila imovina u koju se može ulagati,
- utvrđivanjem rasporeda za uvođenje financijskog instrumenta (uspostava financijskog instrumenta u prosjeku može trajati do dvije godine), uključujući ulaganja u realno gospodarstvo i povezani učinak,
- opisivanjem sustava praćenja za izvješćivanje o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima u skladu s planom za oporavak i otpornost.

Druga faza: Sporazum o provedbi s ovlaštenim subjektom zaduženim za financijski instrument:

- za provedbu financijskog instrumenta potrebno je sklopiti sporazum s partnerom u provedbi/ovlaštenim subjektom (u slučaju fondova to bi bio upravitelj fonda u ime partnera) kojim se prenose obveze iz plana za oporavak i otpornost. Okvirnim sporazumom između države članice i provedbenih/ovlaštenih subjekata trebale bi se prenijeti sve obveze iz Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i iz provedbene odluke Vijeća o planu za oporavak i otpornost države članice posebno vodeći računa o obvezama u području državnih potpora, načela nenanošenja bitne štete te revizija i kontrole, kao i mogućim ograničenjima za korisnike,
- potrebno je poštovati relevantna pravila o državnim potporama i javnoj nabavi,

- jedna od prvih ključnih etapa u planu za oporavak i otpornost može se povezati sa sklapanjem sporazuma o provedbi kojim se uspostavlja financijski instrument ili prilagođava postojeći instrument (u skladu s investicijskom politikom dogovorenom u planu za oporavak i otpornost) između države članice i ovlaštenog subjekta,
- u okviru te prve ključne etape u planu za oporavak i otpornost država članica, pri podnošenju prvog zahtjeva za isplatu, dostavlja Komisiji pravila i investicijsku politiku financijskog instrumenta kako bi se mogla provjeriti njegova usklađenost s planom za oporavak i otpornost.

Ulaganje ovlaštenog subjekta ili financijskih posrednika (npr. komercijalnih banaka ili investicijskih fondova) u realno gospodarstvo:

- sve sljedeće ključne etape bit će povezane s ulaganjima ovlaštenog subjekta ili financijskih posrednika u realno gospodarstvo,
 - po završetku financijskog instrumenta rezervacije i sredstva vraćena iz financijskih instrumenata koja nisu iskorištena za gubitke vraćaju se državi članici u skladu s uvjetima utvrđenima u investicijskoj politici i izlaznoj strategiji instrumenta. Potrebno je utvrditi obvezu da se prihodi i vraćena sredstva upotrebljavaju u jednake svrhe.
-

PRILOG II.

**PREDLOŽAK IZJAVE O NAMJERI U POGLEDU ZAJMOVA U OKVIRU MEHANIZMA ZA OPORAVAK I
OTPORNOST**

Primatelj: Glavni pregovarači u SG RECOVER i GU ECFIN

Cc: EC-RECOVER@ec.europa.eu

Predmet: Zajmovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost – obavijest o interesu

Poštovani / Poštovana,

prema Uredbi (EU) 2021/241, točnije članku 14. stavku 6., države članice moraju obavijestiti Europsku komisiju o tome namjeravaju li zatražiti potporu u obliku zajma iz Mehanizma za oporavak i otpornost u roku od 30 dana od stupanja na snagu izmijenjene Uredbe u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost.

Stoga, ne dovodeći u pitanje mogućnost podnošenja zahtjeva za potporu u obliku zajma do 31. kolovoza 2023., želimo iskazati sljedeći interes:

[Odaberite odgovarajuću opciju]

U ovoj fazi ne namjeravamo zatražiti potporu u obliku zajma iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Namjeravamo zatražiti potporu u obliku zajma iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od XXX EUR [možete navesti više iznosa] i tu potporu u obliku zajma namjeravamo iskoristiti za sljedeći popis ulaganja i reformi:

— Popis ulaganja i reformi

Potvrđujemo da su u ovoj obavijesti o interesu navedene najtočnije informacije s kojima raspolazemo.

PRILOG III.

PREDLOŽAK IZJAVE O NAMJERI U POGLEDU PRIJENOSA IZ PRIČUVE ZA PRILAGODBU BREXITU

Primatelj: Glavni pregovarači u SG RECOVER i GU ECFIN

Cc: EC-RECOVER@ec.europa.eu

Predmet: Pričuva za prilagodbu Brexitu – obavijest o zahtjevu za prijenos u Mehanizam za oporavak i otpornost

Poštovani / Poštovana,

u skladu s člankom 4.a Uredbe (EU) 2021/1755, kojim se državama članicama omogućuje da Komisiji podnesu obrazloženi zahtjev za prijenos u Mehanizam za oporavak i otpornost svih ili dijela iznosa privremeno dodijeljenih sredstava u okviru pričuve za prilagodbu Brexitu, želimo zatražiti prijenos XXX EUR iz pričuve za prilagodbu Brexitu u Mehanizam za oporavak i otpornost za potrebe financiranja ulaganja i reformi iz poglavlja o planu REPowerEU, u skladu s pristupom opisanim u Obavijesti Komisije „Smjernice za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU”.

Razlog za taj prijenos je to što se Mehanizmom za oporavak i otpornost i pričuvom za prilagodbu Brexitu nastoji ostvariti zajednički cilj jačanja gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije, kako je jasno navedeno u njihovoj zajedničkoj pravnoj osnovi u članku 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ublažavanjem posljedica poremećaja na globalnom energetskom tržištu zbog nedavnih geopolitičkih promjena, mjere iz poglavlja o planu REPowerEU doprinijet će napretku prema općem cilju kohezije, koji se pričuvom za prilagodbu Brexitu nastojao postići ublažavanjem negativnih posljedica povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije u državama članicama, osobito u njihovim regijama i lokalnim zajednicama. Taj zajednički cilj, u skladu s pravnim odredbama Uredbe 2021/1755, razlog je koji opravdava takav zahtjev za prijenos između dvaju instrumenata.

[Budući da je iznos zatraženog prijenosa veći od dijela privremeno dodijeljenih sredstava u okviru pričuve za prilagodbu Brexitu koji još nije isplaćen, shvaćamo da Komisija mora osigurati povrat razlike. Želimo [vratiti iznos za povrat na račun Europske komisije prema podacima koje Europska komisija navede u obavijesti o terećenju]/[da Europska komisija obavi prijeboj tog iznosa smanjenjem plaćanja [u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost] nakon što o tome obavijesti [odgovorno tijelo u državi članici]].

—

PRILOG IV.

PREDLOŽAK ZA DRŽAVE ČLANICE

DOPUNA PLANA ZA OPORAVAK I OTPORNOST

Sadržaj

DIO 1.: UVOD DOPUNE	40
1. Opći cilj	40
2. Obrazloženje dopune	40
DIO 2.: OPIS DODATNIH I IZMIJENJENIH REFORMI I ULAGANJA	40
1. Potpuno nove komponente	41
2. Poglavlje o planu REPowerEU	41
3. Izmijenjene komponente	41
DIO 3.: KOMPLEMENTARNOST I PROVEDBA PLANA	42
1. Usklađenost s drugim inicijativama	42
2. Komplementarnost financiranja	42
3. Učinkovita provedba	42
4. Postupak savjetovanja s dionicima	43
5. Kontrola i revizija	43
6. Komunikacija	43
DIO 4.: OPĆA USKLAĐENOST I UČINAK PLANA	43
1. Koherentnost	43
2. Rodna ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve	43
3. Povećanje gospodarske, socijalne i institucionalne otpornosti	43
4. Usporedba s osnovnom razinom ulaganja	43

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI

Države članice trebale bi na temelju ovog predloška izraditi nacrt dopune svojih planova za oporavak i otpornost. Države članice poziva se da navedu samo informacije koje su bitne za promjene predložene u odnosu na donesene planove za oporavak i otpornost. Predložak se ne može tumačiti odvojeno od ažuriranih smjernica za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU. Ovaj dokument je samo predložak za iznošenje informacija u dopuni, a u smjernicama su dane potrebne upute za ispunjavanje odjeljaka. Kako je navedeno u smjernicama, države članice potiče se da svoj plan izmijene na temelju konsolidirane verzije početnog plana, koja bi trebala uključivati izmjene uvedene tijekom ocjenjivanja i biti u potpunosti usklađena s relevantnim provedbenim odlukama Vijeća. Zbog toga upotreba ovog predloška za izradu dopune počiva na pretpostavci da su države članice uskladile plan za oporavak i otpornost s provedbenom odlukom Vijeća.

Države članice poziva se da se obrate službama Komisije ako imaju dodatna pitanja.

DIO 1.:

UVOD DOPUNE

1. Opći cilj

Države članice u ovom bi odjeljku trebale opisati znatne promjene glavnih izazova s kojima se suočavaju od podnošenja početnih planova za oporavak i otpornost. Ponajprije bi trebale ukratko objasniti kako je izmijenjeni plan za oporavak i otpornost i dalje sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na gospodarsku i socijalnu situaciju te kako na odgovarajući način doprinosi svakom od šest stupova. Trebalo bi navesti i kako izmijenjeni plan za oporavak i otpornost povećava otpornost, sigurnost i održivost energetskog sustava Unije nužnim smanjenjem ovisnosti o fosilnim gorivima i diversifikacijom opskrbe energijom na razini Unije.

Države članice trebale bi u ovom odjeljku objasniti i kako se izmijenjenim planom za oporavak i otpornost uzimaju u obzir izazovi utvrđeni u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju.

2. Obrazloženje dopune

Države članice trebale bi navesti pravne osnove predloženih izmjena plana i detaljno obrazložiti zašto se pozivaju na njih u skladu s odgovarajućim člancima Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost ⁽¹⁾. Pravne osnove i obrazloženje trebalo bi navesti s popisa u nastavku za svaku dodatnu, izmijenjenu ili uklonjenu mjeru. Obrazloženje se može temeljiti na više pravnih osnova navedenih u nastavku.

U skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost i Komisijinim prijedlogom izmjena te uredbe, države članice mogu predložiti izmjene prethodno donesenih planova za oporavak i otpornost za sljedeće potrebe:

- članci [21.a i 21.b] povezani s poglavljem o planu REPowerEU ⁽²⁾: za poglavlje o planu REPowerEU pogledajte posebni predložak,
- članak [14. stavak 2.]: revidirani plan koji se prilaže zahtjevu za potporu u obliku zajma,
- članak [7.]: revidirani plana koji se prilaže novom ili dodatnom prijenosu 5 % sredstava iz programâ podijeljenog upravljanja,
- članak [18. stavak 2.]: ažuriranje plana s obzirom na ažurirani maksimalni financijski doprinos prema izračunu iz članka 11. stavka 2.,
- članak [21.]: izmjena plana ili podnošenje novog plana jer zbog objektivnih okolnosti plan, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, više nije moguće provesti.

DIO 2.:

OPIS DODATNIH I IZMIJENJENIH REFORMI I ULAGANJA

Ovaj se odjeljak odnosi na promjene komponenti koje su dodane ili izmijenjene u odnosu na plan za oporavak i otpornost na kojem se temelji trenutna provedbena odluka Vijeća na snazi. U okviru tih komponenti potrebno je obuhvatiti samo dodane, uklonjene ili izmijenjene reforme i ulaganja. Sve komponente početnog plana koje nisu uključene u ovaj odjeljak smatraju se nepromijenjenima.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/241 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.057.01.0017.01.HRV&toc=OJ%3AL%3A2021%3A057%3ATOC

⁽²⁾ Na temelju prijedloga Komisije (COM(2022) 231 final)

1. **Potpuno nove komponente:** Za svaku potpuno novu komponentu slijedite okvir iz drugog dijela Komisijnog predloška iz siječnja 2021. ^(*) i uzmite u obzir Smjernice Komisije za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU.
2. **Poglavlje o planu REPowerEU:** Za poglavlje o planu REPowerEU ispunite posebni predložak i umetnite ga ovdje.
3. **Izmijenjene komponente:** Za svaku izmijenjenu komponentu navedite samo informacije o onim pododjeljcima gore navedenog predloška u kojima su informacije izmijenjene, uklonjene ili dodane u usporedbi s planom odobrenim provedbenom odlukom Vijeća (POV). Svi ostali pododjelnici smatrat će se nepromijenjenima. Za svaku izmijenjenu komponentu navedenu u dopuni unesite i referentni broj u FENIX-u. Jasno navedite je li opis komponente izmijenjen.

Tablica 1

Države članice poziva se da za svaku izmijenjenu komponentu ispune tablični sažetak u nastavku

Naziv izmijenjene komponente	
Referentni broj ulaganja/reforme iz POV-a	
Naziv ulaganja/reforme	
Vrsta promjene u odnosu na POV	[Dodano/uklonjeno/izmijenjeno]
Pravna osnova promjene (odaberite barem jednu)	☐ članak 14. stavak 2. – zahtjev za potporu u obliku zajma ☐ članak 18. stavak 2. – ažuriranje maksimalnog financijskog doprinosa ☐ članak 21. – izmjena zbog objektivnih okolnosti ☐ članak 21.a – bespovratna financijska potpora iz plana REPowerEU (prihodi ETS-a) ☐ članak 21.b stavak 2. – prijenosi iz pričuve za prilagodbu Brexitu ☐ Ništa od navedenog, ispravak administrativne pogreške
Izmijenjeni elementi (samo za izmijenjene mjere)	☐ Opis komponente/mjere ☐ Ključne etape i ciljne vrijednosti ☐ Procijenjeni trošak ☐ Zeleno i digitalno označivanje (potencijalno važno jer je osnovna mjera bitno promijenjena) ☐ Samoprocjena usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete

Predložene promjene:

Za sve nove reforme i ulaganja slijedite upute iz početnog obrasca plana za oporavak i otpornost iz siječnja 2021.

Za svaku uklonjenu reformu i ulaganje navedite obrazloženje s izravnim upućivanjem na pravnu osnovu promjene, kao i objašnjenja o tome kako će se zadržati ukupni učinak i usklađenost komponente.

Za svaku izmijenjenu reformu i ulaganje u tablici 2 u nastavku navedite:

- opis i obrazloženje promjena mjere, posebice u odnosu na vrstu, cilj, veličinu i načine provedbe mjere, kao i očekivani učinak promjena na opseg, ciljnu skupinu, vremenski okvir i ključne rezultate mjere,
- izmijenjeni opis komponente (ako je primjenjivo) i mjere u odnosu na opise iz priloga provedbenoj odluci Vijeća,
- predložene promjene ključnih etapa i/ili ciljnih vrijednosti u odnosu na informacije iz priloga provedbenoj odluci Vijeća te njihovo obrazloženje,

^(*) Smjernice za države članice za planove za oporavak i otpornost dio 2/2, SWD(2021) 12 final, Bruxelles 22.1.2021. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf

- predložene promjene procijenjenih troškova, prema potrebi, u skladu s uputama iz Komisijinog predloška iz siječnja 2021. ⁽⁴⁾, u slučaju da se u revidiranoj mjeri promjene odnose samo na njezin opseg, revizija procijenjenih troškova trebala bi se provesti razmjerno tome,
- predložene promjene zelenog i/ili digitalnog označivanja, prema potrebi, u skladu s uputama iz Komisijinih smjernica iz siječnja 2021. ⁽⁵⁾,
- predložene izmjene samoprocjene usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete u skladu s uputama iz obavijesti Komisije iz veljače 2023., uključujući, prema potrebi, kvantitativnu procjenu učinka mjera na okoliš ⁽⁶⁾.

Za sve predložene promjene ključnih etapa i/ili ciljnih vrijednosti, njihovih procijenjenih troškova i zelenog i/ili digitalnog označivanja države članice trebale bi ispuniti i tablice u Excelu koje su dio predloška.

Države članice trebale bi se u tablici 2 osvrnuti i na sljedeće elemente ako na njih utječu promjene mjere:

- prekogranični i višedržavni projekti,
- državne potpore,
- otvorena strateška autonomija.

Tablica 2

Države članice poziva se da s pomoću ove tablice strukturiraju opis izmijenjenih mjera u ovom odjeljku prema prethodnim uputama. U slučaju znatnijih izmjena i novih mjera pozivaju se da slijede format početnog predloška iz 2021. ⁽⁷⁾

Naziv mjere i njezin referentni broj iz POV-a		
Opis i obrazloženje promjene		
Izmijenjeni elementi	Trenutačna verzija	Izmijenjena verzija
Opis komponente i/ili mjere		
Ključne etape i ciljne vrijednosti		
Procijenjeni trošak		
Zeleno i digitalno označivanje		
Samoprocjena usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete		

DIO 3.:

KOMPLEMENTARNOST I PROVEDBA PLANA

Države članice trebale bi objasniti kako se dopunom vodi računa o sljedećim elementima, u skladu s istim odjeljcima iz početnog predloška plana za oporavak i otpornost ⁽⁸⁾:

1. Usklađenost s drugim inicijativama
2. Komplementarnost financiranja
3. Učinkovita provedba

⁽⁴⁾ Dio 2., odjeljak 10., str. 8.–9. https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁵⁾ Dio 2., odjeljak 7., str. 28.–32. https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁶⁾ Dio II., odjeljak 2.D, str. 36.–37. https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁸⁾ Dio 3., odjeljci 2.–7., str. 10.–11. https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

4. **Postupak savjetovanja s dionicima**
5. **Kontrola i revizija**
6. **Komunikacija**

Ako nema promjena u odnosu na početni plan, države članice mogu jednostavno navesti da prethodni navodi ostaju nepromijenjeni.

DIO 4.:

OPĆA USKLAĐENOST I UČINAK PLANA

Države članice trebale bi objasniti kako se dopunom vodi računa o sljedećim elementima, u skladu s istim odjeljcima iz početnog predloška plana za oporavak i otpornost ⁽⁹⁾: Ako nema promjena u odnosu na početni plan, države članice mogu jednostavno navesti da prethodni navodi ostaju nepromijenjeni.

1. **Koherentnost:** Države članice trebale bi dokazati kako se promjenama održavaju ili povećavaju koherentnost i poveznice unutar komponenti plana i među njima, usklađenost cjelokupnog plana te, osobito, koherentnost dimenzija reformi i ulaganja.
2. **Rodna ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve** Države članice trebale bi opisati kako promjene u njihovu planu doprinose prevladavanju postojećih nacionalnih izazova u pogledu rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve, neovisno o spolu, rasnom ili etničkom podrijetlu, vjeri ili uvjerenju, invaliditetu, dobi ili spolnoj orijentaciji, u skladu s 2. i 3. načelom europskog stupa socijalnih prava i oslanjajući se na pregled socijalnih pokazatelja.

Ako se ne očekuje da će promjene utjecati na ovaj odjeljak, nemojte ga mijenjati i navedite upućivanje na odgovarajući odjeljak početnog plana.

3. **Povećanje gospodarske, socijalne i institucionalne otpornosti:** U skladu s istim odjeljkom u predlošku za prvobitno podnošenje države članice trebale bi izvijestiti o makroekonomskom, socijalnom i institucijskom učinku izmijenjenog plana u mjeri u kojoj su izmjene plana sadržajno i/ili veličinom znatne u usporedbi s prethodno donesenim planom za oporavak i otpornost (makroekonomski i socijalni izgledi i učinak, metodologija, održivost, socijalna i teritorijalna kohezija). Države članice trebale bi ispuniti odgovarajuću tablicu u Excelu koju je dala Komisija.
4. **Usporedba s osnovnom razinom ulaganja** Države članice poziva se da te informacije dostave u okviru prvog podnošenja svojeg plana. Ažuriranje takvog odjeljka bilo bi opravdano samo ako je dopuna opsežna, primjerice u slučaju uključivanja poglavlja o planu REPowerEU, opsežne revizije bespovratne potpore ili zahtjeva za oвеću novu tranšu zajmova.

⁽⁹⁾ Za usklađenost i rodnu ravnopravnost vidjeti dio 1. odjeljke 3. i 4., str. 4.; Za učinak vidjeti dio 4., str. 12. https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

PRILOG V.

Predložak za države članice

POGLAVLJE O PLANU REPOWER EU

Sadržaj

DIO 1.2.: Obrazloženje dopune	45
DIO 2.1.: POGLAVLJE O PLANU REPowerEU:	45
1. Opći cilj poglavlja	45
2. Opis reformi i ulaganja u poglavlju	45
a) Okvir za sažetak	45
b) Ciljevi plana REPowerEU	46
c) Opis reformi i ulaganja	46
d) Projekti s prekograničnom ili višedržavnom dimenzijom ili učinkom	46
e) Savjetovanje s lokalnim i regionalnim tijelima i drugim relevantnim dionicima	47
f) Digitalna dimenzija	47
g) Označivanje s obzirom na klimatske i okolišne ciljeve	47
h) Načelo nenanošenja bitne štete	47
i) Financiranje i troškovi	47

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI

Ovaj predložak upotpunjuje predložak za dopunu planova za oporavak i otpornost (posebice odjeljci 1., 3. i 4. ostaju relevantni i za poglavlje o planu REPowerEU) te bi ga trebalo čitati u skladu s ažuriranim smjernicama za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU, koje sadržavaju dodatne upute koje ostaju relevantne i za poglavlje o planu REPowerEU. Države članice poziva se da se obrate Komisiji ako imaju dodatna pitanja.

DIO 1.2.:

OBRAZLOŽENJE DOPUNE

Ako se izmjena plana temelji na uvođenju poglavlja o planu REPowerEU, u ovom odjeljku trebalo bi navesti sljedeće pravne osnove:

- članak [21.a] kako bi se ostvarila korist od dodatne bespovratne financijske potpore za doprinos ciljevima plana REPowerEU i/ili članak [21.b stavak 2.] kako bi se ostvarila korist od dobrovoljnih prijenosa iz pričuve za prilagodbu Brexitu,
- članak 14. i članak 18. stavak 2. (⁽¹⁾), kako su navedeni u odgovarajućem odjeljku predloška dopune planu za oporavak i otpornost, također mogu biti pravna osnova za poglavlja o planu REPowerEU pa bi se prema potrebi trebalo pozvati na njih.

DIO 2.1.:

POGLAVLJE O PLANU REPOWEREU:

Poglavlje o planu REPowerEU uvjet je za svaki plan za oporavak i otpornost dostavljen nakon stupanja na snagu Uredbe ako je za njega potrebno dodatno financiranje na temelju članka 14. (zajmovi), članka 21.a (prihodi od sustava trgovanja emisijama na temelju Direktive 2003/87/EZ) ili članka 21.b stavka 2. (prijenosi iz pričuve za prilagodbu Brexitu). Poglavlje o planu REPowerEU obuhvatit će doprinos države članice ostvarenju ciljeva plana REPowerEU i upotrebu Mehanizma za oporavak i otpornost u tu svrhu.

1. Opći cilj poglavlja

Države članice trebale bi opisati glavne izazove s kojima se suočavaju u vezi s planom REPowerEU. Trebale bi sažeto objasniti kako će mjere koje su za te izazove predložene u poglavlju o planu REPowerEU doprinijeti poboljšanju stanja u državi članici, među ostalim povećanju njihove otpornosti. Trebale bi objasniti kako će se mjerama predloženima u poglavlju odgovoriti na izazove utvrđene u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju, uključujući 2022. i sve sljedeće cikluse semestra.

2. Opis reformi i ulaganja u poglavlju

Poglavlje o planu REPowerEU ekvivalent je komponenti plana za oporavak i otpornost. Države članice mogu ga prema potrebi podijeliti na nekoliko potkomponenti. Na taj način ono će biti usklađeno sa smjernicama i strukturom komponenti plana za oporavak i otpornost, kako su utvrđeni u dijelu 2. Komisijinog predloška iz siječnja 2021. (⁽²⁾), uključujući sve postojeće elemente i uzimajući u obzir sljedeće dodatke i izmjene izvorne strukture:

a) Okvir za sažetak

Mjere dodane/proširene zbog bespovratnih sredstava (članak 21.a, članak 21.b stavak 2. i članak 18. stavak 2.)		
Naziv mjere	Prema potrebi: postojeći referentni broj iz POV-a (⁽³⁾)	Procijenjeni trošak

(¹) Na temelju članka 21.c stavka 2. države članice sa smanjenim maksimalnim financijskim doprinosom u skladu s člankom 11. stavkom 2. postojeće mjere mogu premjestiti u poglavlje o planu REPowerEU a da ih ne prošire. Vidjeti i dio 2.1., odjeljak 2.

(²) Smjernice za države članice za planove za oporavak i otpornost, dio 2/2, SWD(2021) 12 final, Bruxelles 22.1.2021., str. 5.–6. [https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf]

(³) U skladu s člankom 21.c stavkom 1. države članice mogu proširenja postojećih mjera premjestiti u poglavlje o planu REPowerEU. Na temelju članka 21.c stavka 2. države članice sa smanjenim maksimalnim financijskim doprinosom nakon ažuriranja iz lipnja 2022. mogu premjestiti postojeće mjere u poglavlje o planu REPowerEU a da ih ne prošire.

Mjere dodane/proširene zbog zajmova (članak 14.)

Naziv mjere	Prema potrebi: postojeći referentni broj iz POV-a ⁽⁴⁾	Procijenjeni trošak

b) Ciljevi plana REPowerEU

Države članice trebale bi objasniti koji se ciljevi plana REPowerEU ostvaruju kombinacijom mjera iz poglavlja o planu REPowerEU i na koji način.

Trebale bi objasniti i na koji su način mjere iz poglavlja REPowerEU usklađene s drugim naporima koje poduzimaju za postizanje ciljeva plana REPowerEU, uzimajući pritom u obzir mjere iz već donesene provedbene odluke Vijeća i druge napore kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva plana REPowerEU koji se financiraju iz izvora koji nisu Mehanizam za oporavak i otpornost.

Kako bi dokazale tu koherentnost, trebale bi navesti razloge za dodavanje mjera iz poglavlja o planu REPowerEU postojećim ili planiranim mjerama. Trebale bi objasniti kako se tim mjerama popunjavaju preostale praznine na nacionalnoj razini i/ili razini EU-a, koje još nisu riješene prethodnim mjerama.

Da bi dokazale učinak poglavlja na smanjenje ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima, Komisija potiče države članice da navedu očekivano smanjenje uvoza prirodnog plina iz Rusije u 2027. u odnosu na 2019. (u milijardama kubnih metara). Taj podatak može biti veoma koristan za razumijevanje ukupnog napora koji država članica ulaže u postizanje ciljeva plana REPowerEU.

c) Opis reformi i ulaganja

U skladu s pododjeljkom 3. Komisijinog predloška iz siječnja 2021. ⁽⁵⁾ države članice trebale bi detaljno opisati konkretne reforme i ulaganja što će se (djelomično) financirati iz Mehanizma za oporavak i otpornost te njihovu međusobnu povezanost i sinergije.

Države članice u ovaj odjeljak mogu uključiti (a) potpuno nove mjere ili (b) mjere iz donesenih provedbenih odluka Vijeća koje će se proširiti ⁽⁶⁾. U potonjem slučaju države članice trebale bi uputiti na već dostavljene dokaze i analize, a dodatne informacije ograničiti na izmijenjene elemente, osobito ažurirane troškove i dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti. Države članice sa smanjenim maksimalnim financijskim doprinosom mogu i (c) premjestiti mjere iz donesenih provedbenih odluka Vijeća u poglavlje koje se odnosi na plan REPowerEU ako se njima podupire ostvarenje relevantnih ciljeva. Te mjere ne moraju biti proširene i ukupno mogu dosegnuti iznos procijenjenih troškova jednak smanjenju maksimalnog financijskog doprinosa.

d) Projekti s prekograničnom ili višedržavnom dimenzijom ili učinkom

Države članice trebale bi navesti mjere iz poglavlja koje imaju prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak te za svaku mjeru navesti procijenjene troškove i udio u ukupnim procijenjenim troškovima svih mjera uključenih u poglavlje o planu REPowerEU.

To obuhvaća informacije o drugim državama članicama uključenima u projekte i svim koordinacijskim mehanizmima kojima se osigurava završetak tih prekograničnih projekata u roku.

⁽⁴⁾ U skladu s člankom 21.c stavkom 1. države članice mogu proširenja postojećih mjera premjestiti u poglavlje o planu REPowerEU. Na temelju članka 21.c stavka 2. države članice sa smanjenim maksimalnim financijskim doprinosom nakon ažuriranja iz lipnja 2022. mogu premjestiti postojeće mjere u poglavlje o planu REPowerEU a da ih ne prošire.

⁽⁵⁾ Smjernice za države članice za planove za oporavak i otpornost, dio 2/2, SWD(2021) 12 final, Bruxelles 22.1.2021., str. 5.–6. [https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf]

⁽⁶⁾ Više informacija o proširenim mjerama nalazi se u Smjernicama za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU, Obavijest Komisije (2022.), Bruxelles, 12.5.2022., str. 21. https://ec.europa.eu/info/files/commission-notice-guidance-recovery-and-resilience-plans-context-repowerEU_en

Za svaku mjeru s prekograničnom ili višedržavnom dimenzijom ili učinkom države članice trebale bi dati kratko objašnjenje:

- o tome svladavaju li se mjerom izazovi utvrđeni u Komisijinoj procjeni potreba za plana REPowerEU od 18. svibnja 2022.,
- o njezinu doprinosu smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima i potražnji za energijom te očekivanom učinku na prekogranične tokove energije, ili
- o njezinu doprinosu sigurnosti opskrbe Unije energijom.

Ako država članica navede da mjere iz poglavlja o planu REPowerEU ne ispunjavaju spomenuti cilj od 30 %, u ovom bi odjeljku to trebala obrazložiti.

e) Savjetovanje s lokalnim i regionalnim tijelima i drugim relevantnim dionicima

Države članice u ovom bi odjeljku trebale dopuniti sažetak postupka savjetovanja s lokalnim i regionalnim tijelima i drugim relevantnim dionicima s obzirom na uvrštavanje poglavlja o planu REPowerEU. U tim bi sažecima trebalo navesti s kojim je dionicima provedeno savjetovanje i rezultat savjetovanja te opisati na koji su način dobivena očitovanja uzeta u obzir u poglavljima o planu REPowerEU.

f) Digitalna dimenzija

Države članice trebale bi označiti reforme i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU što će se financirati iz Mehanizma za oporavak i otpornost primjenom metodologije za digitalno označavanje iz članka 19. stavka 3. točke (f) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i Priloga VII. toj uredbi.

g) Označavanje s obzirom na klimatske i okolišne ciljeve

Države članice trebale bi slijediti upute iz predloška iz siječnja 2021. namijenjenog za početni plan za oporavak i otpornost ⁽⁷⁾. Treba napomenuti da, uz opći klimatski cilj od 37 % za plan za oporavak i otpornost u cjelini, mjere koje doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze, samo poglavlje o planu REPowerEU treba ispuniti klimatski cilj od najmanje 37 % na temelju ukupnih procijenjenih troškova mjera iz poglavlja o planu REPowerEU.

h) Načelo nenanošenja bitne štete

Države članice trebale bi dostaviti samoprocjenu usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete prema predlošku iz Priloga I. Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) za svaku mjeru iz poglavlja o planu REPowerEU na koju se ne primjenjuje odstupanje od tog načela te pritom detaljno objasniti kako će se postići usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete. Države članice poziva se da, kad je moguće i relevantno, u okviru samoprocjene daju i kvantitativnu procjenu utjecaja mjera na okoliš.

Ako države članice žele predložiti mjere na koje bi se primjenjivalo odstupanje od načela nenanošenja bitne štete, Komisija može dati primjedbe ili zatražiti dodatne informacije, koje bi predmetna država članica trebala dostaviti, o tome jesu li ispunjeni uvjeti za primjenu odstupanja iz Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

i) Financiranje i troškovi

Države članice trebale bi dostaviti informacije o procijenjenom ukupnom trošku mjera iz poglavlja o planu REPowerEU te ih potkrijepiti prikladnim obrazloženjem. Za svaku novu reformu i ulaganje te bi informacije trebale sadržavati sve elemente iz odjeljka 10. predloška iz 2021 ⁽⁸⁾. Za proširene mjere kod kojih se promjena odnosi samo na opseg mjere, države članice trebale bi dati informacije o izmijenjenom procijenjenom ukupnom trošku; ako je obrazloženje troškova ostalo isto u odnosu na početni plan, države članice mogu jednostavno navesti da prethodni navodi ostaju nepromijenjeni.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁸⁾ Smjernice za države članice za planove za oporavak i otpornost, dio 1/2, SWD(2021) 12 final, Bruxelles 22.1.2021.

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

Obavijest namijenjena osobama na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene u Odluci Vijeća 2014/119/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/457, i u Uredbi Vijeća (EU) br. 208/2014, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/449 o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini

(2023/C 80/02)

Osobe navedene u Prilogu Odluci Vijeća 2014/119/ZVSP ⁽¹⁾, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/457 ⁽²⁾, i u Prilogu I. Uredbi Vijeća (EU) br. 208/2014 ⁽³⁾, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/449 ⁽⁴⁾ o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini, upućuje se na sljedeće informacije.

Vijeće Europske unije odlučilo je da bi osobe navedene u spomenutim prilogima trebale i dalje biti uvrštene na popis osoba i subjekata na koje se odnose mjere ograničavanja iz Odluke Vijeća 2014/119/ZVSP i Uredbe Vijeća (EU) br. 208/2014 o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini. Razlozi za uvrštenje tih osoba na popis navedeni su u odgovarajućim stavkama u tim prilogima.

Dotične osobe obavješćuje se o mogućnosti podnošenja zahtjeva nadležnim tijelima odgovarajuće države članice ili država članica, kako je navedeno na internetskim stranicama iz Priloga II. Uredbi (EU) br. 208/2014, kako bi se pribavilo odobrenje za upotrebu zamrznutih sredstava za osnovne potrebe ili posebna plaćanja (usp. članak 4. Uredbe).

Dotične osobe mogu do 10. prosinca 2023. Vijeću podnijeti zahtjev, zajedno s popratnom dokumentacijom, da se ponovno razmotri odluka o njihovu uvrštenju na navedeni popis, na sljedeću adresu:

Vijeće Europske unije
Glavno tajništvo
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussels
BELGIJA

E-pošta: sanctions@consilium.europa.eu

⁽¹⁾ SL L 66, 6.3.2014., str. 26.

⁽²⁾ SL L 67, 3.3.2023., str. 47..

⁽³⁾ SL L 66, 6.3.2014., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 67, 3.3.2023., str. 1..

Dotične osobe također se obavješćuje o mogućnosti osporavanja odluke Vijeća pred Općim sudom Europske unije, u skladu s uvjetima iz članka 275. drugog stavka i članka 263. četvrtog i šestog stavka Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

**Obavijest ispitanicima na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene u Odluci
Vijeća 2014/119/ZVSP i Uredbi Vijeća (EU) br. 208/2014 o mjerama ograničavanja usmjerenima
protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini**

(2023/C 80/03)

Ispitanike se upućuje na sljedeće informacije u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Pravnu osnovu za ovaj postupak obrade čine Odluka 2014/119/ZVSP ⁽²⁾, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/457 ⁽³⁾, i Uredba (EU) br. 208/2014 ⁽⁴⁾, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/449 ⁽⁵⁾.

Voditelj tog postupka obrade jest odjel RELEX.1 Glavne uprave za vanjske odnose – RELEX Glavnog tajništva Vijeća (GTV), s kojim se može stupiti u kontakt na adresi:

Vijeće Europske unije
Glavno tajništvo
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussels
BELGIJA

E-pošta: sanctions@consilium.europa.eu

Sa službenikom GTV-a za zaštitu podataka može se stupiti u kontakt putem adrese e-pošte:

Službenik za zaštitu podataka

data.protection@consilium.europa.eu

Svrha postupka obrade jest uspostava i ažuriranje popisa osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja u skladu s Odlukom 2014/119/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom (ZVSP) 2023/457, i Uredbom (EU) br. 208/2014, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/449.

Ispitanici su fizičke osobe koje ispunjavaju kriterije za uvrštenje na popis navedene u Odluci 2014/119/ZVSP i Uredbi (EU) br. 208/2014.

Prikupljeni osobni podaci obuhvaćaju podatke potrebne za ispravno utvrđivanje identiteta dotične osobe, obrazloženje i sve ostale podatke povezane s razlozima uvrštenja na popis.

Pravne osnove za obradu osobnih podataka čine odluke Vijeća donesene na temelju članka 29. UFEU-a i uredbe Vijeća donesene na temelju članka 215. UFEU-a u kojima se određuju fizičke osobe (ispitanici) i nalažu zamrzavanje imovine i ograničenja putovanja.

Obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a) i za poštovanje pravnih obveza utvrđenih u prethodno navedenim pravnim aktima kojima voditelj obrade podliježe u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) 2018/1725.

Obrada je nužna zbog znatnog javnog interesa u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (g) Uredbe (EU) 2018/1725.

Vijeće može dobiti osobne podatke ispitanika od država članica i/ili Europske službe za vanjsko djelovanje. Primatelji su osobnih podataka države članice, Europska komisija i Europska služba za vanjsko djelovanje.

⁽¹⁾ SL L 295, 21.11.2018., str. 39.

⁽²⁾ SL L 66, 6.3.2014., str. 26.

⁽³⁾ SL L 67, 3.3.2023., str. 47..

⁽⁴⁾ SL L 66, 6.3.2014., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 67, 3.3.2023., str. 1..

Svi osobni podaci koje Vijeće obrađuje u kontekstu samostalnih mjera ograničavanja EU-a ostat će pohranjeni pet godina od trenutka brisanja ispitanika s popisa osoba na koje se primjenjuje zamrzavanje imovine ili od trenutka isteka valjanosti mjere ili, ako je pokrenut sudski postupak pred Sudom, do donošenja konačne presude. Osobne podatke sadržane u dokumentima koje je registriralo Vijeće čuva Vijeće u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u smislu članka 4. stavka 1. točke (e) Uredbe (EU) 2018/1725.

Vijeće će možda morati razmijeniti osobne podatke o ispitaniku s trećom zemljom ili međunarodnom organizacijom u kontekstu prijenosa uvrštenja na popis UN-a od strane Vijeća ili u kontekstu međunarodne suradnje u vezi s politikom mjera ograničavanja EU-a.

Ako ne postoji odluka o primjerenosti ili odgovarajuće zaštitne mjere, prijenos osobnih podataka trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji temelji se na sljedećem uvjetu ili više njih, u skladu s člankom 50. Uredbe (EU) 2018/1725:

- prijenos je nužan iz važnih razloga od javnog interesa;
- prijenos je nužan za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva.

U obradu osobnih podataka ispitanika nije uključeno automatizirano donošenje odluka.

Ispitanici imaju pravo na informacije i pravo pristupa svojim osobnim podacima. Također imaju pravo na ispravak i dopunu svojih podataka. U određenim okolnostima mogu imati pravo na brisanje svojih osobnih podataka ili pravo prigovora na obradu svojih osobnih podataka ili mogu zatražiti njezino ograničenje.

Ispitanici mogu ostvariti ta prava slanjem e-poruke voditelju obrade, uz kopiju službeniku za zaštitu podataka, kako je prethodno navedeno.

Uz svoj zahtjev ispitanici moraju dostaviti presliku identifikacijske isprave kako bi potvrdili svoj identitet (osobna iskaznica ili putovnica). Ta isprava treba sadržavati identifikacijski broj, državu izdavanja, razdoblje valjanosti, ime, adresu i datum rođenja. Svi drugi podaci koje sadržava preslika identifikacijske isprave, poput fotografije ili osobnih obilježja, mogu se zacrniti.

Ispitanici imaju pravo podnijeti pritužbu Europskom nadzorniku za zaštitu podataka u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 (edps@edps.europa.eu).

Prije toga preporučuje se da ispitanici prvo pokušaju iskoristiti pravni lijek tako da se obrate voditelju obrade i/ili službeniku Vijeća za zaštitu podataka.

EUROPSKA KOMISIJA

Tečajna lista eura ⁽¹⁾

2. veljače 2023.

(2023/C 80/04)

1 euro =

Valuta	Tečaj	Valuta	Tečaj		
USD	američki dolar	1,0988	CAD	kanadski dolar	1,4602
JPY	japanski jen	141,12	HKD	hongkonški dolar	8,6183
DKK	danska kruna	7,4393	NZD	novozelandski dolar	1,6855
GBP	funta sterlinga	0,89289	SGD	singapurski dolar	1,4352
SEK	švedska kruna	11,3587	KRW	južnokorejski von	1 345,90
CHF	švicarski franak	0,9992	ZAR	južnoafrički rand	18,7046
ISK	islandska kruna	153,50	CNY	kineski renminbi-juan	7,3878
NOK	norveška kruna	10,9535	IDR	indonezijska rupija	16 360,69
BGN	bugarski lev	1,9558	MYR	malezijski ringit	4,6655
CZK	češka kruna	23,809	PHP	filipinski pezo	59,170
HUF	mađarska forinta	387,20	RUB	ruski rubalj	
PLN	poljski zlot	4,7015	THB	tajlandski baht	36,030
RON	rumunjski novi leu	4,9025	BRL	brazilski real	5,4859
TRY	turska lira	20,6766	MXN	meksički pezo	20,4050
AUD	australski dolar	1,5407	INR	indijska rupija	90,3015

⁽¹⁾ Izvor: referentna tečajna lista koju objavljuje ESB.

Sažetak odluka Europske komisije o autorizacijama za stavljanje na tržište radi uporabe i/ili za uporabu tvari navedenih u Prilogu XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)

(objavljeno na temelju članka 64. stavka 9. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 ⁽¹⁾)

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 80/05)

Odluka o davanju autorizacije

Upućivanje na odluku ⁽¹⁾	Datum odluke	Naziv tvari	Nositelj autorizacije	Broj autorizacije	Autorizirana uporaba	Datum isteka razdoblja preispitivanja	Obrazloženje odluke
C(2023) 1181	24. veljače 2023.	4-(1,1,3,3-tetrametilbutil)fenol, etoksilirani („4-tert-OPnEO”) EZ br. –; CAS br. –	Pfizer Ireland Pharmaceuticals, Ringaskiddy, Cork, Irska	REACH/23/7/0	Površinski aktivna tvar u proizvodnji biofarmaceutskih proizvoda kao pomoćno sredstvo u virusnoj inaktivaciji i povezanim postupcima pročišćavanja	4. siječnja 2033.	U skladu s člankom 60. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 socioekonomske koristi nadilaze rizik za zdravlje ljudi i okoliš koji proizlazi iz uporabe te tvari i ne postoje prikladne alternativne tvari odnosno tehnologije.
				REACH/23/7/1	Površinski aktivna tvar u proizvodnji biofarmaceutskih proizvoda za čišćenje filtra u postupcima virusne inaktivacije	4. siječnja 2028.	

⁽¹⁾ Odluka je dostupna na internetskim stranicama Europske komisije: Autorizacija (europa.eu).

⁽¹⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

Komunikacija Komisije u okviru provedbe Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)

(Objava naslova i upućivanja na europske norme u unosu 27. (nikal) u Prilogu XVII. Uredbi REACH)

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 80/06)

ESO	Oznaka i naslov norme	Oznaka zamijenjene norme
CEN	EN 1811:2011+A1:2015 Referentna metoda ispitivanja izlučivanja nikla iz svih dijelova koji se umeću u probušene dijelove ljudskoga tijela i predmeta koji su u izravnom i produženome kontaktu s ljudskom kožom	EN 1811:2011
CEN	EN 12472:2020 Metoda za simulaciju ubrzanog trošenja i korozije za određivanje otpuštanja nikla iz prevučениh predmeta	EN 12472:2005+A1:2009
CEN	EN 16128:2015 Oftalmološka optika – Referentna metoda za ispitivanje oslobađanja nikla iz dioptrijskih okvira i sunčanih naočala	EN 16128:2011

ESO: Europska organizacija za normizaciju:

- CEN: www.cencenelec.eu
- Cenelec: www.cencenelec.eu
- ETSI: www.etsi.org

Sve informacije o dostupnosti normi mogu se dobiti od Europske organizacije za normizaciju ili od nacionalnih normizacijskih tijela, čiji je popis objavljen u *Službenom listu Europske unije* u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) br. 1025/2012 ⁽¹⁾.

Norme donosi Europska organizacija za normizaciju na engleskom jeziku (CEN i Cenelec objavljuju i na francuskom i njemačkom jeziku). Zatim nacionalna normizacijska tijela prevode naslove normi na sve ostale obvezne službene jezike Europske unije. Europska komisija nije odgovorna za točnost naslova koji se dostavljaju za objavu u *Službenom listu*.

Objava upućivanja u *Službenom listu Europske unije* ne podrazumijeva da su norme dostupne na svim službenim jezicima Europske unije.

Više informacija o usklađenim normama i drugim europskim normama dostupno je i na https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/european-standards/harmonised-standards_en

⁽¹⁾ SL C 338, 27.9.2014., str. 31.

REVIZORSKI SUD

Tematsko izvješće br. 05/2023

„Financijska struktura EU-a – Niz pojedinačnih sastavnica koje zahtijevaju dodatno pojednostavnjenje i više odgovornosti”

(2023/C 80/07)

Revizorski sud objavio je tematsko izvješće 05/2023: „Financijska struktura EU-a – Niz pojedinačnih sastavnica koje zahtijevaju dodatno pojednostavnjenje i više odgovornosti”.

Izvješće možete pregledati ili preuzeti na internetskim stranicama Europskog revizorskog suda: <https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=63502>

V.

(Objave)

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM ZAJEDNIČKE TRGOVINSKE POLITIKE

EUROPSKA KOMISIJA

Obavijest o pokretanju revizije zbog predstojećeg isteka antidampinških mjera koje se primjenjuju na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine

(2023/C 80/08)

Nakon objave obavijesti o predstojećem isteku ⁽¹⁾ antidampinških mjera na snazi za uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine („NRK” ili „predmetna zemlja”) Europska komisija („Komisija”) primila je zahtjev za reviziju u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije ⁽²⁾ („osnovna uredba”).

1. Zahtjev za reviziju

Zahtjev je 2. prosinca 2022. podnijelo Europsko udruženje za čelične cijevi („ESTA” ili „podnositelj zahtjeva”) u ime industrije Unije koja proizvodi određene bešavne čelične cijevi od nehrđajućeg čelika u smislu članka 5. stavka 4. osnovne uredbe.

Otvorena verzija zahtjeva i analiza razine potpore proizvođača iz Unije tom zahtjevu dostupne su u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama. U odjeljku 5.6. ove Obavijesti navedene su informacije o pristupu dokumentaciji za zainteresirane strane.

2. Proizvod iz postupka revizije

Proizvod koji je predmet ove revizije jesu bešavne cijevi od nehrđajućeg čelika (osim cijevi s montiranim priborom prikladne za vođenje plinova ili tekućina za upotrebu u civilnim zrakoplovima) („proizvod iz postupka revizije”), trenutačno razvrstane u oznake KN 7304 11 00, 7304 22 00, 7304 24 00, ex 7304 41 00, ex 7304 49 83, ex 7304 49 85, ex 7304 49 89 i ex 7304 90 00 (oznake TARIC 7304 41 00 90, 7304 49 83 90, 7304 49 85 90, 7304 49 89 90 i 7304 90 00 91). Oznake KN i TARIC navedene su samo u informativne svrhe, ne dovodeći u pitanje naknadnu izmjenu razvrstavanja u carinsku tarifu.

3. Postojeće mjere

Mjere koje su trenutačno na snazi konačne su antidampinške pristojbe prvotno uvedene Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 1331/2011 od 14. prosinca 2011 ⁽³⁾. Tom je uredbom uvedena konačna antidampinška pristojba na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine, koja je nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera produljena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2018/330 ⁽⁴⁾, kako je zadnje izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/1382 ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ SL C 241, 24.6.2022., str. 21.

⁽²⁾ SL L 176, 30.6.2016., str. 21.

⁽³⁾ SL L 336, 20.12.2011., str. 6.

⁽⁴⁾ SL L 63, 6.3.2018., str. 15.

⁽⁵⁾ SL L 227, 3.9.2019., str. 1.

4. Razlozi za reviziju

Zahtjev se temelji na činjenici da bi istekom mjera vjerojatno došlo do nastavka ili ponavljanja dampinga i ponavljanja štete za industriju Unije.

4.1. Tvrđnja o vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja dampinga

4.1.1. Tvrđnja o vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja dampinga iz NRK-a

Podnositelj zahtjeva tvrdio je da nije primjereno upotrijebiti domaće cijene i troškove u NRK-u zbog postojanja znatnih poremećaja u smislu članka 2. stavka 6.a točke (b) osnovne uredbe.

Kako bi potkrijepio tvrdnje o znatnim poremećajima, podnositelj zahtjeva oslonio se na informacije sadržane u izvješću o predmetnoj zemlji od 20. prosinca 2017. koje su sastavile službe Komisije i u kojem su opisane posebne tržišne okolnosti u NRK-u⁽⁶⁾. Konkretno, podnositelj zahtjeva naveo je poremećaje kao što je prisutnost države općenito i konkretnije utjecaj države na sektor čelika (čelične poluge („poluge”), kao daleko jedini glavni ulazni element u proizvodnji čeličnih cijevi od nehrđajućeg čelika) te poglavlja koja se odnose na zemljište, energiju, kapital, sirovine i radnu snagu. Osim toga, podnositelj zahtjeva oslonio se na javno dostupne informacije, na primjer brojne novinske članke, 13. petogodišnji plan gospodarskog i socijalnog razvoja Narodne Republike Kine te uvod u plan prilagodbe i modernizacije industrije čelika.

Kao rezultat toga, u skladu s člankom 2. stavkom 6.a točkom (a) osnovne uredbe, podnositelj zahtjeva utvrdio je izračunanu uobičajenu vrijednost na temelju troškova proizvodnje i prodaje koji odražavaju nenarušene cijene ili referentne vrijednosti u odgovarajućoj reprezentativnoj zemlji. Na temelju izvozne cijene (na razini franko tvornica) proizvoda iz postupka revizije iz predmetne zemlje pri prodaji za izvoz u Uniju podnositelj zahtjeva tvrdio je da je uvoz iz NRK-a, iako u malom obujmu, i dalje dampinški. S obzirom na mali obujam uvoza iz NRK-a, podnositelj zahtjeva dostavio je i dokaze da su izvozne cijene NRK-a u ostale treće zemlje (na razini franko tvornica) niže od prethodno navedene izračunane uobičajene vrijednosti. Na temelju toga tvrdi da će se damping u Uniji vjerojatno nastaviti ili ponoviti u znatnim količinama.

4.2. Tvrđnja o vjerojatnosti ponavljanja štete

Podnositelj zahtjeva iznio je tvrdnju o vjerojatnosti ponavljanja štete iz NRK-a. U tom pogledu podnositelj zahtjeva dostavio je dostatne dokaze da će, ako se dopusti istek mjera, trenutačna razina uvoza proizvoda iz postupka revizije iz NRK-a u Uniju vjerojatno porasti zbog postojanja neiskorištenih kapaciteta u NRK-u i privlačnosti tržišta Unije u pogledu cijena.

Naposljetku, podnositelj zahtjeva tvrdi da je uklanjanje štete većinom posljedica postojanja mjera te da bi, ako se dopusti istek mjera, svako ponavljanje znatnog uvoza po dampinškim cijenama iz NRK-a vjerojatno dovelo do ponavljanja štete za industriju Unije.

5. Postupak

Nakon savjetovanja s odborom uspostavljenim na temelju članka 15. stavka 1. osnovne uredbe utvrđeno je da postoje dostatni dokazi o vjerojatnosti dampinga⁽⁷⁾ i štete koji opravdavaju pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera te Komisija pokreće reviziju u skladu s člankom 11. stavkom 2. osnovne uredbe.

Revizijom zbog predstojećeg isteka mjera utvrdit će se postoji li vjerojatnost da bi istek mjera doveo do nastavka ili ponavljanja dampinga proizvoda iz postupka revizije podrijetlom iz NRK-a te ponavljanja štete za industriju Unije.

⁽⁶⁾ Radni dokument službi Komisije o znatnim poremećajima u gospodarstvu Narodne Republike Kine u svrhu ispitnih postupaka trgovinske zaštite, 20. prosinca 2017., SWD(2017) 483 final/2. Izvješće o predmetnoj zemlji dostupno je u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama te na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu (https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156474.pdf). Dokumenti navedeni u izvješću o predmetnoj zemlji dostupni su i na obrazložen zahtjev.

⁽⁷⁾ U svjetlu dostupnih informacija Komisija smatra da postoji dovoljno dokaza na temelju članka 5. stavka 9. osnovne uredbe koji upućuju na to da zbog postojanja znatnih poremećaja koji utječu na cijene i troškove nije primjereno upotrijebiti domaće cijene i troškove u predmetnoj zemlji, čime je opravdano pokretanje ispitnog postupka na osnovi članka 2. stavka 6.a osnovne uredbe.

Komisija također skreće pozornost strana da je objavljena Obavijest ⁽⁸⁾ o posljedicama izbijanja covid-19 za antidampinške i antisubvencijske ispitne postupke koja bi se mogla primjenjivati na ovaj postupak.

5.1. **Razdoblje ispitnog postupka revizije i razmatrano razdoblje**

Ispitnim postupkom u vezi s nastavkom ili ponavljanjem doppinga obuhvatit će se razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. („razdoblje ispitnog postupka revizije“). Ispitivanjem kretanja relevantnih za procjenu vjerojatnosti ponavljanja štete bit će obuhvaćeno razdoblje od 1. siječnja 2019. do kraja razdoblja ispitnog postupka revizije („razmatrano razdoblje“).

5.2. **Primjedbe na zahtjev i na pokretanje ispitnog postupka**

Sve zainteresirane strane koje žele iznijeti primjedbe o zahtjevu (uključujući pitanja koja se odnose na ponavljanje štete i uzročnost) ili o bilo kojem aspektu povezanom s pokretanjem ispitnog postupka (uključujući razinu potpore zahtjevu) moraju to učiniti u roku od 37 dana od datuma objave ove Obavijesti u *Službenom listu Europske unije* ⁽⁹⁾.

Zahtjev za saslušanje u vezi s pokretanjem ispitnog postupka mora se podnijeti u roku od 15 dana od datuma objave ove Obavijesti.

5.3. **Postupak za određivanje vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja doppinga**

U reviziji zbog predstojećeg isteka mjera Komisija ispituje izvoz u Uniju u razdoblju ispitnog postupka revizije te, bez obzira na izvoz u Uniju, razmatra je li stanje u pogledu društava koja proizvode i prodaju proizvod iz postupka revizije u predmetnoj zemlji takvo da bi istekom mjera vjerojatno došlo do nastavka ili ponavljanja izvoza po dampinškim cijenama u Uniju.

Stoga se svi proizvođači ⁽¹⁰⁾ proizvoda iz postupka revizije iz predmetne zemlje, uključujući one koji nisu surađivali u ispitnim postupcima koji su doveli do mjera na snazi, pozivaju na sudjelovanje u ispitnom postupku Komisije.

5.3.1. *Ispitivanje proizvođača u predmetnoj zemlji*

S obzirom na velik broj proizvođača u NRK-u koji bi mogli biti obuhvaćeni ovom revizijom zbog predstojećeg isteka mjera te radi završetka ispitnog postupka u propisanom roku, Komisija može broj proizvođača koji će biti predmet ispitnog postupka ograničiti na razumnu mjeru odabirom uzorka. Odabir uzorka provodi se u skladu s člankom 17. osnovne uredbe.

Kako bi Komisija mogla odlučiti je li odabir uzorka potreban te, ako jest, odabrati uzorak, svi proizvođači ili zastupnici koji djeluju u njihovo ime, uključujući one koji nisu surađivali u ispitnom postupku koji je doveo do mjera koje su predmet ove revizije, pozivaju se da Komisiji dostave informacije o svojim društvima u roku od sedam dana od datuma objave ove Obavijesti. Te se informacije moraju dostaviti putem platforme TRON.tdi na sljedećoj adresi: https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi/form/R792_SAMPLING_FORM_FOR_EXPORTING_PRODUCER. Informacije o pristupu platformi TRON nalaze se u odjeljcima 5.6. i 5.9. u nastavku.

Kako bi prikupila informacije koje smatra potrebnima za odabir uzorka proizvođača, Komisija će kontaktirati i s tijelima NRK-a te može kontaktirati sa svim poznatim udruženjima proizvođača u predmetnoj zemlji.

Ako je odabir uzorka potreban, proizvođači će se odabrati na temelju najvećeg reprezentativnog obujma proizvodnje, prodaje ili izvoza koji se razumno može ispitati u raspoloživom razdoblju. Komisija će o društvima odabranima u uzorak obavijestiti sve poznate proizvođače u predmetnoj zemlji, tijela predmetne zemlje i udruženja proizvođača, ako je potrebno putem tijela predmetne zemlje.

⁽⁸⁾ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XC0316\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XC0316(02))

⁽⁹⁾ Sva upućivanja na objavu ove Obavijesti bit će upućivanja na objavu ove Obavijesti u *Službenom listu Europske unije*, osim ako je određeno drukčije.

⁽¹⁰⁾ Proizvođač je svako društvo u predmetnoj zemlji koje proizvodi proizvod iz postupka revizije, uključujući svako njegovo povezano društvo uključeno u proizvodnju, domaću prodaju ili izvoz proizvoda iz postupka revizije.

Nakon što Komisija zaprimi potrebne informacije za odabir uzorka proizvođača, obavijestit će predmetne strane o svojoj odluci o njihovu uključenju u uzorak. Proizvođači u uzorku morat će dostaviti ispunjeni upitnik u roku od 30 dana od datuma priopćenja odluke o njihovu uključenju u uzorak, osim ako je određeno drukčije.

Komisija će u dokumentaciju koja se daje na uvid zainteresiranim stranama dodati bilješku koja odražava odabir uzorka. Sve primjedbe na odabir uzorka moraju biti zaprimljene u roku od tri dana od datuma priopćenja odluke o odabiru uzorka.

Primjerak upitnika za proizvođače u predmetnoj zemlji dostupan je u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama i na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu (<https://tron.trade.ec.europa.eu/investigations/case-view?caseId=2658>).

Ne dovodeći u pitanje moguću primjenu članka 18. osnovne uredbe, za društva koja su pristala na to da ih se uključi u uzorak, ali nisu u njega uključena, smatrat će se da surađuju.

5.3.2. *Dodatni postupak u vezi s NRK-om u kojem postoje znatni poremećaji*

U skladu s odredbama ove Obavijesti, sve zainteresirane strane pozivaju se da iznesu svoja stajališta te dostave informacije i popratne dokaze u pogledu primjene članka 2. stavka 6.a osnovne uredbe. Osim ako je određeno drukčije, te informacije i popratni dokazi moraju se dostaviti Komisiji u roku od 37 dana od datuma objave ove Obavijesti.

Komisija osobito poziva sve zainteresirane strane da iznesu svoja stajališta o ulaznim elementima i oznakama Harmoniziranog sustava (HS) iz zahtjeva, da predlože odgovarajuće reprezentativne zemlje i dostave podatke o identitetu proizvođača proizvoda iz postupka revizije u tim zemljama. Te informacije i popratni dokazi moraju se dostaviti Komisiji u roku od 15 dana od datuma objave ove Obavijesti.

U skladu s člankom 2. stavkom 6.a točkom (e) osnovne uredbe Komisija će ubrzo nakon pokretanja postupka, putem bilješke u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama, obavijestiti stranke u ispitnom postupku o relevantnim izvorima koje namjerava upotrijebiti za potrebe određivanja uobičajene vrijednosti u NRK-u u skladu s člankom 2. stavkom 6.a osnovne uredbe. Bit će obuhvaćeni svi izvori, uključujući odabir odgovarajuće reprezentativne treće zemlje prema potrebi. Strankama u ispitnom postupku daje se 10 dana za podnošenje primjedbi od datuma dodavanja navedene bilješke u dokumentaciju.

Prema informacijama koje su dostupne Komisiji, moguća reprezentativna treća zemlja za NRK u ovom slučaju je Meksiko. U cilju konačnog odabira odgovarajuće reprezentativne treće zemlje Komisija će ispitati postoje li zemlje na sličnom stupnju gospodarskog razvoja kao NRK u kojima postoji proizvodnja i prodaja proizvoda iz postupka revizije i u kojima su dostupni relevantni podaci. Ako ima više takvih reprezentativnih zemalja, prednost će se, ako je to primjereno, dati zemljama s odgovarajućom razinom socijalne zaštite i zaštite okoliša.

Kad je riječ o relevantnim izvorima, Komisija poziva sve proizvođače u NRK-u da u roku od 15 dana od datuma objave ove Obavijesti dostave informacije o materijalima (sirovinama i prerađenim materijalima) i energiji koje upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz postupka revizije. Te se informacije moraju dostaviti putem platforme TRON.tdi na sljedećoj adresi: https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi/form/R792_INFO_ON_INPUTS_FOR_EXPORTING_PRODUCER_FORM Tron Informacije o pristupu platformi TRON nalaze se u odjeljcima 5.6. i 5.9. u nastavku.

Nadalje, bilo kakve činjenične informacije povezane s vrijednostima troškova i cijenama u skladu s člankom 2. stavkom 6.a točkom (a) osnovne uredbe moraju se dostaviti u roku od 65 dana od datuma objave ove Obavijesti. Te činjenične informacije trebale bi potjecati isključivo iz javno dostupnih izvora.

Kako bi prikupila informacije koje smatra potrebnima za ispitni postupak u pogledu navodnih znatnih poremećaja u smislu članka 2. stavka 6.a točke (b) osnovne uredbe, Komisija će također staviti na raspolaganje upitnik vladi NRK-a.

5.3.3. Ispitivanje nepovezanih uvoznika ⁽¹¹⁾ ⁽¹²⁾

Nepovezani uvoznici koji proizvod iz postupka revizije uvoze iz predmetne zemlje u Uniju, uključujući one koji nisu surađivali u ispitnom postupku koji je doveo do mjera na snazi, pozivaju se na sudjelovanje u ovom ispitnom postupku.

S obzirom na velik broj nepovezanih uvoznika koji bi mogli biti obuhvaćeni ovom revizijom zbog predstojećeg isteka mjera te radi završetka ispitnog postupka u propisanom roku, Komisija može broj nepovezanih uvoznika koji će biti predmet ispitnog postupka ograničiti na razumnu mjeru odabirom uzorka. Odabir uzorka provodi se u skladu s člankom 17. osnovne uredbe.

Kako bi Komisija mogla odlučiti je li odabir uzorka potreban te, ako jest, odabrati uzorak, svi nepovezani uvoznici ili zastupnici koji djeluju u njihovo ime, uključujući one koji nisu surađivali u ispitnom postupku koji je doveo do mjera koje su predmet ove revizije, pozivaju se da se jave Komisiji. To moraju učiniti u roku od sedam dana od datuma objave ove Obavijesti, i to tako da Komisiji dostave informacije o svojim društvima koje se traže u Prilogu ovoj Obavijesti.

Kako bi prikupila informacije koje smatra potrebnima za odabir uzorka nepovezanih uvoznika, Komisija može kontaktirati i sa svim poznatim udruženjima uvoznika.

Ako je odabir uzorka potreban, uvoznici se mogu odabrati na temelju najvećeg reprezentativnog obujma prodaje proizvoda iz postupka revizije iz NRK-a u Uniji koji se razumno može ispitati u raspoloživom razdoblju. Komisija će o društvima odabranima u uzorak obavijestiti sve poznate nepovezane uvoznike i udruženja uvoznika.

Komisija će u dokumentaciju koja se daje na uvid zainteresiranim stranama dodati i bilješku koja odražava odabir uzorka. Sve primjedbe na odabir uzorka moraju biti zaprimljene u roku od tri dana od datuma priopćenja odluke o odabiru uzorka.

Kako bi prikupila informacije koje smatra potrebnima za svoj ispitni postupak, Komisija će upitnike staviti na raspolaganje nepovezanim uvoznicima u uzorku. Te stranke moraju dostaviti ispunjeni upitnik u roku od 30 dana od datuma obavijesti o odabiru uzorka, osim ako je određeno drukčije.

Primjerak upitnika za nepovezane uvoznike dostupan je u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama i na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu: <https://tron.trade.ec.europa.eu/investigations/case-view?caseId=2658>.

5.4. Postupak za određivanje vjerojatnosti ponavljanja štete i ispitivanje proizvođača iz Unije

Kako bi se utvrdilo postojanje vjerojatnosti ponavljanja štete industriji Unije, Komisija poziva proizvođače iz Unije koji proizvode proizvod iz postupka revizije da sudjeluju u ispitnom postupku.

⁽¹¹⁾ Samo uvoznici koji nisu povezani s proizvođačima u predmetnoj zemlji mogu biti odabrani u uzorak. Uvoznici koji su povezani s proizvođačima moraju ispuniti Prilog I. upitniku za te proizvođače. U skladu s člankom 127. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije, dvije se osobe smatraju međusobno povezanim: (a) ako je jedna osoba rukovoditelj ili direktor u poduzeću druge osobe; (b) ako su pravno priznati poslovni partneri; (c) ako su u odnosu poslodavca i posloprimca; (d) ako treća osoba izravno ili neizravno posjeduje, kontrolira ili drži 5 % ili više udjela ili dionica s pravom glasa objiju osoba; (e) ako jedna osoba izravno ili neizravno kontrolira drugu; (f) ako obje osobe izravno ili neizravno kontrolira treća osoba; (g) ako zajedno izravno ili neizravno kontroliraju treću osobu; ili (h) ako su članovi iste obitelji (SL L 343, 29.12.2015., str. 558.). Osobe se smatraju članovima iste obitelji samo ako su u bilo kojem od sljedećih odnosa: i. suprug i supruga, ii. roditelj i dijete, iii. brat i sestra (i polubrat i polusestra), iv. djed ili baka i unuk ili unuka, v. ujak ili ujna / tetak ili tetka / stric ili strina i nećak ili nećakinja, vi. roditelj supružnika i zet ili snaha, vii. šurjak ili šurjakinja. U skladu s člankom 5. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije, „osoba” znači fizička osoba, pravna osoba i svako udruženje osoba koje nije pravna osoba, ali kojem pravo Unije ili nacionalno pravo priznaje sposobnost poduzimanja pravnih radnji (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

⁽¹²⁾ Podaci koje dostave nepovezani uvoznici mogu se osim za utvrđivanje dampaing upotrebljavati i za ostale aspekte ispitnog postupka.

S obzirom na velik broj proizvođača iz Unije obuhvaćen ovom revizijom zbog predstojećeg isteka mjera te radi završetka ispitnog postupka u propisanom roku, Komisija je odlučila broj proizvođača iz Unije koji će biti predmet ispitnog postupka ograničiti na razumnu mjeru odabirom uzorka. Odabir uzorka provodi se u skladu s člankom 17. osnovne uredbe.

Komisija je odabrala privremeni uzorak proizvođača iz Unije. Pojediniosti su dostupne u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama.

Zainteresirane strane pozivaju se da dostave primjedbe o privremenom uzorku. Osim toga, ostali proizvođači iz Unije ili zastupnici koji djeluju u njihovo ime, uključujući proizvođače iz Unije koji nisu sudjelovali u ispitnim postupcima koji su doveli do mjera na snazi, a koji smatraju da postoje razlozi za njihovo uključenje u uzorak moraju kontaktirati s Komisijom u roku od 7 dana od datuma objave ove Obavijesti. Sve primjedbe u vezi s privremenim uzorkom moraju se dostaviti u roku od sedam dana od datuma objave ove Obavijesti, osim ako je određeno drukčije.

Komisija će o društvima odabranima u konačni uzorak obavijestiti sve poznate proizvođače i/ili udruženja proizvođača iz Unije.

Proizvođači iz Unije u uzorku morat će dostaviti ispunjeni upitnik u roku od 30 dana od datuma priopćenja odluke o njihovu uključanju u uzorak, osim ako je određeno drukčije.

Primjerak upitnika za proizvođače iz Unije dostupan je u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama i na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu: <https://tron.trade.ec.europa.eu/investigations/case-view?caseId=2658>.

5.5. Postupak utvrđivanja interesa Unije

Ako se potvrdi vjerojatnost nastavka ili ponavljanja dampainga i štete, u skladu s člankom 21. osnovne uredbe donijet će se odluka o tome bi li nastavak primjene antidampinskih mjera bio protivan interesu Unije.

Proizvođači iz Unije, uvoznici i njihova predstavnička udruženja, korisnici i njihova predstavnička udruženja, sindikati i organizacije koje zastupaju potrošače pozivaju se da Komisiji dostave informacije o interesu Unije.

Informacije u vezi s utvrđivanjem interesa Unije moraju se dostaviti u roku od 37 dana od datuma objave ove Obavijesti, osim ako je određeno drukčije. Te informacije mogu se dostaviti u slobodnom obliku ili ispunjavanjem upitnika koji je pripremila Komisija.

Primjerak upitnika, uključujući upitnik za korisnike proizvoda iz postupka revizije dostupan je u dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama i na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu: <https://tron.trade.ec.europa.eu/investigations/case-view?caseId=2658>. U svakom slučaju, informacije dostavljene u skladu s člankom 21. osnovne uredbe uzimaju se u obzir samo ako su u trenutku dostavljanja potkrijepljene činjeničnim dokazima kojima se potkrepljuje njihova valjanost.

5.6. Zainteresirane strane

Kako bi sudjelovale u ispitnom postupku, zainteresirane strane kao što su proizvođači u predmetnoj zemlji, proizvođači iz Unije, uvoznici i njihova predstavnička udruženja, korisnici i njihova predstavnička udruženja, sindikati te organizacije koje zastupaju potrošače prvo moraju dokazati da postoji objektivna veza između njihovih aktivnosti i proizvoda iz postupka revizije.

Proizvođači u predmetnoj zemlji, proizvođači iz Unije, uvoznici i predstavnička udruženja koji su na raspolaganje stavili informacije u skladu s postupcima opisanim u odjeljcima 5.3.1., 5.3.3. i 5.4. smatrat će se zainteresiranim stranama ako postoji objektivna veza između njihovih aktivnosti i proizvoda iz postupka revizije.

Druge osobe moći će sudjelovati u ispitnom postupku kao zainteresirane strane tek od trenutka kada se jave i uz uvjet da postoji objektivna veza između njihovih aktivnosti i proizvoda iz postupka revizije. Status zainteresirane strane ne dovodi u pitanje primjenu članka 18. osnovne uredbe.

Pristup dokumentaciji koja se daje na uvid zainteresiranim stranama moguć je putem platforme TRON.tdi na sljedećoj adresi: <https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/TDI>. Slijedite upute na stranici da biste joj mogli pristupiti ⁽¹³⁾.

5.7. **Ostali podnesci**

Podložno odredbama ove Obavijesti, sve zainteresirane strane pozivaju se da iznesu svoja stajališta te dostave informacije i popratne dokaze. Osim ako je određeno drukčije, te informacije i popratni dokazi moraju se dostaviti Komisiji u roku od 37 dana od datuma objave ove Obavijesti.

5.8. **Mogućnost saslušanja pred ispitnim službama Komisije**

Sve zainteresirane strane mogu zatražiti saslušanje pred ispitnim službama Komisije. Svi zahtjevi za saslušanje moraju se podnijeti u pisanom obliku i moraju sadržavati razloge za njihovo podnošenje, kao i sažetak pitanja o kojima zainteresirana strana želi raspravljati tijekom saslušanja. Saslušanje se ograničava na pitanja koja su zainteresirane strane unaprijed iznijele u pisanom obliku.

Saslušanja u načelu neće služiti izlaganju činjeničnih informacija koje još nisu unesene u dokumentaciju. Međutim, u interesu dobrog upravljanja te kako bi službe Komisije mogle ostvariti napredak u provedbi ispitnog postupka, zainteresirane strane mogu se pozvati da dostave nove činjenične informacije nakon saslušanja.

5.9. **Upute za dostavu podnesaka i ispunjenih upitnika te korespondenciju**

Informacije dostavljene Komisiji u svrhu ispitnih postupaka trgovinske zaštite ne smiju podlijegati autorskim pravima. Prije nego što Komisiji dostave informacije i/ili podatke koji podliježu autorskim pravima treće strane, zainteresirane strane moraju zatražiti posebno dopuštenje od nositelja autorskih prava kojim se Komisiji izričito dopušta a) upotreba informacija i podataka u svrhu ovog postupka trgovinske zaštite i b) pružanje informacija i/ili podataka zainteresiranim stranama u ovom ispitnom postupku u obliku kojim im se omogućuje ostvarivanje prava na obranu.

Svi podnesci (uključujući informacije koje se traže u ovoj Obavijesti), ispunjeni upitnici i korespondencija zainteresiranih strana za koje se zahtijeva povjerljivo postupanje moraju imati oznaku „Sensitive” ⁽¹⁴⁾ (osjetljivo). Strane koje dostavljaju informacije tijekom ovog ispitnog postupka pozivaju se da obrazlože svoj zahtjev za povjerljivo postupanje.

Stranke koje dostavljaju informacije s oznakom „Sensitive” dužne su u skladu s člankom 19. stavkom 2. osnovne uredbe dostaviti sažetke tih informacija u verziji koja nije povjerljiva s oznakom „For inspection by interested parties” (na uvid zainteresiranim stranama). Ti sažeci moraju biti dovoljno detaljni da se može razumjeti bit informacija koje su dostavljene kao povjerljive. Ako strana koja dostavlja povjerljive informacije ne navede dobar razlog za traženje povjerljivog postupanja ili ne dostavi sažetak u verziji koja nije povjerljiva, u traženom obliku i tražene kvalitete, Komisija te informacije ne mora uzeti u obzir, osim ako se iz odgovarajućih izvora može na zadovoljavajući način dokazati da su te informacije točne.

Zainteresirane strane pozivaju se da sve podneske i zahtjeve dostave putem platforme TRON.tdi (<https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/TDI>), uključujući zahtjeve da ih se registrira kao zainteresirane strane, skenirane punomoći i potvrde. Uporabom platforme TRON.tdi ili e-pošte zainteresirane strane izražavaju svoju suglasnost s pravilima koja se primjenjuju na elektroničke podneske, sadržanima u dokumentu „KORESPONDENCIJA S EUROPSKOM KOMISIJOM U PREDMETIMA TRGOVINSKE ZAŠTITE” objavljenom na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu: <https://europa.eu/!7tHpY3>. Zainteresirane strane moraju navesti svoje ime, adresu, broj telefona i valjanu e-adresu te osigurati da je dostavljena e-adresa ispravna službena e-adresa koja se svakodnevno provjerava. Nakon što primi podatke za kontakt, Komisija će sa zainteresiranim stranama komunicirati isključivo putem platforme TRON.tdi ili e-poštom, osim ako one izričito zatraže da sve dokumente Komisije primaju nekim drugim sredstvom komunikacije ili ako vrsta dokumenta zahtijeva slanje preporučenom poštom. Dodatna pravila i informacije o korespondenciji s Komisijom, uključujući načela koja se primjenjuju na podneske poslana putem platforme TRON.tdi i e-poštom, zainteresirane strane mogu pronaći u prethodno navedenim uputama za komunikaciju sa zainteresiranim stranama.

⁽¹³⁾ U slučaju tehničkih problema obratite se uredu za podršku Trade Service Desk e-poštom na trade-service-desk@ec.europa.eu ili telefonom na +32 22979797.

⁽¹⁴⁾ Dokument s oznakom „Sensitive” dokument je koji se smatra povjerljivim u skladu s člankom 19. osnovne uredbe i člankom 6. Sporazuma WTO-a o provedbi članka VI. GATT-a iz 1994. (Sporazum o antidampingu). To je ujedno zaštićeni dokument u skladu s člankom 4. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

Adresa Komisije za korespondenciju:

European Commission
Directorate-General for Trade
Directorate G
Office: CHAR 04/039
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

TRON.tdi: <https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi>

E-pošta: TRADE-SSSPT-R792-DUMPING@ec.europa.eu ili

TRADE-SSSPT-R792-INJURY@ec.europa.eu

6. Vremenski okvir ispitnog postupka

Ispitni postupak u pravilu završava u roku od 12 mjeseci i u svakom slučaju ne kasnije od 15 mjeseci od datuma objave ove Obavijesti, u skladu s člankom 11. stavkom 5. osnovne uredbe.

7. Dostavljanje informacija

U pravilu zainteresirane strane mogu dostaviti informacije samo u rokovima navedenima u odjeljku 5. ove Obavijesti.

Radi završetka ispitnog postupka u propisanom roku, Komisija neće prihvatiti podneske zainteresiranih strana nakon isteka roka za dostavu primjedbi na konačnu objavu ili, ako je primjenjivo, nakon isteka roka za dostavu primjedbi na dodatnu konačnu objavu.

8. Mogućnost dostave primjedbi na podneske drugih strana

Kako bi se zajamčila prava na obranu, zainteresirane strane trebale bi imati mogućnost iznošenja primjedbi na informacije koje su dostavile druge zainteresirane strane. Zainteresirane strane pritom smiju iznositi primjedbe samo na pitanja iz podnesaka drugih zainteresiranih strana i ne smiju postavljati nova pitanja.

Primjedbe na informacije koje su dostavile druge zainteresirane strane kao odgovor na objavu konačnih nalaza treba podnijeti u roku od pet dana od isteka roka za iznošenje primjedbi o konačnim nalazima, osim ako je određeno drukčije. U slučaju dodatne konačne objave, primjedbe na informacije koje su dostavile druge zainteresirane strane kao odgovor na tu dodatnu objavu trebalo bi dostaviti u roku od jednog dana od isteka roka za dostavu primjedbi na tu dodatnu objavu, osim ako je određeno drukčije.

Navedeni rokovi ne dovode u pitanje pravo Komisije da zatraži dodatne informacije od zainteresiranih strana u propisno opravdanim slučajevima.

9. Produljenje rokova navedenih u ovoj Obavijesti

Svako produljenje rokova predviđenih u ovoj Obavijesti može se zatražiti samo u iznimnim okolnostima te će se odobriti samo ako je propisno opravdano. U svakom slučaju, produljenje roka za odgovor na upitnike obično je ograničeno na tri dana, a u pravilu ne prelazi sedam dana. U pogledu rokova za dostavljanje drugih informacija navedenih u Obavijesti o pokretanju postupka, produljenja će biti ograničena na tri dana, osim u dokazano iznimnim okolnostima.

10. Nesuradnja

Ako zainteresirana strana odbije odobriti pristup potrebnim informacijama ili ih ne dostavi u roku ili ako znatno ometa ispitni postupak, nalazi, bili pozitivni ili negativni, mogu se donijeti na temelju raspoloživih podataka u skladu s člankom 18. osnovne uredbe.

Ako se utvrdi da je zainteresirana strana dostavila lažne ili obmanjujuće informacije, te se informacije ne moraju uzeti u obzir i mogu se upotrijebiti raspoloživi podaci.

Ako zainteresirana strana ne surađuje ili surađuje samo djelomično te se stoga nalazi temelje na raspoloživim podacima u skladu s člankom 18. osnovne uredbe, ishod za tu stranu može biti manje povoljan nego što bi bio da je surađivala.

Nedostavljanje odgovora u elektroničkom obliku ne smatra se nesuradnjom, pod uvjetom da zainteresirana strana dokaže da bi dostavljanje odgovora u traženom obliku dovelo do nepotrebnog dodatnog opterećenja ili neopravdanog dodatnog troška. Zainteresirana strana trebala bi o tome odmah obavijestiti Komisiju.

11. Službenik za saslušanje

Zainteresirane strane mogu zatražiti intervenciju službenika za saslušanje u trgovinskim postupcima. Službenik za saslušanje ispituje zahtjeve za pristup dokumentaciji, sporove povezane s povjerljivošću dokumenata, zahtjeve za produljenje rokova i sve druge zahtjeve povezane s pravima na obranu zainteresiranih strana i trećih strana koji se mogu podnijeti tijekom postupka.

Službenik za saslušanje može organizirati saslušanja sa zainteresiranim stranama i službama Komisije te posredovati među njima kako bi osigurao da zainteresirane strane u potpunosti ostvaruju svoja prava na obranu. Zahtjevi za saslušanje pred službenikom za saslušanje trebaju se podnijeti u pisanom obliku i trebaju sadržavati razloge za podnošenje. Službenik za saslušanje ispitat će razloge za podnošenje zahtjeva. Ta bi se saslušanja trebala održati samo ako pitanja nisu pravodobno riješena sa službama Komisije.

Svi zahtjevi moraju se podnijeti pravovremeno i žurno kako se ne bi ugrozilo uredno odvijanje postupka. U tu svrhu zainteresirane strane trebale bi zatražiti intervenciju službenika za saslušanje u najkraćem roku nakon nastanka događaja koji opravdava takvu intervenciju. Ako se zahtjevi za saslušanje ne podnesu u važećem roku, službenik za saslušanje ispitat će i razloge kašnjenja, prirodu postavljenih pitanja i utjecaj tih pitanja na pravo na obranu, vodeći računa o interesu dobrog upravljanja i pravovremenom završetku ispitnog postupka.

Dodatne informacije i podatke za kontakt zainteresirane strane mogu pronaći na stranicama službenika za saslušanje na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu: https://policy.trade.ec.europa.eu/contacts/hearing-officer_en.

12. Mogućnost zahtjeva za reviziju u skladu s člankom 11. stavkom 3. osnovne uredbe.

S obzirom na to da je ova revizija zbog predstojećeg isteka mjera pokrenuta u skladu s odredbama članka 11. stavka 2. osnovne uredbe, njezini nalazi neće dovesti do izmjene postojećih mjera, nego do stavljanja izvan snage ili nastavka primjene tih mjera u skladu s člankom 11. stavkom 6. osnovne uredbe.

Ako zainteresirana strana smatra da je revizija mjera opravdana radi omogućivanja izmjene mjera, ta strana može zatražiti reviziju u skladu s člankom 11. stavkom 3. osnovne uredbe.

Stranke koje žele zatražiti takvu reviziju, koja bi se provela neovisno od revizije zbog predstojećeg isteka mjera iz ove Obavijesti, mogu se obratiti Komisiji na prethodno navedenu adresu.

13. Obrada osobnih podataka

Osobni podaci prikupljeni u ovom ispitnom postupku obrađuju se u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾.

Obavijest o zaštiti podataka kojom se pojedinci obavješćuju o obradi osobnih podataka u okviru djelovanja Komisije u području trgovinske zaštite dostupna je na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu: <https://europa.eu/!vr4g9W>.

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

PRILOG

☐	Verzija „Sensitive”
☐	Verzija „For inspection by interested parties”
(označite odgovarajuću rubriku)	

ANTIDAMPINŠKI POSTUPAK U VEZI S UVOZOM ODREĐENIH BEŠAVNIH CIJEVI OD NEHRĐAJUĆEG ČELIKA
PODRIJETLOM IZ NARODNE REPUBLIKE KINE

INFORMACIJE ZA ODABIR UZORKA NEPOVEZANIH UVOZNIKA

Ovaj obrazac namijenjen je za pomoć nepovezanim uvoznicima pri odgovaranju na zahtjev za informacije za odabir uzorka iz točke 5.3.3. Obavijesti o pokretanju postupka.

Obje verzije („Sensitive” i „For inspection by interested parties”) treba poslati Komisiji kako je navedeno u Obavijesti o pokretanju postupka.

1. PODACI O DRUŠTVU I PODACI ZA KONTAKT

Navedite sljedeće podatke o društvu:

Naziv društva	
Adresa	
Osoba za kontakt	
E-pošta:	
Telefon	

2. PROMET I OBUJAM PRODAJE

Navedite ukupni promet društva u eurima (EUR) te vrijednost u eurima (EUR) i obujam u tonama ostvaren uvozom proizvoda iz postupka revizije kako je definiran u Obavijesti o pokretanju postupka i njegovom preprodajom na tržištu Unije nakon uvoza iz NRK-a, u razdoblju ispitnog postupka revizije.

	Tone	Vrijednost u eurima (EUR)
Ukupni promet društva u eurima (EUR)		
Uvoz proizvoda iz postupka revizije podrijetlom iz NRK-a		
Uvoz proizvoda iz postupka revizije (podrijetlom iz bilo koje zemlje)		
Preprodaja proizvoda iz postupka revizije na tržištu Unije nakon uvoza iz NRK-a		

3. DJELATNOSTI DRUŠTVA I POVEZANIH DRUŠTAVA ⁽¹⁾

Podrobno i precizno opišite djelatnosti društva i svih povezanih društava (nabrojite društva i navedite vrstu njihove povezanosti s vašim društvom) uključenih u proizvodnju i/ili prodaju (izvozna i/ili domaća) proizvoda iz postupka revizije. Te djelatnosti mogu uključivati kupnju proizvoda iz postupka revizije ili njegovu proizvodnju u okviru podugovora, njegovu preradu ili trgovanje njime, ali nisu na to ograničene.

Naziv i lokacija društva	Djelatnosti	Vrsta povezanosti

4. OSTALE INFORMACIJE

Navedite sve ostale relevantne informacije za koje društvo smatra da bi Komisiji mogle biti korisne pri odabiru uzorka.

5. POTVRDA O SUGLASNOSTI

Dostavljanjem prethodno navedenih informacija društvo daje suglasnost za svoje moguće uključanje u uzorak. Ako društvo bude odabrano u uzorak, od njega će se tražiti da ispuni upitnik i dopusti posjet svojim poslovnim prostorima radi provjere dostavljenih odgovora. Ako društvo navede da ne želi biti uključeno u uzorak, smatrat će se da nije surađivalo u ispitnom postupku. Nalazi Komisije za uvoznike koji ne surađuju temelje se na raspoloživim podacima te ishod za predmetno društvo može biti manje povoljan nego što bi bio da je surađivalo.

Potpis ovlaštene osobe:

Ime i titula ovlaštene osobe:

Datum:

⁽¹⁾ U skladu s člankom 127. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije, dvije se osobe smatraju međusobno povezanim: (a) ako je jedna osoba rukovoditelj ili direktor u poduzeću druge osobe; (b) ako su pravno priznati poslovni partneri; (c) ako su u odnosu poslodavca i posloprimca; (d) ako treća osoba izravno ili neizravno posjeduje, kontrolira ili drži 5 % ili više udjela ili dionica s pravom glasa obiju osoba; (e) ako jedna osoba izravno ili neizravno kontrolira drugu; (f) ako obje osobe izravno ili neizravno kontrolira treća osoba; (g) ako zajedno izravno ili neizravno kontroliraju treću osobu; ili (h) ako su članovi iste obitelji (SL L 343, 29.12.2015., str. 558.). Osobe se smatraju članovima iste obitelji samo ako su u bilo kojem od sljedećih odnosa: i. suprug i supruga, ii. roditelj i dijete, iii. brat i sestra (i polubrat i polusestra), iv. djed ili baka i unuk ili unuka, v. ujak ili ujna / tetka ili tetka / stric ili strina i nećak ili nećakinja, vi. roditelj supružnika i zet ili snaha, vii. šurjak ili šurjakinja. U skladu s člankom 5. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije, „osoba” znači fizička osoba, pravna osoba i svako udruženje osoba koje nije pravna osoba, ali kojem pravo Unije ili nacionalno pravo priznaje sposobnost poduzimanja pravnih radnji (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM POLITIKE TRŽIŠNOG NATJECANJA

EUROPSKA KOMISIJA

Prethodna prijava koncentracije

(Predmet M. 11052 – MACQUARIE GROUP / WPD / LUWEI WIND POWER / CHUNGWEI WIND POWER / TONGWEI WIND POWER / CHINFENG WIND POWER / ANWEI WIND POWER)

Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 80/09)

1. Komisija je 22. veljače 2023. zaprimila prijavu predložene koncentracije u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta se prijava odnosi na sljedeće poduzetnike:

- Macquarie Asset Management („Macquarie”, Australija),
- wpd AG („wpd”, Njemačka),
- Luwei Wind Power Co., Ltd. (uključujući njegovo društvo kći u potpunom vlasništvu, Chiwei Wind Power Co., Ltd., Chungwei Wind Power Co., Ltd., Tongwei Wind Power Co., Ltd., Chinfeng Wind Power Co., Ltd., i Anwei Wind Power Co., Ltd. D (zajednički pothvati, „JVs”) (Tajvan), trenutačno pod zajedničkom kontrolom poduzetnikâ InfraVest Asia GmbH i wpd.

Poduzetnici Macquarie i wpd stječu, u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) i članka 3. stavka 4. Uredbe o koncentracijama, zajedničku kontrolu nad cijelim zajedničkim pothvatima.

Koncentracija se provodi kupnjom udjela.

2. Poslovne su djelatnosti predmetnih poduzetnika sljedeće:

- Macquarie je svjetski pružatelj investicijskih, bankarskih i financijskih usluga koji se bavi različitim djelatnostima, među ostalim ulaganjem u brojne sektore, primjerice: resursi i prirodne sirovine, energetika, financijske institucije, infrastruktura i nekretnine,
- wpd je dioničko društvo u privatnom vlasništvu s poreznom rezidentnosti i sjedištem u Njemačkoj, koje razvija vjetroelektrane i solarne elektrane te njima upravlja. wpd aktivno posluje u 30 zemalja u Europi, Aziji, Čileu i SAD-u,
- zajednički pothvati upotrebljavaju kopnene vjetroturbine i povezanu infrastrukturu samo na Tajvanu te izravno ili neizravno posjeduju operativne kopnene vjetroelektrane koje se nalaze samo na Tajvanu.

3. Preliminarnim ispitivanjem Komisija je ocijenila da bi prijavljena transakcija mogla biti obuhvaćena područjem primjene Uredbe o koncentracijama. Međutim konačna odluka još nije donesena.

U skladu s Obavijesti Komisije o pojednostavnjenom postupku za postupanje s određenim koncentracijama prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽²⁾ treba napomenuti da je ovaj predmet primjeren za primjenu postupka iz Obavijesti.

4. Komisija poziva zainteresirane treće osobe da joj podnesu moguća očitovanja o predloženoj koncentraciji.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1. („Uredba o koncentracijama”).

⁽²⁾ SL C 366, 14.12.2013., str. 5.

Očitovanja se Komisiji moraju dostaviti najkasnije u roku od 10 dana od datuma ove objave. U svakom je očitovanju potrebno navesti referentnu oznaku:

M. 11052 – MACQUARIE GROUP / WPD / LUWEI WIND POWER / CHUNGWEI WIND POWER / TONGWEI WIND POWER / CHINFENG WIND POWER / ANWEI WIND POWER

Očitovanja se Komisiji mogu poslati e-poštom ili poštom. Podaci za kontakt:

E-pošta: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Poštanska adresa:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Prethodna prijava koncentracije
(Predmet M.10891 – BUNGE / SC FRICH ENVOL / SC ONE / BZ GROUP)
Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 80/10)

1. Komisija je 24. veljače 2023. zaprimila prijavu predložene koncentracije u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta se prijava odnosi na sljedeće poduzetnike:

- Koninklijke Bunge B.V („Bunge”, Sjedinjene Američke Države),
- SC Frich'Envol (Francuska),
- SC One (Francuska),
- BZ SAS i SCI de Maison Bleue (zajedno „BZ Group”, Francuska), trenutno pod zajedničkom kontrolom poduzetnika SC Frich'Envol i SC One.

Poduzetnici SC Frich'Envol i SC One stječu, u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) i članka 3. stavka 4. Uredbe o koncentracijama, zajedničku kontrolu nad cijelim poduzetnikom BZ Group.

Koncentracija se provodi kupnjom udjela.

2. Poslovne su djelatnosti predmetnih poduzetnika sljedeće:

- Bunge je globalno poljoprivredno-prehrambeno poduzeće koje se bavi kupnjom, skladištenjem, prijevozom, preradom i prodajom poljoprivrednih proizvoda i proizvoda od njih, osobito uljarica i žitarica. Bunge prerađuje uljarice u biljna ulja i proteinsko brašno za industrije hrane, hrane za životinje i biodizela. Bunge proizvodi i proizvode meljave, šećer i bioenergiju,
- Poduzetnici SC Frich'Envol i SC One zadržavaju udjele u društvima BZ SAS i SCI de Maison Bleue ali sami ne obavljaju nikakve aktivnosti,
- Poduzetnik BZ Group francuska je grupa koja se bavi proizvodnjom, otkupom, skladištenjem i prodajom žitarica, uljarica i proteinskih usjeva te uslugama terminala za takve proizvode.

3. Preliminarnim ispitivanjem Komisija je ocijenila da bi prijavljena transakcija mogla biti obuhvaćena područjem primjene Uredbe o koncentracijama. Međutim konačna odluka još nije donesena.

U skladu s Obavijesti Komisije o pojednostavnjenom postupku za postupanje s određenim koncentracijama prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽²⁾ treba napomenuti da je ovaj predmet primjeren za primjenu postupka iz Obavijesti.

4. Komisija poziva zainteresirane treće osobe da joj podnesu moguća očitovanja o predloženoj koncentraciji.

Očitovanja se Komisiji moraju dostaviti najkasnije u roku od 10 dana od datuma ove objave. U svakom je očitovanju potrebno navesti referentnu oznaku:

M.10891 – BUNGE / SC FRICH ENVOL / SC ONE / BZ GROUP

Očitovanja se Komisiji mogu poslati e-poštom ili poštom. Podaci za kontakt:

E-pošta: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1. („Uredba o koncentracijama”).

⁽²⁾ SL C 366, 14.12.2013., str. 5.

Poštanska adresa:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

DRUGI AKTI

EUROPSKA KOMISIJA

Objava zahtjeva za odobrenje izmjene specifikacije proizvoda koja nije manja u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

(2023/C 80/11)

Ova je objava temelj za podnošenje prigovora na zahtjev za izmjenu u skladu s člankom 51. Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ u roku od tri mjeseca od datuma ove objave.

ZAHTJEV ZA ODOBRENJE IZMJENE KOJA NIJE MANJA U SPECIFIKACIJI PROIZVODA ZAŠTIĆENE OZNAKE
IZVORNOSTI/ZAŠTIĆENE OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

Zahtjev za odobrenje izmjene u skladu s člankom 53. stavkom 2. prvim podstavkom Uredbe (EU) br. 1151/2012

„Carota dell’Altopiano del Fucino”

EU br.: PGI-IT-0270-AM03 – 15.4.2022.

ZOI () ZOZP (X)

1. Skupina koja podnosi zahtjev i legitimni interes

AURELI MARIO S.S. AGRICOLA DEI F.LLI AURELI

Adresa: Via Mario Aureli 7, 67050 Ortucchio (AQ), Italija

E-pošta: amministrazione@pec.aurelimario.com

Poljoprivredno poduzeće AURELI MARIO S.S. AGRICOLA DEI F.LLI AURELI ima pravo podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s člankom 13. stavkom 1. Odluke br. 12511 Ministarstva poljoprivredne, prehrambene i šumarske politike od 14. listopada 2013.

2. Država članica ili treća zemlja

Italija

3. Rubrika specifikacije proizvoda na koju se primjenjuje izmjena

- Naziv proizvoda
- Opis proizvoda
- Zemljopisno područje
- Dokaz podrijetla
- Metoda proizvodnje
- Povezanost
- Označivanje
- Ostalo

⁽¹⁾ SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

4. Vrsta izmjene (izmjenjena)

- Izmjena specifikacije proizvoda registriranog ZOI-ja ili ZOZP-a koja se ne može smatrati manjom izmjenom u skladu s člankom 53. stavkom 2. trećim podstavkom Uredbe (EU) br. 1151/2012.
- Izmjena specifikacije proizvoda registriranog ZOI-ja ili ZOZP-a za koji nije objavljen jedinstveni dokument (ili istovrijedan dokument) koja se ne može smatrati manjom izmjenom u skladu s člankom 53. stavkom 2. trećim podstavkom Uredbe (EU) br. 1151/2012

5. Izmjene

OPIS PROIZVODA

Članak 2. stavak 1.:

Mrkve sa ZOZP-om „Carota dell’Altopiano del Fucino” kultivar su vrste *Daucus carota* L. koji se uzgaja na području definiranom u članku 3. specifikacije proizvoda. Dopusnene su sljedeće sorte: MAESTRO (Vilmorin); PRESTO (Vilmorin); CONCERTO (Vilmorin); NAPOLI (Bejo); NANDOR (Clause); DORDOGNE (SG)

mijenja se kako slijedi:

Mrkve sa ZOZP-om „Carota dell’Altopiano del Fucino” kultivar su vrste *Daucus carota* L. koji se uzgaja na području definiranom u članku 3. specifikacije proizvoda. Dopusnene su sljedeće sorte: MAESTRO (Vilmorin); PRESTO (Vilmorin); CONCERTO (Vilmorin); NAPOLI (Bejo); NANDOR (Clause); DORDOGNE (SG); SUENIO-VAC113 (Vilmorin); NATUNIA (Bejo); NAMIBIA (Bejo); NOVARA (Bejo); BANGOR (Bejo); CARVALO (Seminis); ALLYANCE F1 (Nunhems); ROMANCE F1 (Nunhems); LAGUNA F1 (Nunhems); BRILLYANCE F1 (Nunhems); SIRKANA F1 (Nunhems); BENAGALA F1 (Carosem); CARAVEL F1 (Carosem); CARILLON F1 (Carosem); HYB – 104 PILLOLE (Meridiam Seeds); CARVORA (Seminis); CHAMPION (Sygenta); ZANAHORIA HYB (Meridiam Seeds).

Izmjenom se ažurira i proširuje raspon sorti koje se mogu upotrebljavati. Razlog je visok stupanj i brzina obnove sorti u tom sektoru te potreba da se osigura dostupnost proizvoda sa ZOZP-om. Postojećim zahtjevima ograničava se upotreba drugih kultivara ili hibrida dostupnih na tržištu iako na području proizvodnje imaju iste karakteristike proizvoda i kvalitetu kao u specifikaciji, pa čak i bolje karakteristike kad je riječ o nekim agronomskim aspektima (velika otpornost na neke bolesti biljaka) i o roku upotrebe.

Važno je i ne ograničiti se na mali broj sorti i proizvođača sjemena kako bi se moglo reagirati na kvalitativne i kvantitativne tržišne zahtjeve i potencijalne prilike koje nastaju zbog promjena povezanih s raznim trgovačkim potrebama jer je to profitabilnije s obzirom na gospodarske modele povezane s klimatskim uvjetima.

U skladu s time i u svjetlu pozitivnih znanstvenih dokaza prikupljenih u eksperimentima provedenima na predmetnom području, smatra se primjerenim izmijeniti specifikaciju proizvoda uključivanjem upotrebe dodatnih sorti i hibrida koji proizvođačima omogućuju da bolje reagiraju na nove agronomске i tržišne zahtjeve.

Zahvaljujući tim izmjenama znatno bi se povećao interes proizvođača za pridruživanje programu kontrole ZOZP-a „Carota dell’Altopiano del Fucino”, koji je trenutačno prilično ograničen jer je dostupan/dopusšten ograničen broj komercijalnih sorti. Uvelike bi se povećala i količina mrkve koja se certificira, s obzirom na veliku potražnju za novim sortama i hibridima koji bolje zadovoljavaju nove zahtjeve tržišta i potrošača.

Izmjena se odnosi i na točku 3.2. jedinstvenog dokumenta.

Sljedeći tekst iz članka 2. stavka 3. kojim se opisuju karakteristike proizvoda:

Proizvod mora imati sljedeće karakteristike:

Oblik: cilindričan sa zaobljenim vrhom, nema sekundarnog korijenja s dlačicama

Boja: tamnonarančasta, uključujući vrat korijenja

Sadržaj:

- saharoze: > 3 %
- beta-karotena: > 60 mg/kg
- askorbinske kiseline: > 5 mg/kg
- bjelančevina: > 0,5 %
- vlakana: > 1,2 %

Fizikalna svojstva: hrskava, čist presjek kod lomljenja

mijenja se kako slijedi:

Proizvod mora imati sljedeće karakteristike:

Oblik: cilindričan sa zaobljenim vrhom, nema sekundarnog korijenja s dlačicama

Boja: tamnonarančasta, uključujući vrat korijenja

Sadržaj:

- saharoze: > 2 %
- beta-karotena: > 50 mg/kg
- askorbinske kiseline: > 5 mg/kg
- bjelančevina: > 0,4 %
- vlakana: > 1,2 %

Fizikalna svojstva: hrskava, čist presjek kod lomljenja

Različita analitička ispitivanja koja su proveli ovlašteni laboratoriji u ime kontrolnog tijela na uzorcima mrkvi koje su dostavljene na pregled tijekom četverogodišnjeg razdoblja (2017.–2020.), nekih su godina pokazala da su vrijednosti parametara niže od onih utvrđenih u specifikaciji.

U sljedećoj su tablici prikazane vrijednosti utvrđene u specifikaciji, najniže vrijednosti koje je utvrdilo kontrolno tijelo na serijama podnesenima na certifikaciju i vrijednosti koje se predlažu u izmjeni.

Valja primijetiti da su vrijednosti navedene u prijedlogu izmjene znatno iznad najnižih vrijednosti utvrđenih tijekom četiri predmetne godine jer se nastoji očuvati i zajamčiti objektivna kvaliteta ZOZP-a „Carota dell’Altopiano del Fucino”:

Parametar	Vrijednost u sadašnjoj specifikaciji	
	Najniže vrijednosti utvrđene 2017.–2020.	Vrijednosti koje se predlažu u izmjeni
Saharoza	> 3 %	
	1,7 %	
	> 2 %	
Beta-karoten	> 60 mg/kg	25 mg/kg
	> 50 mg/kg	
Askorbinska kiselina	> 5 mg/kg	0 mg/kg
	> 5 mg/kg	
Bjelančevine	> 0,5 %	0 %
	> 0,4 %	
Vlakna	> 1,2 %	
	> 1 %	
	> 1,2 %	

Točnije, smatralo se primjerenim:

- neznatno sniziti sadržaj beta-karotena s > 60 mg/kg na > 50 mg/kg na temelju rezultata terenskih ispitivanja koja su provedena na predmetnom području. Provedena ispitivanja pokazala su da na sadržaj beta-karotena utječe količina korištenog gnojiva, a posebno tehnika gnojidbe. Razine beta-karotena više su što se više koriste dušična gnojiva, posebno ako se metoda fertigacije primjenjuje nedugo prije berbe.

Osim što su skupe i ne povećavaju konačan prinos proizvoda, te prakse često povećavaju osjetljivost mrkvi na bolesti tijekom skladištenja. Nisu ni u skladu s novim smjernicama o okolišnoj održivosti, koje su osmišljene kako bi se smanjila upotreba dušika i potaknula odgovornija potrošnja vode u poljoprivredi.

Kombinacija čimbenika tla/klime i proizvodnje na predmetnom području, posebno klime na koju utječe nadmorska visina visoravni Fucino, utječe na temperaturne raspone, padaline, svjetlost i druge varijable, zbog čega može varirati sadržaj šećera i beta-karotena.

Propisani sadržaj beta-karotena u mrkvama „Carota dell'Altopiano del Fucino” trenutno je veći od 60 mg/kg. Predlaže se da se ta vrijednost spusti na više od 50 mg/kg. To će proizvođačima omogućiti da bolje reagiraju na promjenjive potrebe za održivosti u lancu opskrbe, a istodobno zaštite posebne karakteristike proizvoda tako što će vrijednosti za mrkve „Carota dell'Altopiano del Fucino” i dalje biti iznad srednjih vrijednosti navedenih za mrkve u literaturi,

- sniziti sadržaj saharoze s > 3 % na > 2 %. Snižavanje sadržaja saharoze nije relevantno u smislu kvalitete jer potrošači ne smatraju mrkve povrćem koje sadržava znatne količine šećera. Osim toga, predložena vrijednost ne utječe na karakteristike, utrživost ili prepoznatljivost proizvoda na tržištu,
- sniziti sadržaj bjelančevina u mrkvama s $> 0,5$ % na $> 0,4$ %. Snižavanje sadržaja bjelančevina nije relevantno u smislu kvalitete jer potrošači ne smatraju mrkve povrćem koje sadržava znatne količine bjelančevina. Osim toga, predložena vrijednost ne utječe negativno na karakteristike, utrživost ili prepoznatljivost proizvoda na tržištu.

Izmjena se odnosi i na točku 3.2. jedinstvenog dokumenta.

Sljedeći tekst u članku 10.:

Gornji dio logotipa sastoji se od riječi „Carota dell'Altopiano del Fucino” ispisanih fontom Cooper BlkHd BT zelene boje (Pantone P.C.S. (S 274-1 CVS)) s crnim obrisom. Visina slova vidljivo varira: najviša su u sredini izraza, što predstavlja uzvisinu („Altopiano”), a najniža na kraju, što predstavlja nizinu („Fucino”). Ispod su riječi INDICAZIONE GEOGRAFICA PROTETTA (ZAŠTIĆENA OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA) ispisane fontom Arial Rounded MT Bold bijele boje na plavoj pozadini (Pantone Reflex Blue). Znak EU-a za ZOZP nalazi se lijevo od teksta.

mijenja se i glasi:

Gornji dio logotipa, koji se mora nalaziti na etiketi proizvoda, sastoji se od riječi „Carota dell'Altopiano del Fucino” ispisanih fontom Cooper BlkHd BT zelene boje (Pantone P.C.S. (S 274-1 CVS)) s crnim obrisom. Visina slova vidljivo varira: najviša su u sredini izraza, što predstavlja uzvisinu („Altopiano”), a najniža na kraju, što predstavlja nizinu („Fucino”). Ispod su riječi Indicazione Geografica Protetta (zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla) ispisane fontom Arial Rounded MT Bold bijele boje na plavoj pozadini (Pantone Reflex Blue). Znak Europske unije za ZOZP nalazi se lijevo od teksta.

Smatralo se primjerenim navesti da na etiketi proizvoda obvezno mora biti logotip i dodati njegov vizualni prikaz u točki 3.6. jedinstvenog dokumenta. Riječ „scritta” zamijenjena je riječju „menzione” (u verziji na talijanskom jeziku; ta izmjena ne utječe na verziju na engleskom jeziku). Ispravljene su i informacije o znaku EU-a za ZOZP; riječ „logotip” zamijenjena je riječju „znak”, a „EU” riječima „Europska unija”.

Izmjena se odnosi i na točku 3.6. jedinstvenog dokumenta.

Tekst jedinstvenog dokumenta (točnije, njegov odjeljak 5.3.) koji je na snazi, tj. koji je objavljen u Službenom listu Europske unije C 272 od 20. rujna 2013., preuzet je bez izmjena.

JEDINSTVENI DOKUMENT

„Carota dell’Altopiano del Fucino”

EU br.: PGI-IT-0270-AM03 – 15.4.2022.

ZOI () ZOZP (X)

1. Naziv(i) [ZOI-ja ILI ZOZP-a]

„Carota dell’Altopiano del Fucino”

2. Država članica ili treća zemlja

Italija

3. Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda

3.1. Vrsta proizvoda

Razred 1.6.: Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni

3.2. Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1

Mrkve sa ZOZP-om „Carota dell’Altopiano del Fucino” kultivar su vrste *Daucus carota* L. koji se uzgaja na području definiranom u članku 3. specifikacije proizvoda. Dopusnene su sljedeće sorte: MAESTRO (Vilmorin); PRESTO (Vilmorin); CONCERTO (Vilmorin); NAPOLI (Bejo); NANDOR (Clause); DORDOGNE (SG); SUENIO-VAC113 (Vilmorin); NATUNIA (Bejo); NAMIBIA (Bejo); NOVARA (Bejo); BANGOR (Bejo); CARVALO (Seminis); ALLYANCE F1 (Nunhems); ROMANCE F1 (Nunhems); LAGUNA F1 (Nunhems); BRILLYANCE F1 (Nunhems); SIRKANA F1 (Nunhems); BENAGALA F1 (Carosem); CARAVEL F1 (Carosem); CARILLON F1 (Carosem); HYB – 104 PILLOLE (Meridien Seeds); CARVORA (Seminis); CHAMPION (Sygenta); ZANAHORIA HYB (Meridien Seeds).

Proizvod mora imati sljedeće karakteristike:

Oblik: cilindričan sa zaobljenim vrhom, nema sekundarnog korijenja s dlačicama

Boja: tamnonarančasta, uključujući vrat korijenja

Sadržaj:

— saharoze: > 2 %

— beta-karotena: > 50 mg/kg

— askorbinske kiseline: > 5 mg/kg

— bjelančevina: > 0,4 %

— vlakana: > 1,2 %

Fizikalna svojstva: hrskava, čist presjek kod lomljenja

3.3. Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla) i sirovine (samo za prerađene proizvode)

—

3.4. Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području

Sve faze uzgoja ZOZP-a „Carota dell’Altopiano del Fucino” moraju se provesti na zemljopisnom području određenom u točki 4.

3.5. Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itd. proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv

Mrkve se odmah nakon berbe moraju prenijeti u postrojenja za pakiranje gdje se, prije pranja i pakiranja, hlade kako bi zadržale hrskavost, vanjsku boju i okus.

3.6. Posebna pravila za označivanje proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv

Proizvod se mora prodavati u novim drvenim, kartonskim ili plastičnim pakiranjima na kojima su jasno navedeni sljedeći podaci:

naziv „Carota dell’Altopiano del Fucino”, nakon kojeg slijedi pokrata „IGP” i riječi „Indicazione Geografica Protetta” (zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla), ispisan barem dvostruko većim slovima od ostatka teksta.

Svi podaci potrebni za identifikaciju naziva, tvrtke, adrese proizvođača/subjekta koji pakira proizvod i svi ostali podaci propisani relevantnim pravilima.

Zabranjena je upotreba dodatnih kvalifikatora.

Proizvodi proizvedeni od mrkvi sa ZOZP-om „Carota dell’Altopiano del Fucino” kao sirovine mogu se stavljati na tržište u pakiranju na kojem se upućuje na taj ZOZP (ali bez znaka EU-a), čak i ako su mrkve prerađene, pod sljedećim uvjetima:

- mrkve sa ZOZP-om „Carota dell’Altopiano del Fucino” jedini su sastojak predmetne skupine proizvoda,
- svaki subjekt koji mrkve sa ZOZP-om „Carota dell’Altopiano del Fucino” upotrebljava za proizvodnju prerađevina upisan je u registar koji je u tu svrhu uspostavilo te ga vodi i ažurira tijelo koje je ovlastilo Ministarstvo za poljoprivrednu, prehrambenu i šumarsku politiku te ga to isto tijelo nadzire jedino u vezi s upotrebom ZOZP-a.

Neisključiva upotreba mrkvi sa ZOZP-om „Carota dell’Altopiano del Fucino” znači da ih se može navesti samo kao jedan od sastojaka proizvoda koji ih sadržava ili je dobiven njihovom preradom, u skladu s postojećim zakonodavstvom.

Gornji dio logotipa, koji se mora nalaziti na etiketi proizvoda, sastoji se od riječi „Carota dell’Altopiano del Fucino” ispisanih fontom Cooper BlkHd BT zelene boje (Pantone P.C.S. (S 274-1 CVS)) s crnim obrisom. Visina slova vidljivo varira: najviša su u sredini izraza, što predstavlja uzvisinu („Altopiano”), a najniža na kraju, što predstavlja nizinu („Fucino”). Ispod su riječi Indicazione Geografica Protetta (zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla) ispisan fontom Arial Rounded MT Bold bijele boje na plavoj pozadini (Pantone Reflex Blue). Znak Europske unije nalazi se lijevo od teksta.

4. Sažeta definicija zemljopisnog područja

Područje proizvodnje ZOZP-a „Carota dell’Altopiano del Fucino” cijelo je područje Altopiano del Fucino.

Granicu određuje pokrajinska cesta Strada Provinciale Circonfucense, a obuhvaća dijelove područja sljedećih općina u pokrajini L’Aquila, koje seoske ceste razdvajaju na numerirane čestice: Avezzano i pripadajuća sela; Celano i pripadajuća sela; Cerchio; Aielli; Collarmele; Pescina i pripadajuća sela; S. Benedetto dei Marsi; Gioia nei Marsi i pripadajuća sela; Lecce dei Marsi; Ortucchio; Trasacco; Luco dei Marsi.

5. Povezanost sa zemljopisnim područjem

5.1. Posebnosti zemljopisnog područja

Altopiano del Fucino, područje posebno poznato po proizvodnji povrća, nalazi se u južnom dijelu središnje Italije u regiji poznatoj kao „Regione dei Parchi” (regija parkova), Abruzzo.

Područje se prostire na 16 000 hektara, potpuno je ravno, nalazi se na nadmorskoj visini od 700 m i okruženo je planinama od posebnog ekološkog interesa, kao što su planine u Nacionalnom parku Abruzzo, Parku Velino-Sirente te planine Ernici i Simbruini.

Počeci poljoprivredne proizvodnje datiraju s kraja 19. stoljeća, kad je princ Alessandro Torlonia dovršio isušivanje jezera koje se smatralo trećim najvećim jezerom u Italiji: Il Lago del Fucino (jezero Fucino).

Sastav je tla pijesak-ilovača s velikim sadržajem aktivnog kalcijeva karbonata i pH-vrijednošću od blago alkalne do alkalne te velikim sadržajem organske tvari, što se može pripisati obilnoj gnojidbi koju provode poljoprivrednici iz Fucina svake druge godine.

Klima je pod utjecajem okolnih planinskih lanaca, nadmorske visine i relativne vlage koja dolazi iz guste mreže kanala koji osiguravaju kako zadovoljavanje potrebe za vodom tijekom sezone uzgoja tako i sakupljanje suvišne vode zimi. Zime su uglavnom oštre i kišovite dok je ljeti cijelo područje zahvaćeno vrućinom, prvenstveno u srpnju i prvoj polovici kolovoza; te, zbog nadmorske visine, u tom području postoje značajne razlike u temperaturi između dana i noći.

5.2. Posebnosti proizvoda

Mrkva „Carota dell’Altopiano del Fucino” obično je cilindričnog oblika sa zaobljenim vrhom, nema sekundarnog korijenja s dlačicama ni dubokih bočnih ureza na korijenju, glatka je i cijeli je korijen tamnonarančaste boje. Ostale karakteristike mogu se povezati sa sadržajem hranjivih tvari: mrkve „Carota dell’Altopiano del Fucino” imaju velik sadržaj askorbinske kiseline i ukupnog šećera, koji su dobro uravnoteženi.

Vitamini u mrkvi „Carota dell’Altopiano del Fucino” još su jedna tipična osobina po kojoj se proizvod lako prepoznaje: tiamin, riboflavin i posebno karoten prisutni su u visokim koncentracijama.

5.3. Uzročna povezanost zemljopisnog područja i kvalitete ili karakteristika proizvoda (za ZOI) odnosno određene kvalitete, ugleda ili drugih karakteristika proizvoda (za ZOZP)

Mrkve „Carota dell’Altopiano del Fucino” glavni su usjev na području Fucino, djelomično zbog jedinstvenih osobina koje potječu od same zemlje.

Štoviše, upravo zahvaljujući klimatskim uvjetima te vrsti i tipu tla na području proizvodnje (vrlo rahlo bez skeletnih čestica) mrkve „Carota dell’Altopiano del Fucino” imaju prethodno opisana organoleptička i prehrambena svojstva cijenjena i prepoznata među europskim potrošačima.

Budući da se mrkve tako ekstenzivno uzgajaju na tom području, razvile su se povezane industrije, prije svega objekti za obradu nakon berbe i pakiranje te postrojenja za preradu mrkve u kockice ili sok. Sve to – izvrsno tlo i klimatski uvjeti područja, zajedno s visokom razinom specijalizacije uzgajivača i trgovaca u tom sektoru te velikim brojem pogona za preradu – zaslužno je za ugled tog područja, kojemu nema premca kad je riječ o uzgoju mrkvi.

Upućivanje na objavu specifikacije

Cjelokupan tekst specifikacije proizvoda nalazi se na sljedećim internetskim stranicama: <http://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/3335>

ili

možete otići izravno na početnu stranicu Ministarstva poljoprivredne, prehrambene i šumarske politike (www.politicheagricole.it) te odabrati „Qualità” (u gornjem desnom kutu ekrana), zatim „Prodotti DOP IGP STG” (na lijevoj strani ekrana) te naposljetku „Disciplinari di Produzione all’esame dell’UE”.

Objava zahtjeva za registraciju naziva u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

(2023/C 80/12)

Ova je objava temelj za podnošenje prigovora na zahtjev u skladu s člankom 51. Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ u roku od tri mjeseca od dana ove objave.

JEDINSTVENI DOKUMENT

„Pitã de Pecica”

EU br.: PGI-RO-02826 – 6.1.2022.

ZOI () ZOZP (X)

1. Naziv [ZOI-ja ili ZOZP-a]

„Pitã de Pecica”

2. Država članica ili treća zemlja

Rumunjska

3. Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda

3.1. Vrsta proizvoda

Razred 2.3. Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi

3.2. Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1.

„Pitã de Pecica” pekarski je proizvod od dizanog tijesta, svjež ili zamrznut, koji se peče u pećnici.

Kruh „Pitã de Pecica” proizvodi se od pšeničnog brašna, svježeg kvasca, vode i jodirane soli.

Neprikladnog je i blago izduženog oblika s vrlo vidljivim rezom i mase od 4 kg, 2 kg, 1 kg ili 0,5 kg.

Kruh „Pitã de Pecica” prodaje se u sljedeća dva oblika:

svježe pečen,

kao pretpečeni zamrznuti proizvod.

3.2.1. Organoleptička svojstva

Izgled proizvoda „Pitã de Pecica”, svježe pečenog ili pretpečenog i zamrznutog: cijela štruca polusjajne blago smeđe površine koja nije zagorena i nema tragova pepela. Proizvod je dobro podignut, nije spljošten niti deformiran. Izvana ima debelu koru, a slojevi prozračnog tijesta vidljivi su u presjeku.

Izgled:

— oblik	— blago izdužen s vrlo izraženim rezom,
Kora	
— površina	— hrapava, polusjajna, blago hrskava,
— boja	— smeđa,

⁽¹⁾ SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

Unutrašnjost:	
— izgled	— spojena s korom,
— tekstura	— porozna duž cijelog presjeka, bez grudica brašna, elastična, s porama jednake veličine (pri čemu neke pore mogu biti malo veće),
— boja	— žućkastobijela,
Okus:	— slan (zbog udjela soli) i sladak (zbog ugljikohidrata iz glutena).

3.2.2. Fizikalna i kemijska svojstva

Vlaga:	min. 45 %–maks. 50 %
Kiselost:	min. 1,0°–maks. 2,5°
Poroznost:	min. 70 %–maks. 85 %
Elastičnost:	min. 80 %–maks. 98 %
Sol:	min. 0,5 %–maks. 2 %

3.3. **Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla) i sirovine (samo za prerađene proizvode)**

—

3.4. **Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području**

Sve faze proizvodnje kruha „Pită de Pecica” moraju se odvijati na određenom zemljopisnom području. Postupak proizvodnje kruha „Pită de Pecica” sastoji se od sljedećih specifičnih koraka: provjera sirovih sastojaka s obzirom na kvalitetu i količinu, priprema i doziranje sirovih sastojaka, nabavljanje kiselog starter tijesta, miješenje, fermentacija, trganje tijesta, mirovanje, oblikovanje, dizanje, pečenje, hlađenje i brzo zamrzavanje tijesta (samo za pretpečeni zamrznuti proizvod).

3.5. **Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itd. proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv**

—

3.6. **Posebna pravila za označivanje proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv**

Proizvod je označen u skladu s važećim europskim i rumunjskim zakonodavstvom.

Etiketa sadržava sljedeće:

- naziv proizvoda „Pită de Pecica”, nakon čega slijede riječi „Indicație Geografică Protejată” („Zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla”) ili pokrata „IGP” (ZOZP) (prevedeno na jezik zemlje u kojoj se proizvod stavlja na tržište),
- opis vrste proizvoda (pečen ili zamrznut),
- simbol ZOZP-a označen na pakiranju u skladu sa zakonodavstvom EU-a,
- *Asociația Producătorilor de Produse Tradiționale Arădeanca din Județul Arad* (Udruženje proizvođača tradicionalnih proizvoda iz okruga Arad „Arădeanca”)
- ime proizvođača,
- logotip inspekcijskog i certifikacijskog tijela.

4. Sažeta definicija zemljopisnog područja

Zemljopisno područje obuhvaća upravno-teritorijalnu jedinicu Pecica u okrugu Arad, definiranu u skladu s rumunjskim upravno-teritorijalnim ustrojem.

Upravno-teritorijalna jedinica Pecica obuhvaća neprekinuto područje na zapadu Rumunjske.

5. Povezanost sa zemljopisnim područjem

Uzročna povezanost između zemljopisnog podrijetla i svojstava proizvoda temelji se na ugledu, ljudskim čimbenicima i svojstvima proizvoda.

Ugled

Razlozi zbog kojih je proizvod povezan sa zemljopisnim područjem:

- naziv proizvoda „Pitã de Pecica” sadržava naziv zemljopisnog područja Pecica,
- „Pitã de Pecica” proizvodi se isključivo na tom zemljopisnom području,
- krajem 2011. kruhu „Pitã de Pecica” dodijeljen je zaštitni znak,
- „Pitã de Pecica” pojavljuje se na grbu grada Pecica.

Ugled kruha „Pitã de Pecica” potvrđuju publikacije i lokalna događanja povezana s tim proizvodom:

- U časopisu *Ferma*, godina XI., br. 8 (75), objavljenom u kolovozu 2009., navodi se da je mjesto Pecica danas poznato upravo zbog proizvoda „Pitã de Pecica”.
- U listu *Glasul Aradului*, godina III., br. 514., objavljenom 17. kolovoza 2009., navodi se da se tradicija slavljenja kruha „Pitã de Pecica” nastavlja i danas u obliku praznika Nove pite.
- U novinama *Pecicanul*, godina IV., br. 35, objavljenima u kolovozu 2013., spominje se Međunarodni folklorni festival „Valle di Comino” koji se održava u Italiji: „Stanovnici Pecice (...) donijeli su pakete s tradicionalnim proizvodima, među kojima je kruh ‚Pitã de Pecica’ zauzeo počasno mjesto.”
- U novinama *Pecicanul*, godina VII., br. 65, objavljenima u lipnju 2016., piše sljedeće: „Pitã i folklor iz Pecice – počasni gosti u Bruxellesu”. „Pecica je bila zvijezda proslave na Aveniji Tervueren (...) stanovnici Pecice postavili su štand koji je predstavljao njihov grad (...) izložba antikviteta (...) i pladnjevi tradicionalnih jela, među kojima je bila i ‚Pitã de Pecica’ (...). Službenici iz općine Woluwe-Saint-Pierre prihvatili su poziv da posjete Pecicu u kolovozu povodom praznika Nove pite...”
- „Plesači i ‚Pitã de Pecica’ zadivili Nijemce”, piše u novinama *Pecicanul* (godina X., br. 100) iz srpnja 2019., u kojima su stanovnici Pecice istaknuli svoju lokalnu marku „Pitã de Pecica”.
- U novinama *Pecicanul*, godina XI., br. 104, iz veljače 2020., spominju se „glazba i pitã iz Pecice u Beču”, te da je „Pecica donijela svoj lokalni zaštitni znak u Beč i ponudila kruh ‚Pitã de Pecica’ (...) kao nagradu (...) i kao zakusku”.

Ugled proizvoda proizlazi iz povijesnih dokaza o njegovoj starosti, koji se prenose usmenim putem, i zapisani su u časopisima i knjigama za buduće generacije.

„Pitã de Pecica” od davnina je poznata po svojem okusu („Pitã (...) koju mijese *pitari* [pekari] iz Peşce još je ukusnija nego *cozonac*”), zbog čega je i postala zaštitni znak Pecice.

Po svojoj je kvaliteti bila poznata i na tržnici u Aradu, gdje se prodavala vruća i jela bez dodataka, tako ukusna „da bi se jednostavno sljubila s jezikom”, kako su govorili stariji.

Prodavanje kruha „Pitã de Pecica” bilo je „najisplativija i najsigurnija djelatnost jer se kaput, čizme ili cipele mogu pokupati na još neko vrijeme, ali ‚kruh naš svagdašnji’ uvijek mora biti na stolu”.

„Pitã de Pecica” nije samo simbol grada, već i bogatog iskustva te domišljatosti njegovih stanovnika. „Stanovnici Peşce, prvenstveno kućanice, bili su majstori u pečenju kruha”.

„Pitã de Pecica” bila je tako slavna da je postala i dijelom poslovice – zahvaljujući svojem okusu bila je poznata diljem zemlje, a sljedeća je zdravica bila neizostavan dio svakog većeg slavlja: „Živjeli nacija i fondacija (...) i vrt (...) i pitã!”

Zbog velikog ugleda proizvod „Pitã de Pecica” dobio je i vlastitu proslavu u kolovozu – praznik Nove pite (*Praznicul de Pitã Nouã*).

Tada se slavi kruh napravljen od pšenice požete te godine.

Praznik Nove pite žetvu pšenice pretvara u pravi festival, a pečenje kruha u drevni ritual u kojem sudjeluju svi članovi zajednice.

Dan Nove pite od davnina se obilježava u nedjelju neposredno prije blagdana Velike Gospe, a ta se tradicija bez prekida održala do 1913., kada je zaustavljena zbog izbijanja Prvog svjetskog rata. Tradicija slavljenja kruha oživljena je 1974. zahvaljujući radu učitelja povijesti iz Arada imena Emil Crãciun Lãzureanu.

Ljudski čimbenici

Ljudski čimbenik posebno je važan za kvalitetu proizvoda „Pitã de Pecica”.

U prošlosti su *pitari* iz Pecice pšenicu kupovali na lokalnoj tržnici i prenosili je do mlina gdje se mljela istog dana, a mlinar je zatim vreće brašna prevezio do kuća *pitara*. Obitelji bi cijelu noć mijesile tijesto i pekle kruh u pećnici. Te su se poslastice prodavale i mještanima na tržnici u Aradu. „Deseci, ma stotine obitelji bavile su se proizvodnjom kruha.”

U prošlosti su žene na sveopće zadovoljstvo, a posebice na zadovoljstvo najmlađih, kruh pravile prema receptima koje su naslijedile od svojih predaka.

Znale su kako se priprema brašno za tijesto, bez obzira na to je li se za dizanje koristio hmelj ili gljivice. Tijesto se mijesilo „sve dok vlaga ne bi počela kapati sa stropa”, a zatim se dizalo dok ne bi došlo vrijeme da se stavi u pećnicu.

Trajanje pečenja i način zagrijavanja pećnice bili su podjednako važni.

Zbog svih tih čimbenika „Pitã de Pecica” ostaje svježa danima. „Kruh se za potrebe obitelji pekao jednom tjedno, a *pitari* koji su prodavali *pitu* (velike štruce *cãrhãnoc* ili štruce uobičajene veličine *crișca*) na tržnici u Aradu pekli su ga svaki dan ili nekoliko puta dnevno.

Tradicija pravljenja pite, pripremanja tijesta, miješenja i pečenja prenosi se s generacije na generaciju tako da se taj tradicionalni proizvod i danas može naći na stolovima potrošača.

Lokalni kruh svoj okus duguje posebnom receptu i specifičnom postupku proizvodnje.

Legenda kaže da je u davna vremena svaka obitelj po okusu mogla prepoznati kruh ispečen u vlastitom domu. Jedinostvenost kruha „Pitã de Pecica” prepoznata je na nacionalnoj razini – smatra se najboljim kruhom iz krušne peći.

Umijeće pravljenja i pečenja kruha „Pitã de Pecica” prenosi se s generacije na generaciju među lokalnim stanovništvom.

Kao rezultat toga danas:

- Kiselo starter tijesto priprema se s vodom *apã de pitã* (voda za *pitu*), koju znaju pripremiti jedino *pitari* (pekari) iz Pecice.
- *Pitari* iz Pecice znaju kako se tijesto treba fermentirati jer se to izučavalo generacijama; tijesto ne smije biti teško da, kako se kaže, „pekaru ne bi otpala ruka”, čime se postiže specifična elastičnost.
- Postoje tri načina oblikovanja tijesta. Jedino *pitari* iz Pecice znaju koliko se dugo tijesto treba mijesiti tijekom oblikovanja i kako se izvode tehnike *virguire* ili *solgare* koje kruhu daju njegov specifičan oblik.
- Oni su također jedini kojima su poznati temperatura i vrijeme pečenja te način pozicioniranja kruha u posebnim pećnicama.

Posebnosti proizvoda

Posebnost proizvoda proizlazi iz vještina i tehnika stanovnika Pecice koje se prenose s generacije na generaciju. Pripremanje kiselog starter tijesta s „vodom za pitu”, vrijeme i tehnika miješanja, fermentacija tijesta, pozicioniranje kruha u pećnici, tehnika pečenja i korištenje posebne pećnice – sve su to faktori zbog kojih je „Pitã de Pecica” poznata i cijenjena.

Kruh „Pitã de Pecica” od sličnih pekarskih proizvoda razlikuje se sljedećim posebnim svojstvima:

- Ima blago izdužen oblik s vrlo izraženim rezom zbog tehnika oblikovanja tijesta (savijanje, *virguire*, *solgare*), njegova masa iznosi 4 kg, 2 kg, 1 kg ili 0,5 kg, površina je sjajna, a mekana kora, koja se dobiva tako da se kruh nakon pečenja premaže kistom umočenim u vodu, smeđe je boje zbog tehnike pečenja u pećnici. Visina kruha postiže se procesom mirovanja, dizanja i pečenja tijesta.
- Presjek kruha „Pitã de Pecica” razlikuje se od presjeka sličnih proizvoda jer je njegova unutrašnjost vlažna i ne odvaja se od kore (zbog specifičnih svojstava pećnice), a elastičnost tijesta postiže se tijekom procesa fermentacije.
- Okus je slan i pomalo sladak zahvaljujući glutenu iz ugljikohidrata, čime se taj kruh razlikuje od sličnih pekarskih proizvoda.
- Kruh je prozračan zbog mjehurića zraka koji se šire tijekom fermentacije tijesta.

Druga svojstva proizvoda „Pitã de Pecica”

Lokalno je stanovništvo u prošlosti kruh „Pitã de Pecica” peklo u posebnim pećnicama (svatko je imao svoju pećnicu koju su izradili majstori proizvođači pećnica). Prodavači kruha zvali su se *pitari*; oni su proizvodili i pekli kruh u pećnicama koristeći iste tehnike: „U domovima *pitara* sve je teklo glatko jer se njihov divni kruh prodavao kao halva.”

Danas se kruh „Pitã de Pecica” proizvodi i peče isključivo u pekarama, primjenom istih tehnoloških postupaka, zato što se te specifične pećnice danas mogu pronaći jedino u pekarama.

Upućivanje na objavu specifikacije

www.madr.ro

<https://www.madr.ro/docs/ind-alimentara/2022/Caiet-de-sarcini-Pita-de-Pecica-actualizat-nov.2022.pdf>

Objava zahtjeva za registraciju naziva u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

(2023/C 80/13)

Ova je objava temelj za podnošenje prigovora na zahtjev u skladu s člankom 51. Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ u roku od tri mjeseca od datuma ove objave.

JEDINSTVENI DOKUMENT

„Novigradska dagnja”

EU br.: PDO-HR-02626 – 4.8.2020

ZOI (X) ZOZP ()

1. Naziv (nazivi)

„Novigradska dagnja”

2. Država članica ili treća zemlja

Republika Hrvatska

3. Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda

3.1. Vrsta proizvoda

Razred 1.7. Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih

3.2. Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1.

„Novigradska dagnja” je školjkaš vrste mediteranska dagnja *Mytilus galloprovincialis* (Lamarck 1819.). Ljuštura „Novigradske dagnje” je lepezastog, trokutastog ili izduženo-jajolikog oblika. Tijelo je zatvoreno dvjema jednakim ljušturama, izvana crno-modrikaste boje, a iznutra blijedo-sedefaste boje. Dužina najduljeg dijela školjkaša konzumne veličine iznosi minimalno 6 cm, dok je najmanja masa školjkaša 20 g.

„Novigradska dagnja” posebno je poznata po visokom indeksu kondicije, odnosno količini mesa koje zauzima prostor unutar ljuštura, te kod konzumnih dagnji minimalni indeks kondicije iznosi najmanje 12 %.

Svježe meso „Novigradske dagnje” je na dodir glatko, meko-elastične konzistencije s karakterističnim mirisom po moru i morskim algama. Površina mesa je sjajna, vlažna i glatka. Boja mesa „Novigradske dagnje” ovisi o spolu pojedinog školjkaša. Naime dagnje su odvojenih spolova te su muške dagnje uglavnom mliječno-bijele ili krem boje, dok su ženske dagnje narančasto-crvenkaste boje.

„Novigradska dagnja” na tržište se isporučuje živa, neoštećenih ljuštura, očišćena od obraštajnih organizama i ostalih nečistoća. Na ljušturi se mogu nalaziti tragovi obraštanja dagnje sa sedentarnim mnogočetinašem *Pomatoceros triqueter* (Linnaeus, 1758.).

Izlov „Novigradske dagnje” ograničen je svake kalendarske godine na vrijeme od 1. travnja do 30. studenoga. Izvan navedenog perioda dagnje uzgojene na uzgajalištima u Novigradskom moru i Novskom ždrilu ne smiju se stavljati na tržište pod imenom „Novigradska dagnja”.

(¹) SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

3.3. *Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla) i sirovine (samo za prerađene proizvode)*

„Novigradska dagnja” hrani se kontinuiranim filtriranjem morske vode, pri čemu u sastavu obroka u vodenoj okolini prevladavaju fitoplankton, zooplankton, fini organski detritus, razgrađena organska tvar, anorganske čestice te različite bakterije. Donos hranjivih tvari rijekama kao i slijevanje hranjivih tvari s pošumljenih brežuljaka koje ispiru kiše rezultira povoljnim uvjetima za razvoj fitoplanktona i zooplanktona u Novigradskom moru, čime se osigurava velika dostupnost hrane za organizme koji se hrane filtrirajući morsku vodu, uključujući dagnju. Prilikom uzgoja „Novigradske dagnje” ne daje se nikakva dodatna hrana niti hranidbeni dodaci (aditivi).

3.4. *Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području*

Kompletan uzgojni ciklus „Novigradske dagnje” od prihvaćanja mlađi do uzgoja do konzumne veličine odvija se u Novigradskom moru i Novskom ždrilu. Uzgojni ciklus od prihvata mlađi pa do konzumne veličine traje najmanje 12 mjeseci.

3.5. *Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itd. proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

—

3.6. *Posebna pravila za označivanje proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

Prilikom stavljanja u promet bilo koje vrste predpakovine, deklaracija proizvoda mora sadržavati naziv „Novigradska dagnja” koji veličinom, vrstom i bojom slova (tipografijom) mora biti jasnije istaknut od bilo kojeg drugog natpisa.

4. **Sažeta definicija zemljopisnog područja**

Cjelokupni uzgojni ciklus „Novigradske dagnje” odvija se u Novigradskom moru i pripadajućem Novskom ždrilu. Novigradsko more je morski zaljev u Zadarskoj županiji koji je na svom sjeverozapadnom dijelu s Novskim ždrilom povezan s Velebitskim kanalom. Novsko ždrilo kao pripadajući kanal ima vrlo slične ekološke karakteristike kao i Novigradsko more.

5. **Povezanost sa zemljopisnim područjem**

5.1. *Posebnosti zemljopisnog područja*

Područje Novigradskog mora pod snažnim je utjecajem krških površinskih i podzemnih voda, a duž obala izviru i brojne vrulje. U Novigradsko more ulijeva se rijeka Zrmanja kao i vodotoci Baščica, Draga, Slapaća i drugi manji vodotoci. Kroz Karinsko ždrilo u Novigradsko more dotječu vode iz Karinskog mora, u koje utječu vodotoci Karišnica i Bijela. Ipak najvažniji vodotok je rijeka Zrmanja, koja je duga 69 km te ima porječje od 554 km², a prosječni protok na ušću jest 37 m³/s. U odnosu na ukupnu zapremninu Novigradskog mora Zrmanja donese godišnje u prosjeku 2,3 puta više vode nego što iznosi njegova zapremnina, utječući snažno na fizikalno-kemijska, biološka i opća hidrogeološka svojstva Novigradskog mora. Ulijevanje svih vodotoka u pojedinim razdobljima znatno smanjuje salinitet Novigradskog mora. Cijeli zaljev karakterizira visoka stratifikacija sa slanim klinom i jasnom haloklinom. Površinski zaslađeni sloj iz Novigradskog mora otječe u Velebitski kanal, a kao kompenzacija iz Velebitskog kanala pridnenim slojem ulazi vodena masa većeg saliniteta. Salinitet na površini varira između 17,3 ‰ i 33,8 ‰, a u dubljim slojevima između 36,2 ‰ i 37,9 ‰. Godišnje temperature mora su unutar raspona 6,7–26,6 °C (prosječno 16,4 °C). Na temelju Okvirne direktive o vodama (WFD 2000/60/EZ) vodne cjeline dijela rijeke Zrmanje nizvodno od Obrovca, Novigradsko i Karinsko more te Novsko ždrilo čine prijelazne vode rijeke Zrmanje, odnosno estuarij rijeke Zrmanje. Na temelju bioloških parametara te prisutnosti i brojnosti marinskih vrsta fitoplanktona estuarij rijeke Zrmanje svrstava se u umjereno eutrofičko područje.

Istraživanjem koje su proveli Šarić i suradnici utvrđeno je kako Novigradsko more sadrži veću količinu klorofila a od drugih proizvodnih područja za uzgoj i izlov školjkaša u Zadarskoj županiji. Tako primjerice količina klorofila a u pojedinim mjesecima prelazi vrijednosti od 4 mg/L, što je puno više od vrijednosti zabilježenih u otvorenom dijelu Jadranskog mora (T. Šarić i sur. 2018. *Quality parameters of Novigrad mussels for PDO application*, Zbornik sažetaka 53. hrvatskog i 13. međunarodnog simpozija agronoma, Vodice, str. 201.) .

Uzgoj „Novigradske dagnje” provodi se na tradicionalan način, primjenjujući lokalna znanja i vještine uzgoja dagnje u specifičnom zemljopisnom području. Prilikom uzgoja, dagnje u „pergolarima” (lokalni izraz za mrežasta crijeva) slobodno vise na nosivim konopima uzgajališta. Kako bi se dagnje uvijek nalazile u optimalnim okolišnim uvjetima uzgoja, uzgajivači prilikom dotoka velikih količina slatke vode (najčešće za vrijeme jeseni i zime), koja se zadržava na površini Novigradskog mora i Novskog ždrila, spuštaju dagnje na veću dubinu. Također, prilikom uzgoja vrši se ručno nasađivanje mlađi dagnji, prilikom kojeg se dagnje vizualno pregledavaju te se one koje svojim izgledom i veličinom ne zadovoljavaju odstranjuju iz daljnjeg uzgoja.

Jedan od problema u uzgoju predstavlja pretjerano hvatanje mlađi na već nasađenim dagnjama u „pergolarima” koja zagušuje njihov rast, a s druge strane veliki obraštaj mnogočetinaša na ljušturi školjaka može ometati pravilno funkcioniranje i rast školjke. Kako bi se to spriječilo, bitno je obaviti nasađivanje dagnji u optimalnom vremenskom razdoblju te prilikom uzgoja pratiti gustoću nasađenih dagnji, pojavu obraštaja te po potrebi izvršiti prorjeđivanje i čišćenje dagnji. Opisani postupak se u velikom dijelu oslanja na tradicionalne vještine i znanje proizvođača stečene kroz dugu povijest uzgoja dagnji u novigradskom području.

5.2. Posebnosti proizvoda

Prirast dagnji i indeks kondicije školjkaša, odnosno količina mesa koje zauzima prostor unutar ljuštura, važni su čimbenici u uzgoju dagnji. Štoviše, indeks kondicije je jedna od najvažnijih karakteristika po kojoj prosječan kupac procjenjuje kvalitetu dagnji, a indeks kondicije ujedno je i najvažnija značajka kvalitete „Novigradske dagnje”. „Novigradska dagnja” poznata je po dobroj popunjenosti mesom, a istraživanja su pokazala kako je tijekom cijele godine indeks kondicije kod „Novigradske dagnje” veći od indeksa kondicije dagnji uzgajanih u uvjetima integriranog uzgoja školjkaša i riba u Jadranskom moru kao i drugim registriranim područjima za uzgoj školjkaša. Mjerenja provedena od listopada 2015. godine do kolovoza 2016. kroz provođenje projekta „Istraživanje kvalitete i promidžba novigradske dagnje – INOVaDA” Sveučilišta u Zadru (Odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu) utvrdila su kako je indeks kondicije „Novigradske dagnje” bio najmanji u mjesecu siječnju i iznosio je 10,72 %, dok je bio najveći u mjesecu kolovozu i iznosio je 18,98 %. Iako je indeks kondicije „Novigradske dagnje” veći od indeksa kondicije dagnji uzgajanih u drugim uzgojnim područjima, promatrajući kroz godinu kretanje indeksa kondicije kod „Novigradske dagnje” zamjetno je kako je on niži tijekom zimskih mjeseci od indeksa kondicije u ostatku godine. Kako bi se zadržala visoka kvaliteta proizvoda izlov i stavljanje na tržište svježih dagnji pod nazivom „Novigradska dagnja” ograničen je na razdoblje od 1. travnja do 30. studenoga svake kalendarske godine.

5.3. Uzročno-posljedična povezanost posebnosti zemljopisnog područja i posebnosti proizvoda

Zaštita „Novigradske dagnje” temelji se na kvaliteti proizvoda i tradicionalnom načinu uzgoja „Novigradske dagnje” na definiranom zemljopisnom području. Najvažnija značajka kvalitete po kojoj je poznata „Novigradska dagnja” je visoka vrijednost indeksa kondicije, a ona u prvom redu ovisi o sezoni spolnog ciklusa, prisutnosti planktonske hrane i promjenama ekoloških čimbenika sredine (temperature, saliniteta, koncentracije otopljenog kisika).

Donos hranjivih tvari rijekama kao i slijevanje hranjivih tvari s pošumljenih brežuljaka koje ispiru kiše rezultira povoljnim uvjetima za razvoj fitoplanktona i zooplanktona u Novigradskom moru, čime se osigurava velika dostupnost hrane za organizme koji se hrane filtrirajući morsku vodu, uključujući „Novigradsku dagnju”. Količina klorofila a karakterizira Novigradsko more i Novsko ždrilo kao more povišene produktivnosti u odnosu na prosjek Jadrana, što pozitivno utječe na veći indeks kondicije „Novigradske dagnje”.

Zbog čestih i naglih promjena ekoloških uvjeta u Novigradskom moru i Novskom ždrilu (nagli pad saliniteta uslijed dotoka slatke vode, promjena temperature uslijed bure itd.) dagnje doživljavaju stimulans koji ih potiče na pripremu tkiva za mrijest. Zbog navedenog „Novigradska dagnja” u odnosu na dagnje iz drugih područja ulaže veću količinu energije u rast tkiva nego u rast ljuštura. Navedena priprema za mrijest te velika dostupnost hranjivih tvari rezultira pojavom većeg indeksa kondicije „Novigradske dagnje”, zbog čega takva dagnja kroz duži vremenski period ima bolju kvalitetu.

Uzgoj „Novigradske dagnje” obavlja se na uzgojnom području koje se sukladno Mikrobiološkom razvrstavanju uzgojnih područja za školjkaše u mikrobiološke razrede ubraja u najviši razred A. Školjkaši koji se uzgajaju u nezagađenom moru razreda A mogu se bez prethodnog pročišćavanja izravno plasirati na tržište.

Prepoznavanje optimalnih uvjeta uzgoja u specifičnim prirodnim uvjetima Novigradskog mora, ručno nasađivanje i selektiranje mladi te po potrebi prorjeđivanje i čišćenje uvjetovani su iskustvom i tradicionalnim vještinama lokalnih uzgajivača, a izravno doprinose pravilnom funkcioniranju i rastu „Novigradske dagnje”.

Upućivanje na objavu specifikacije

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Specifikacija_Novigradska_dagnja052022.pdf

ISPRAVCI

Ispravak objave Kamatna stopa koju primjenjuje Europska središnja banka u svojim glavnim operacijama refinanciranja: 2,50 % na dan 1. ožujka 2023. – Tečajna lista eura

(Službeni list Europske unije C 78 od 2. ožujka 2023.)

(2023/C 80/14)

Na naslovnici i na stranici 5., u naslovu:

umjesto: „... **2,50 % na dan 1. ožujka 2023.**...”;

treba stajati: „... **3,00 % na dan 1. ožujka 2023.**...”.

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)

ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR